

Revistă editată de Asociația Culturală „Agatha Grigorescu Bacovia” - Mizil
NUMĂR SPECIAL DEDICAT EDIȚIEI A V - A A CONCURSULUI NAȚIONAL DE LITERATURĂ „AGATHA GRIGORESCU BACOVIA”

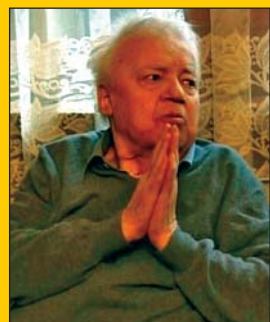
Viața valorilor este infinită

Vorbind despre ediția a V-a a **Concursului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”** trebuie, înainte de orice, să ne amintim despre marii noștri prieteni, care ne-au fost oaspeți de onoare în edițiile anterioare și care, parafrazându-l pe Marin Sorescu, au plecat „puțin”, să se odihnească în sufletele noastre, cuvintele lor fiind și acum, acolo, mai vii ca niciodată.

Ascultați-l pe **Grigore Vieru**, cu vorba lui de izvor limpede, trecând peste meandrele timpului: „Jubiți frați! Sunt pentru a treia oară la Mizil și am îndrăgit acest oraș și această lume... Eu sunt născut într-un sat aflat lângă Miorcanii marelui Ion Pillat, pe malul drept al Prutului. După ce s-au distrus bisericile și mănăstirile de la noi, transformate fiind în spitale de boli venerice, în spitale de tuberculoși sau în pușcării, maica, femeie profund religioasă, în taină, în noaptea Învierii, voia să sfințească pasca. Și atunci aștepta zvonul clopotelor din biserică de pe malul celălalt și atunci sfințea ouăle și pasca... Este păcat să uitați aceste lucruri, care se întâmplă acolo, unde am pățimit și pățimesc și astăzi... Dar, parcă și de Unire mi-e teamă, când văd că unii îl batjocoresc pe Eminescu în țara lui. I-am spus aseară lui Fănuș Neagu: «Noi avem cuvântul și ne retragem în cuvânt, dar oamenii simpli, cei care suferă, ce au?»”.

Iar Fănuș își lăsa visul să ningă, prin stația de amplificare a Casei de Cultură:

va avea loc vreodată...

Nu se află nicăieri drum mai frumos decât cel al întoarcerii acasă. La capătul lui e Vârful cu Dor. Acolo cresc înalte zâmbetul și disperarea. Amândouă alcătuiesc iubirea. De ea să vă lăsați cuprinși! Iubind devii mult mai puternic și primejdios pentru dușmani...

Am ațipit. Și sub gene mi-a trecut o priocă de cai desprinsă dintr-o floare de nufăr, floarea sacră a ținuturilor Brăilei. Apoi s-a ivit o fântână cu cumpănă, din care o mână nevăzută scotea cu ciutura lăzi de zestre, pridvoare plutind pe stâlpi vechi și migălos sculptați...

Mie, acum, știți de ce mi-e dor, ca ori-cărui nebun? Mi-e dor și aș pleca – spre unde

credeți – într-un oraș din Turcia, Erzurum, oraș al trandafirilor, unde mi-aș cumpăra un cal alb, și pe urmă m-aș duce la Rostov pe Don ca să dau de urma lui Șolohov, unul dintre cei mai mari scriitori ai lumii; pe urmă aș coborî în Crimeea, să-mi adăp calul la fântâna din Bahcearsaray. Ca să vedeți ce sămânță de tatar zace într-un brăilean...”

În octombrie 2009, Adrian Păunescu a venit, ca de obicei, la Mizil... Era obosit și trist iar vocea-i baritonală devenise aproape șoaptă de înger: „Din an în an, în octombrie,

de dumneavoastră și prețuirea maximă pe care o acord lui Emil Proșcan m-au adus aici. **Sunt nedormit, dar probabil că o să-mi fac toate porțiile de somn și toate părțile de concediu după moarte.** Anul trecut eram mai mulți, mai ales prin valorile care erau lângă noi, și nu realizam că sunt lângă noi. Așa e făcută ființa noastră, să înțeleagă evenimentele abia după ce nu se mai pot repeta.

Este incredibil, totuși, că anul trecut erau Grigore Vieru și Tatiana Stepa în această scenă, iar în ianuarie a trebuit să-l lăsăm pământului pe Grigore. Ce să mai zic de moartea, la 46 de ani, a Tatianeii...

Dar viața valorilor este infinită. Și, poate, asta ar fi una din definițiile culturii: puterea de a semăna azi și de a aștepta recolta cine știe când.

Plecarea atât de timpurie a unor oameni trebuie să ne pună grave probleme de „clasament” al valorilor; nu numai de competiție. Trebuie să vedem cum arată acest tabel, în ce credem, ce le lăsăm tinerilor... În pofida dezinteresului actual față de cultură, de disprețuirea ei, de situația școlii naționale din ce în ce mai slăbite și a așa-zisele reforme, care sunt o învârtire într-un cerc vicios”.

În acești cinci ani au fost alături de **Concursul Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”** și de revista „**Fereastră**” nume importante ale culturii române: d-l

academician **Eugen Simion** (președintele de onoare al juriului actualei ediții), **Nicu Alifantis** (președintele celei de a doua ediții a **Festivalului de Muzică Folk „Tatiana Stepa”** (ce se desfășoară tot în aceste zile, la Mizil) marele actor **Dan Puric**, **Mircea Diaconu** (directorul Teatrului „Nottara” din București), regizorul **Lucian Pintilie**, scriitorii **Gheorghe Neagu**, **Gheorghe Istrate**, **Florentin Popescu**, **Ion Roșioru**, **Virgil Diaconu**, **Victoria Milescu**, **Marius Chelaru**, **Marin Ifrim**, **Aida Hancer**, **Liviu Ofileanu**, ca să amintim doar câteva nume. Nu vom face acum comentarii pe marginea concursului, mai ales că deliberările juriului nu s-au încheiat, când scriem aceste rânduri, lăsând participanți să se confrunte cu „Măria Sa Cititorul”; dar vom reveni, pentru că subiectul merită, cu prisosință, acest lucru. Să spunem, totuși, inversând o butadă a lui Creangă și adaptând-o concursului nostru, că: **bogați ca anul ăsta, ca anul trecut și ca în toate edițiile anterioare „n-am fost niciodată!”**

Emil PROȘCAN

ZÂMBET DE ÎNCHINĂCIUNE

Avem în jurul nostru, pe pământul pe care ne ducem grijile, zbaterile, visele și tot ce ne mai mână pașii, fel de fel de minunății! Da, chiar minunății!

Așteptați timpul când un pom își trimite puterea înfloririi către noi! Opriti-vă privirea pe una din crengile unui cireș, gutui, măr ori salcâm și implorați gândurile să vă lase puțin în pace! Lăsați cât mai în urmă zgomotul mașinilor, al pașilor, al grijilor și încercați să pătrundeți, cu puterea trează a înțelegerii, petalele, culorile, parfumul!

Fără să faceți nici un efort, doar privind, veți simți frumosul! Și veți simți multe alte senzații ce definesc o necunoscută stare de bine! Ca și cum florile privesc se infiltrează în seva ce ne dă căldură și lumină.

Veți simți astfel minunea! Veți auzi Liniștea! O descătușare, o eliberare spontană de apăsarea nevăzută a cotidianului vă va face să auziți respirația îmbrățișându-vă corpul, iar degetele mâinilor se vor mângâia unele pe altele, într-o îmbrățișare interzisă până atunci!

Dar dacă la fel am reuși să privim câmpiile, zăpada, apele, păsările, cerul..., și parte din ceea ce este în fiecare zi și în fiecare noapte în jurul nostru? Câtă lumină ar pătrunde în simțurile noastre? Ce puțină nepăsare ar mai fi în rostul lucrurilor și câtă mulțumire am aduce în rugăciunile noastre? Cu siguranță am avea senzația că fiecare zi este o dumnezeiască duminică, iar viața ar deveni într-adevăr frumoasă!

(Continuare în pag. 2)

ZÂMBET DE ÎNCHINĂCIUNE

Dacă n-ar fi existat toate astea și **Ci-neva** ne-ar fi propus, ca o favoare supremă, să ne ofere minuni pentru desfătarea sufletului, noi, toți oamenii Pământului, cu siguranță nu am fi putut să ne imaginăm așa ceva! Nu am fi putut să modelăm, cu puterea gândurilor, florile, munții, soarele, valul de mare, mângâierea mamei sau ochii unei fete zîmbind! Nu am fi putut să ne imaginăm asemenea minuni! Poate de aceea minunile se definesc dincolo de legile ce guvernează puțința noastră de a gândi, de a face!

Ar trebui, deci, să onorăm cu cât mai multe emoții aceste apariții neîntâmplătoare din calea pașilor noștri! Faptul că o așa zisă „obișnuiță” sau altceva ne face să ignorăm „minunile” pe lângă care trecem, mi se pare a fi o nedreptate la care ne supune obișnuința.

Durerea ce am simțit-o la moartea unor oameni foarte dragi provenea și din regretul că ei, cei plecați ireversibil, nu vor mai avea niciodată privilegiul de a vedea și simți ceea ce rostuiesc anotimpurile și Dumnezeu! Poate că starea de fericire e mereu la îndemâna noastră și am putea chiar vorbi despre o stare perpetuă de bine, aici, foarte aproape de noi!

M-am gândit la toate astea pentru că, în vara ce a trecut, am văzut cele mai multe lumi de floarea soarelui din viața mea! Undiri galbene nesfârșite se pierdeau în puterea de cuprindere a ochiului până când se uneau cu pogorârea cerului pe pământ! Focuri, ciudat de cuminți, rătăcite printre pașii și așteptările noastre!

Mulțime de statui vii, aparent nemișcate, în „cârdășie” cu cerul și soarele pe care îl venerau necondiționat! Nimburi de lumină galbenă cu hrana ascultării și a existenței îngemănate necondiționat în existența soarelui, precum nou născutul în dragostea de la sânul mamei sale! Fiecare astfel de plantă „minune” este conectată, trup și suflet, la astrul zilei, la mișcările lui! O atracție reciprocă ce inventează alte reguli întru iubire, dragoste, îmbrățișare!

Am reușit într-o zi să mă opresc în fața unui astfel de spectacol, al imensităților de lanuri de Floarea Soarelui! Priveam, de undeva de sus, întinderile ce-și desăvârșeau galbena nesfârșire în pogorârea cerului. A fost fascinant! O lumină galbenă blagoslovea, până în adâncul necunoașterii, pământul, cerul și simțirile mele! O culoare ca flacăra unei gutui, aprinsă de mâinile copilăriei, coborâse pe pământ și cumințea aerul! Trecutul acestui loc nu mai exista! Doar un țipăt blajin ce desena, peste tot, un uriaș zâmbet! Încercam să-mi în-

chipui fiecare năntă ce compunea uriașul tablou și nu reușeam! Totul era compact! Un devotament total în personalitatea de nepătruns a întinderii! Îmi aminteam chipul ei, al Florii Soarelui, din grădina casei, din glastrele cu flori, din desenele cu acuarele pe care le făceam la școală sau când alergam să-i caut semințele. Culoarea aceasta vie, dinaintea ochilor mei, nu putea proveni din plantele pe care le știam! Era un tot ce îmbrăca pământul în haine de duminică și producea încântare ochiului și sufletului! Era desăvârșirea simplității și a stării de bine a celor ce pot privi și simți!

Am coborât, apoi, odată cu drumul, care și el era altfel, amețit parcă de culori! Am intrat cu sfială, ca într-o minune adevărată, printre statuile cu nimb galben! Mi-am amintit brusc cele peste 700 de statui, întruchipând soldați și cai, găsite în China, în mausoleul Împăratului Qin, apoi de cele uriașe din Insula Paștelui ce-și țintuiau pierzania privirii tot înspre răsărit, iar apoi de dialogul Lizucăi cu Sora Soarelui din dumbrava cea minunată. Priveam și simțeam complicitatea reciprocă cu ființele din jurul meu și încercam să deslușesc, să aflui mai mult!

Eram în mijlocul unei lumi mult deosebită de lumea mea, cea care dădea tumultul fiecărei zile! Trăiam senzația unei binefaceri! Mă aflam în mijlocul unei lumi care rezona cu ceva din mine sau din altă parte! O lume ce se năștea aici, la îndemâna noastră, și trăia pentru noi! O lume ca un act de dreptate la ceea ce sufletul oamenilor aștepta de foarte mult timp să se producă!

Era spre seară! Soarele avea mai mult de un ceas până să treacă de orizontul spre care, inevitabil, se ducea să tragă după el înserarea. Toate figurile cuminți ale „soldaților” erau îndreptate spre răsărit așteptând de pe acum dimineța! Oare de ce de acum!? De ce nu au profitat și de ora care mai era până la asfințit și, ca la o comandă, au întors dintr-o dată spatele Soarelui, pe care până atunci l-au urmărit fără clipire? Porție de iubire epuizată? Un gest de supărare pentru dispariția ce se va produce din moment în moment? Nerăbdarea de a savura un nou spectacol al răsăritului? Chemarea de a reveni cât mai repede? Ori atracția lor este secretul de atâtea milioane de ani al răsăritului solar... Un magnet ce obligă astrul să revină atras de aceste „priviri”? Dar în timpul iernii când ele nu sunt?

A doua zi am intrat într-o biserică! În drumurile mele, atunci când întâlnesc un lăcaș de închinăciune, oricât de grăbit aș fi, mă opresc și intru. Un fel anume de a mă apropia de mine și de ceea ce ar putea să-mi aducă înțelegerea și liniștea de care am de cele mai multe ori nevoie!

Trupurile măicuțelor învălmășite în negrul tuturor suferințelor lumii erau aplecate în rugăciune, mărind măreția icoanelor și a liniștei de șoapte! În jurul feței, de sub demnitatea negrului ce le înfășura capul, se zărea un veșmând alb, imaculat, ca o diademă a purității.

Măicuțele se închinau numai spre răsărit! Una dintre ele turna ulei în candelile ce împrăstiau cu bunătate și iertare întunericul. Ulei de Floarea soarelui!

Doream să-mi înving răvășeala gândurilor! M-am oprit în fața fiecărei icoane încercând să spun adevăruri, dorințe, regrete... Totul era învăluit în liniște și în gândurile mele! O altfel de liniște simțeam că desăvârșește încercările de a atinge și simți! Totdea-

una timpul aici se oprește! Pașii nu se mai aud, se intuiesc și se așează în icoane, pe pereți, în aer! Tainele se îmbânzesc!

Mă gândeam la multele slujbe săvârșite, la mulțimea de rugăciuni pe care mii și mii de oameni le-au lăsat aici! Chiar dacă ele s-au ridicat la Cer, urmele lor se văd în ochii și mâinile icoanelor, ele înșile bucăți de cer la îndemâna noastră! Măicuțele se rugau cu voci subțiri ca aripile ce-și fac cale de zbor! Într-un târziu am ieșit!

Mi-au venit în minte nimburile de lumină ale lumilor de Floarea Soarelui care, parcă la o chemare, se pogorâseră din cer... Apoi am văzut mâini albe de bătrâni, ochii înlăcrimați și rugăciunile măicuțelor cu voci subțiri, ca aripile de copil ce-și fac cale de zbor către lumina cerului! În mintea mea, în avel clipe, toți oamenii pământului erau în picioare, ca niște statui, așteptând răsăritul! De ce tocmai atunci, când semănau în gesturile tăcerii, ale închinăciunii și ale privirii, cu cele ale măicuțelor și ale Florii Soarelui? Gândurile erau acum privirea Soarelui, a lumilor de Floarea Soarelui și a măicuțelor! Semințele zămislite din dragostea Soarelui cu niște statui de pe pământ dădeau uleiul de candelile și mir!

În zgomotul pașilor mei *care nu mă depărtau de biserică*, toate lumile de Floarea Soarelui deveneau pe pământ, și, cu siguranță, mult mai sus, o imensă candelă vie!

În urmă un murmur de șoapte se amesteca cu lumina ce-și ridica voalul alb spre liniștea bolților, și, în mod cert, mult mai sus! Acolo unde toți oamenii pământului deveniseră niște statui așteptând răsăritul!

Hristoșii nimănu

Azi, în piață, iar se vând zăpezi,
Vin țărani cu ele să ne-îmbete,
Doar în ochii lor mai poți să vezi
Toată sarea mărilor de sete.

Și prin târg se simt ai nimănu,
Pipăindu-și banii ca pe moaște,
Când tristețea are ochi câprui
În ninsoarea mieilor de Paște.

Cine-s ei? Sau sufocat sub măști
Și-au venit să-și târguiască gerul,
Au venit, bătrâni, umili și proști,
În orașul mort, să-și vândă cerul.

Iar când foamea-i molfăie-n gingii,
Și-ospătarii le arată nota,
Pleacă către zările pustii
Și se-ntorc acasă, pe Golgota.

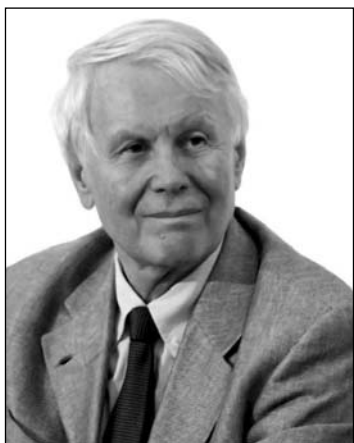
Într-o zi

Într-o zi nu mai crezi în jocul cu
„toate păsările zboară”, nu mai crezi
în altă zi în lacrimi și pe urmă
nu mai crezi în miracolul galben
al toamnei, nu mai crezi și rămâi
doar cu sălbăticia singurătății,
și cu un Dumnezeu obosit de
lucruri mărunte și pe urmă crezi
cu disperare doar în copilul
ce cotrobăie printre stele
căutându-și calul de lemn...

Lucian Mănăilescu

OASPEȚI DE ONOARE

Profesor dr. Eugen SIMION, membru al Academiei Române, Director general al Institutului de Istorie și Teorie Literară „George Călinescu”

INTERVIURI DESPRE CULTURĂ

*

Când am început **Dicționarul General al Literaturii Române**, în 1995, toată lumea s-a supărat pe mine. Un gazetar m-a comparat cu Ceaușescu, altul a comparat proiectul dicționarului cu Canalul Dunăre-Marea Neagră. Adică o inutilă, absurdă construcție faraonică... Se înșelau: ambițiile mele erau mai modeste. Voiam altceva: să avem un dicționar cu toate datele esențiale ale literaturii române. Atât. Nici mai mult, dar nici mai puțin decât atât... Să rezum: provocările în acest domeniu vin și trec, trebuie să le facem față. Nu zic să avem răbdare, zic doar că starea de lehamite (starea de abandon) nu este recomandabilă în domeniul nostru. Iată: au trecut 21 de ani de la căderea regimului totalitar. Ce-am făcut în acest timp? Ce capodopere au apărut în cultura română? Nu mă puneți să număr steagurile culturii, pentru că mi-e teamă să nu recurg la metoda lui Pristanda... Unul la primărie, altul la școala de fete...

(Interviu realizat de Ion Longin Popescu)

*

Literatura își pregătește de mulți ani o dispariție fastuoasă. Școala ajută noile generații de elevi să deteste literatura și, în cele din urmă, să fugă de ea. Cum arată Todorov (**Tzvetan Todorov: Literatura în pericol** – n.n.), în clasă se predă, azi, nu poezia lui Baudelaire sau romanul lui Proust, ci legile lui Greimas și decalogul lui Jacobson sau cam așa ceva. Iar literatura propriu-zisă recomandă solipsismul și nihilismul...

Am studiat, la rândul meu, aceste fenomene în esul (**Sfârșitul literaturii?**) ce deschide volumul **Fragmente critice**, vol. V. N-am, deocamdată, nici un ecou. Ce pot să spun, aici, este că literatura este cu adevărat, în primejdie. O primejdie, înainte de orice, care amenință calitatea ei. Se publică mult, dar ce operă mare ați citit în ultimul deceniu?

(Interviu realizat de Ioana Revnic)

*

Lecția mea poate fi rezumată astfel: să fii național cu fața spre universalitate (vechea deviză a lui Maiorescu), să mergi în sensul marilor valori, să nu crezi că literatura moare, să-ți învingi răul de existență (deși ai destule motive să detești existența) și să birui răul de literatură, să te scolii în fiecare dimineață cu gândul că azi vei începe

o capodoperă, în fine, să aplici, dacă poți, sfatul cel mai înțelept pe care l-am citit vreodată: fă (acționează) ca și când ai trăi o veșnicie, roagă-te ca și când vei muri mâine... Sfaturi, cum vedeți, bune. V-aș rămâne îndatorat de nu m-ați întreba dacă le-am respectat sau nu...

(Interviu realizat de Lidia Videanu)

*

Țin la toată critica mea. Ceva din mine trece în toate scrierile mele. În seria de **Fragmente critice** (I - VI) se vede, cred, mai bine dimensiunea mea de moralist. Sau, mai bine zis, îmi place mie să cred că spiritul meu are acea coastă de moralist pe care n-a reușit s-o scoată până acum nici un Chirică din literatura română. Fac această trimitere pentru că tocmai am terminat un eseu despre Creangă...

(Interviu realizat de Emil Proșcan)

Dan PURIC

(Mizil - octombrie 2010)

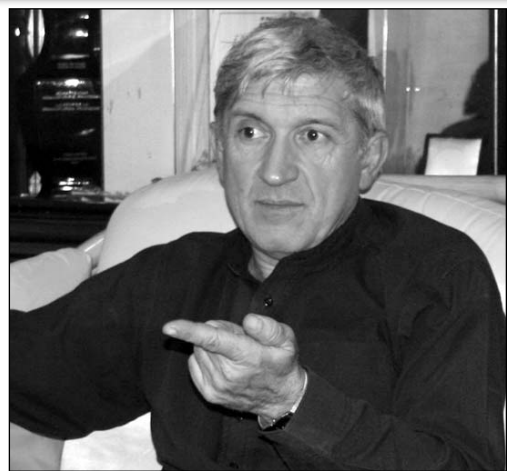
România – ca o boală de inimă

Ceea ce se întâmplă cu această manifestare culturală de la Mizil este un lucru pe cale de dispariție la români. Iar tragedia dumneavoastră, ca tineri, dintr-o țară care se definește din ce în ce mai greu, este următoarea: potențialul enorm de care dispuneți nu are câmp de manifestare. Pentru că dumneavoastră nu aveți verigi, prelungiri mai departe. Nu puteți, de exemplu, să vă duceți de aici la o televiziune și să vă puteți manifesta la nivel de competență sau performanță. N-aveți unde; acolo nu au loc decât oportuniștii cei ce fac parte dintr-o structură de „reeducare” în sensul de „jos”..., cât mai „jos”.

E o lume împânzită de tineri ziariști „reeducați” care au fost învățați să coboare ștacheta. Dacă priviți în jurul dumneavoastră, fenomenul acesta pervers, de disoluție a mișcării culturale, veți realiza că aveți o misiune extraordinar de grea, care se numește revenirea la normalitate. Și primul lucru pe care trebuie să-l faceți, în acest sens, este să întoarceți spatele curentului de decerebrare, care vrea să vă împiedice să aveți o specificitate și curajul unei identități.

V-am spus toate aceste lucruri pentru că acestui festival de creație trebuie să-i descifrați sensul cu foarte mare responsabilitate. Responsabilitate care, peste câțiva ani, va fi pe umerii voștri.

România, dragii mei prieteni tineri, nu se mai face bine de la inimă – inima-i terminată. Însănătoșirea trebuie să înceapă din „capilare”, din provincii, din zone mai puțin spectaculoase, din mintea celui care merge pe stradă și meditează în felul lui unic, din spiritul celui ce nu se încolonează repede la trompete...

Mircea DIACONU

(directorul Teatrului „Nottara” din București)

Templul visărilor

Lumea în care m-am născut eu, în Ajunul Crăciunului din anul 1949, era și este și-acum o lume veche, în rosturile ei de sute de ani. O lume cu valori morale puternice, care mai persistă și azi. Și nu numai în satul meu, Vlădești Argeșului, dar și în depărtările României, mai ales în satele ferite, din munți. Pe de altă parte, copilăria mea s-a petrecut pe câmpuri, la gârlă, în pădure. Verile le făceam în munți, unde erau stânele noastre, iar acolo aveam tot felul de activități obligatorii, cum ar fi tunsul oilor. Eu nu mă duceam să fac „iodlere” prin munți, ci aveam treabă. Și nu mergeam cu mașini 4X4, ci ne luam mâncare pentru trei zile și porneam pe jos.

Pe tot acest traseu, trebuia să-ți porți de grijă, să te adăpostești de ploaie, să te ferești de sălbăticiuni, să faci foc, să mănânci. Să te confrunți cu natura însăși, care te învăța, pas cu pas, cum trebuie să trăiești, cum trebuie să te aperi, cum trebuie să înțelegi capriciile vremii și ale muntelui.

Iar marile cărți ale copilăriei și adolescenței mele le-am citit în pădure, care începea un pic mai sus de casa noastră. Acolo era locul meu, aveam buștenii mei pe care stăteam, pajistile unde mă întindeam în iarbă și în flori, bureții pe care-i găseam la rădăcina copacilor bătrâni. Și mi se părea cât se poate de normal să stau de dimineața până seara în pădure, iar părinților mei, la fel, cu excepția zilelor, nu puține la număr, în care aveam însărcinări precise. Pădurea în care mi-am petrecut copilăria, „templul” visărilor mele, a revenit familiei noastre. Știu toți copacii din pădurea aceea, a fost plantată de bunicul.

Acolo era demult Poiana Delencii, acum sunt numai stejari, și sunt ai noștri!

(Dintr-un interviu realizat de Corina Pavel)

Ion VĂDAN

(Primul din stânga)

(Directorul editurii DACIA - Cluj - Napoca)

Oaspeți de omoare

Nicu Alifantis

(Din volumul „Scrisori nedescoperite”)

în loc de prefață

*

uneori îmi vine să scriu,
alteori îmi vine să cânt,
de cele mai multe ori îmi vine să tac.
iertăți-mă,
sunt și eu om!

atu

*

singurătatea mea.
marele meu atu
în fața lumii în care trăiesc,
viciul meu,
ascuns adânc,
până în străfundurile
ființei mele,
mă-ndeamnă să-mi aștept
pacea și împăcarea,
întocmai ca bătrânul grec,
care, pe malul mării,
își privea tăcut corăbiile înecate
de ultimul măcel
al sufletului său.

gând

*

îmi vine
să desfac aerul,
să rup munții,
să unesc oceanele,

să calc în picioare
toate barierele lumii,
să-mi fac cărare
până la ceruri,
până dincolo de ele
și să strig,
nu pleca!

Invitații Concursului - 2011

Aida Hancer

stăm toți în jurul unei mese de biliard

ne va reuși operația sau
ea va rămâne un înger care blochează
calea cu două tacuri încrucișate

te cauți în buzunare
vei oferi o batistă femeilor ușoare
vei îmbrânci în bordeluri sfintele

tu n-ai știut nicicând să pictezi
dar te gândești
femeia din icoana
de pe noptieră a fost femeia lui michelangelo
și s-a ridicat michelangelo pe ea
ca o balerină pe-un pod

înainte de moarte
se citește poemul cu limba
și dacă afta e dureroasă
te-a mușcat poemul mioros
atunci rogi femeia iubită să ciocniți un pahar
și toate eczemele ei
par o grădină de trandafiri peste care-a vomat
îngerul beat

pentru asta am să te fac campion la
aruncatul cu ace după femei
ele campioane la stropitul cu măștișoare
de sânge și fiere când ninge
poetul apropie un poem de metal de limbă
și-l linge și lasă un pic de blestem

pe când femeia-l apasă
ea deschide o clanță cu sânul
când ninge ea se desprinde mult mai ușor
de suprafețe metalice

o cruciuliță în gură
un sicriș în jos pe esofag
poemul începuse ca un mort dulceag
pe limbă

un cap de copil

lui Adrian Diniș

ți-am spus eu am să câștig într-o zi
un cap de copil
să țin în el banii

mergi acasă întotdeauna seara
pe jos cu tâmpilele desfăcute deschise
și suflă puștoaicele-n tâmpilele tale
ca-n ness-frappeuri
îți place să vezi viața mică prinsă ca un câțel
în bretele
și când te mușcă tu scoți ca un magician
sânge din pălărie
batista roșie e numai un truc tu ne păcălești
de-adevăratelea
pe nerăsuflăte îți lingi ca o mătă
viața
prima pisică zgâriată de alta, acoperită cu

blană
după prima femeie ai renunțat definitiv
cu a doua ți-ai rafinat intențiile de sinucidere

o umbră fără sex ți se gudură la picioare
tânără, zveltă
și goală ca spuma de bere
ea-și vrea urmele șterse
tu le pui beculețe de sânge de spermă
pui faruri trecerii ei printre lucruri

îți spui mai am câțiva ani
și-am să fac din cartea mea o groapă cu lei
dar leoaicele sunt mai sângeroase cu femeile

gladiatorii tăi bine împachetați au numai
un călcâi vulnerabil și de frică nu ies din casă
te lipești cu inima direct pe tencuială
ca să demagnetizezi femeile

tu mergi întotdeauna acasă de-a lungul apei
și paul celan

Palma

veneai la mine pe seară
pe tine te arunca o mână bătrână
în foc veneai
ca un lemn uscat și crăpat pe care-l umple
vântul
cu furnici
îți deschideam ușa atent să nu sară scânteii
dinăuntru să nu iasă căldura și să rămână
un foc din hârtii creponate luminând încăperea
veneai crăpat ca o palmă enormă
dintr-un sat care se numea chiar așa
Palma
gura ți-era cam cât unghia de la degetul mare
și în loc de ochi aveai două vechi bățături
erai patru degete un pic depărtate
ca într-o colivie de carne o pasăre mică de os
puteam să văd ce se întâmplă în tine

veneai spre mine ca un lemn
pe care cineva l-a pus pentru foc
nici prea tânăr să nu dureze prea mult
nici bătrân să i se audă gemetele de la mare
distanță
și căldura ta era capcană pentru păianjeni

noi în casă așezați în paturi separate
ca două gume de mestecat și afară va începe
să plouă
să ne amestece
pentru că suntem într-o gură oarecare și
în măselele ei facem dragoste
în camera asta de os vom avea și noi primul
copil
și-i vom da lapte amestecat cu fosfor
până când va veni cineva
îi va spune lampă becule felinar
stai fix și linge pata asta de întuneric de pe
peretele casei mele

Îți văd sângele prin piele

Ca pe femeia aia frumoasă de la masa din colț
Prin sticla asta de rom
Îți văd degetele ca pe niște sicrie subțiri
De oameni înalți sprijinite de gardul unei
firme de pompe funebre

Pune-ți mâna pe fruntea mea
Tu pui ultima placă de teracotă pe sobă
Tu prinzi gheața cu unghiile

Cu mâinile tale pun capace de sânge pe răni
Cu ele smulg țurțurii de la balcon iernile
Apoi le înmoi în rom
Și amestec porcii cu ele

INVITAȚII CONCURSULUI

Liviu OFILEANU

**epistola lui rembrandt către saskia
cu o lumânare aprinsă în memorie**

trec fărăme la ora stingerii prin
cimitirul inundat –
acesta e chipul tău moarte
sau e sensul dezordinii?
dacă anotimpurile se schimbă de la sine,
culoarea verde se face ruginie,
omul de ce nu poate
să schimbe omul / prietenia prietenul?
dacă e o minciună însingurarea
întru desăvârșire
e o greșeală trăirea în lume.
ființa care ocolește pământul
să afle că e rotund
moare de foame în africa.
e un nor de ploaie lumea cu trăirea ei
dacă și specia homo religiosus se devoră pe sine
în măsura creșterii sale.
din gura zeului nostru de tablă
cu buze subțiri și viclene
formele moralei ies din canoane ca uleiul
deasupra apei.
oftez – acesta e chipul tău visătoare,
ăsta e sângele picurat în colaje,
mutra cârtiței grozave!
în ochiul ei negru nu se poate vedea!
fântână după fântână / tom după tom
sângele ei vitalizează gramatici,
descompune personaje până la structura
unui atom.
uite și galeria hergheliei de vise,
pictorul prezbiter și afon!
îmi stăruie în minte imaginea orașului ars,
het kindt – criminalul-cerșetor
spânzurat pentru că nu și-a plătit indulgența –
încă zace pe masa de studii anatomice.
aiura cu capul prins între ulucile gardului și
Noi l-am rezolvat...
degeaba introduc niște culori calde,
moartea rămâne aici.
filosofia imită gestul deșertăciunii
ecclesiastului dar nu pe ecclesiast;
fiindcă viața unui profet nu poate fi trăită
de alt profet;
doar moartea lui, de zeci de ori ca un coșmar.
și într-o zi, le vei spune tot –
cum frica spunea Inchiziției tot-tot-tot.
sau fără cuvinte
o să treci mai departe, imun,
cum nu era vorba de asta sau aia –
fericirea ta reziduală...
aprinsă în bezna acestui pământ
cu grijă înecat,
va aminti și în ceruri aerul de temniță,
fumul de oase arse.
într-o zi, lumina lichidă a ochilor
va avea culoarea ei albă, de lumină.
într-o zi, litopedul cornelia
nu va mai plânge
cu degetele...

Marin IFRIM

aripa zeilor

am atins aripa zeilor mici de cartier
împușcați în zodie cu fluturi
tăvăliți în catran
cuțitari din voievod în voievod
în lumini mai scurte ca infarctul

eu sunt anonimul praf de pe toba trecutului
mărturisitorul celui mai de jos rai
zeii mari întrețin incendii în frigul realității
ajung primari și prefecți și ambasadori
sunt peste tot în toate circurile ambulante
în care se domesticește fericirea

înaintea mersului

ai de străbătut o zi
o slujbă și câțiva kilometri
de consens național
cu o viteză constantă

înaintea mersului tău mergi tu
ca și cum ai intra
într-o oglindă fără memorie
ești exact ceea ce ești
căutându-te fără frică
fără scăpare

în carcera ta mânăjită
cu carne și sânge
un spectacol
fără început și sfârșit
prăbușește aplauzele
gardienilor publici.

Gheorghe NEAGU

Ar fi păcat...

Sunt de acord că literatura veristă are
un belșug de sintagme ce frizează puritanis-
mul exacerbat. Sunt de acord că tânăra
generație își caută cu parcimonie tonul per-
sonal tot mai greu de definit. Sunt de acord și
cu teribilismul creator al celor preocupați de
metaforizarea instinctelor și a stărilor instinc-

tuale. Dar de aici și până la oripilarea bunului
gust prin rostiri specifice unor coprofagi sada,
care simt și respiră prin organele genitale me-
diul în care ne invită să trăim literar, mi se pa-
re prea mult. Și asta sub ochii și urechile unor
paznici de templu literar consacrați, în fața că-
rora cu puțini ani în urmă te închinai plin de
respect.

Există riscul ca istoria să-i facă păr-
tași la pidosnicia culturală ce se țese sub nasul
lor la început de mileniu. Și ar fi păcat să trăim
într-o duhoare creatoare pestilențială cu iz de
valoare literară.

Florentina Loredana

DALIAN

Șeful de Gară

O gară mică, între munți. Clădirea e
veche, bijuterie arhitectonică lăsată în para-
gină. La streșini, cuiburi. Izbânda vieții. Pero-
nul e gol, iar cele două linii de cale ferată par
luate dintr-un joc pentru copii. Și totuși, pe
acolo, circulă, din când în când, trenuri. Și mi-
ros de tei înflorit.

Șeful de gară ține în mâini o vrabie
rănită. Toată atenția lui se focalizează între
cele două palme - așezate una dedesubtul, alta
deasupra păsării - între care s-ar zice că s-a
concentrat întreg universul.

„Și trenurile?”, întrebă femeia. Răs-
punde într-un târziu, cu gândul aiurea:

„Trenurile... merg. Și când se defec-
tează, are cine să le repare. Dar dacă pasărea
aceasta nu va mai zbura...”

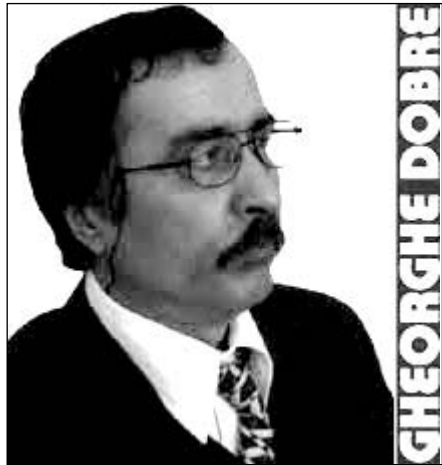
Într-o gară uitată, într-un spațiu-timp
încremenit, un om se îngrijorează de-o aripă
frântă a cărei neînțdrăvenire ar putea frânge
un univers.

Femeia și bărbatul se îndepărtează,
lăsându-l pe șeful de gară cu grijile lui. „Toți
purțăm în noi o însângereare”, îi spune el,
strângând-o la piept. „Doar că nu toți avem
șansa ca cineva să ne mângâie rana”.

Trenul pare venit din alt timp. Cei doi
urcă. Singurii călători din gara dintre munți.
Ce mare tristețe e-o gară mică între munți!
Doar șeful de gară face din ea o lume. O lume
în care zborul unei păsări e mai presus de mer-
sul trenurilor. Gândește la cei plecați. „Cum
vă mai târâți dorurile dintr-o gară în alta! Mă-
car eu nu mai aștept nimic! Și, mai ales, pe ni-
meni. Și totuși, dacă reușesc să fac pasărea as-
ta să zboare, poate cine știe...”

Invitații concursului

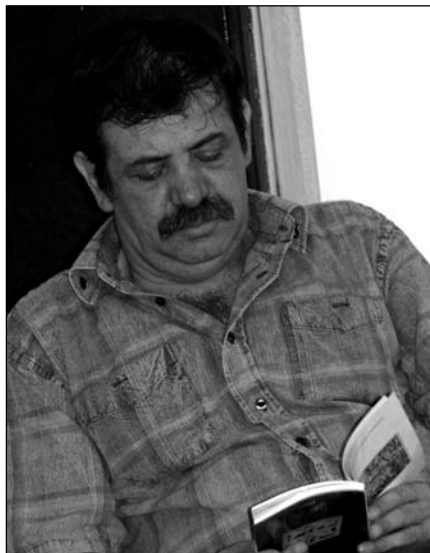
Definiție

câine de pază,
ca o leucocită singuratică(ce zici?),
înraita,
ca un continent în derivă,
o derivă clară,
ce-nghite veșnic la o masă de prânz
aceleași veșnice resturi,
un fel de înger personal,
responsabilul curățeniei tale zilnice.

unica mea ieșire din rol
se face când adormi în patul lui Hades.
atunci pot lătra liniștit
la poze.

altfel e bine,
patrulez neobosit
prin sângele tău
ferindu-l de-ngheț.

Constantin Marafet

Imoralis...

Las visului tulpina și umbra înșelată,
Ca mâine fierul coasei își ia din dor
rugina,
Din dorul de albastru din marginea
curbată
a bolților. O, Doamne, prea greu
apasă vina.

Doar eu sunt păcătosul,
cu martori-haimanale
prin târguri de poveste ce-n bâlciuri
se adună.
Îngrămădit de veacuri nisipul din sandale
în scrâjnet prevestește himerica furtună.

Vă las doar deznădejdea,
prieteni dealtădată,
amantelor flotante, las măștile de ghips
și-un dram din nebunia cu cerul împăcată
primiți-le-n tăcere!, m-așteaptă
dragul Styx.

FILE DE MANUSCRIS

În paginile care urmează intenția noastră nu este de a prezenta, riguros, o linie de clasament sau o ierarhizare valorică ci, mai curând, aceea de a aduce, în fața cititorilor, sensibilitatea, talentul și visele celor ce ne-au onorat, participând la ediția a V-a a Concurșului Național de Literatură „Agatha Grigorescu Bacovia”.

Carmen-Manuela MĂCELARU

O lume nevăzută

în tine am călătorit și ziua și noaptea
cu trenul, cu avionul
cu sandale, cu picioarele goale
pe miriști, prin mlaștini
prin multe păduri
am stat lângă sobă împreună când afară ninge
am alunecat pe tobogane
ne-am dat în leagăne
de oameni fericiți temporar
am spart nuci
cu impresia că am făcut
cele mai miraculoase lucruri

în tine am văzut cele mai frumoase muzee
cele mai vechi scrieri erau pe umerii tăi de lut
uscați la soare ca niște bulgări de argilă
în tine m-am înfășurat ca o mumie
pregătită pentru toate viețile
mi-am scris pe sarcofag numele dinaintea
nașterii

în tine am văzut cei mai puternici cai appaloosa
cum alergau pe ziduri rupestre
am colindat toate peșterile cuibărite în oase
pajiștile cu turme de bizoni
și ascultam cântecele indienilor sioux
ți-m ucis de câteva ori copii, soția
am dat foc la casa în care chipul ți se schimba
după fiecare noapte de dragoste

tu ai fost lumea mea
te-am sărutat cu intestinele, cu toată cutia
toracică
am mers prin pietriș până mi-a dat sângele
strugurii copti, vii
pulsau până rochia mi se lipea de corp

în tine mi-am depus bijuteriile, cojile de pâine
ochii, silabele și cam tot ce mă durea

dimineața sub cămașa ta se vede și acum
povestea asta întinsă
cum apare după plopi ca un soare destrămat

Poem marca Davidoff

Warning: Poetry is a main cause of word cancer, word diseases and of heart and lips diseases.

tic tic tac
tic tic tac
ușa de la camera mea e veche și tristă
dintr-un lemn născut prematur
nu e păzită de călăreți sau șerpi cu cocuri din aur
nici cercuri de foc nu trebuie să înlături

intrarea se face cât se poate de simplu
cu o cheie de metal înfiptă în broască
de obicei scârțâie ca o ușa de rai
așa că nu da înapoi
tot ce trebuie să faci este să nu privești
peste umăr cum peștele sare în apă

aici totul e vis în vis ca o gură lipită de alta

nu ai nevoie de fluier
turma de îngeri te va urma oricum

din camera mea

ferestrele par
niște ochi de pisică
verzi, fosforescente
numai bune de pus
la bicicletă
suntem copii,
ne ținem de mână
ne împrumutăm
unul altuia
mama, sora,
cărțile de joc
genunchierele, sărim
peste blocuri
sărim peste lacurile de
pe trotuar
uneori nu,

uneori ne oprim
intrăm în ele, așa prin asfaltul rece
acolo suntem oameni mari
e noapte, ferestrele par niște ochiuri de lac
noi suntem din ce în ce mai maturi
ne împrumutăm copilăria
măinile, orașele moarte
le trezim la viață
șobolanii stau de vorbă între ei
despre cum eram cândva

Rendezvous insolite

în mine sunt câteva femei despletite
nu le cunosc
le simt dimineața când merg prin camera mea
vetuste, frivole
îmi poartă sandalele, eșarfele
consumă țigările
una se rujează, alta bea cafeaua, fac lucruri
mărunte
pe care și eu le-aș putea face
au simțuri exacerbate
deschid ușa, toarnă în pahar
le privesc pe ascuns
aș putea să le demontez ca pe niște păpuși
stricate
să le scot ochii, să le rup mâinile
prin mine nu ar mai fi decât un tunel lung,
obositor
sub limbă un gust acut de 30 de ani
sparg între dinți vârsta asta ca pe o pastilă de
nitroglicerină
gratiile se retrag în copilăria lor
rezist să văd un cerșetor tumefiat în gura de
canalizare
rezist cu semnul roșu pe braț
cu glonțul în tâmplă
pot merge pe stradă
dar nu pot supraviețui unui om
în care locuiesc o mie de zei
șira spinării este doar un banal acoperiș din
tablă zincată
femeile despletite îmi ies prin pori
ca niște cuie ruginite
ciocănesc speriate prin sânge
foile volante nu mai țin de cald
te sun
din dușumea apare un cireș înflorit
cine vrea să vină să se încălzească

Un coridor excesiv de lung, oameni în pijamale, uși care se trântesc și un curent îngrozitor. Dârdâind în rochița subțire, de vară, citesc a zecea oară afișul: *Nu intrați! Pericol de iradiere!*, apoi: *Zonă controlată/ Medicina nucleară și cel din dreptul meu: Oncologie.*

Femeia din dreapta, în mod evident de la țară, de-ar fi să mă iau doar după batic și sandalele prăfuite, își încrucișează picioarele. Deschide gura. Vorbește. În locul dinților din față, răsar gingiile goale.

– Tot aici aștepți?

– Da.

– Da’ ești tinerică rău, păcatele mele, și tu ești bolnavă?

Aș prefera să tacă, mi-e atât de frig, încât nu-mi pot stăpâni tremurul. Și-ar putea închipui că mi-e frică.

– Câtă nenorocire pe lumea asta, oftează cu năduf și-n vocea ei recunosc ceva care mă tulbură.

Baticul îi cade într-o parte, nu are păr aproape deloc. Simt deodată că ei i-aș putea povesti prin ceea ce trec, ea ar ști să asculte.

– D-na Borza? îmi întrerupe șirul gândurilor asistentă.

– Nu, Fircă.

– Intrați.

Mirosul de clor mă izbește în față. Iubitul meu intră după mine. La timp să asiste la aceeași serie de întrebări ca întotdeauna, câți ani am, cine din familie de ce boli a suferit, din ce cauze a murit, tot felul de amănunte inutile, pe care le știu deja pe de rost și n-o să înțeleg niciodată la ce folosesc. Tensiunea, pulsul, temperatura, înțepăturile, flaconul cu sânge. Se vor termina vreodată analizele, ecografiile, testele? Voi scăpa cândva de pereții aceștia sfidători de albi, de halatele verzi în perpetuă mișcare?

– Ridică-te.

– Întinde-te.

– Strânge pumnul.

– Nu respira.

Halatele roiesc în jurul meu. Nimeni nu scoate o vorbă. Doctorul își apleacă nasul coroiat peste hârtii, sprâncenele stufoase i se apropie, unindu-se într-o încruntătură adâncă. Figura lui aduce cu cea a unui corb în căutare de hrană. Cearcăne adânci, buze strânse. Privirea lui mă ocolește deocamdată.

– Sunteți soțul? i se adresează iubitului meu.

– Nu, se grăbește el să răspundă, doar un prieten.

Vocea lui mă izbește, ca un duș rece. „Doar” un prieten? Sigur am auzit bine? Pentru ce a fost acest „doar”? Asta e tot ce suntem acum? De când am devenit „doar” atât? De ce nu-i spune doctorului că suntem logodiți? Și planurile noastre de nuntă? Le-a uitat? De ce nu pomenesc nimic?

– Îmi pare rău să vă comunic, dar după cum bănuieți....

– Ați primit toate rezultatele?

– Da, confirmă doctorul, apoi tace.

– Nu e nicio greșeală? insistă prietenul meu.

Sigur e o greșeală. Nu poate fi altceva decât o greșeală.

– Exclus, analizele au fost repetate de câteva ori.

Oare câți oameni o fi văzut murind, mă pomenesc întrebându-mă. Cu câți a vorbit înainte, le-a luat tensiunea, le-a comunicat liniștit diagnosticul, câți au trecut din mâinile lui direct spre moarte? Mi-l imaginez lovind cu ciocul trupurile încă vii din brațele lui, dmicându-le și înfruptându-se.

– Când începe tratamentul?

– Va fi mai mult un tratament paliativ.

O să-i prescriu ceva pentru calmarea durerilor. Citostaticile nu ar avea niciun efect în momentul acesta.

Sunt aici, aș vrea să le strig, uitați-vă la mine, priviți-mă! Încetați să mai vorbiți despre mine la persoana a treia, de parcă aș fi absentă sau chiar inexistentă. Sunteți orbi? Chiar nu mă vedeți? Of, și frigul ăsta care nu mă lasă să-mi dezlipesc buzele.

– Nu urmează o operație?

– Nu mă operez, reușesc să bolborosesc. Și ușurată că mi-a revenit vocea, parcă încep să mă încălzesc.

– O să discutăm asta, mă oprește iubitul meu, care astăzi se întâmplă să îmi fie doar prieten, apoi se adresează doctorului: Ce vreți să spuneți?

– E în stadiu destul de avansat, dacă ați fi venit mai devreme....

– Ce înseamnă asta?

– Adică e prea târziu? accentuez eu.

Brusc mă simt foarte obosită. Aș vrea să spună odată ce are de spus, să n-o mai lungescă atât.

– Cât timp mai am?

– Nu trebuie să disperați ... e greu de spus acum, depinde...trebuie să mai facem niște investigații ...

– Vreau să știu adevărul.

– ... de ce ați venit așa târziu? mă privește el pentru prima oară în ochi. De ce? Trebuia să veniți imediat, poate se mai putea face ceva...

Cu alte cuvinte nu se mai poate face nimic, e timpul să o iau spre cimitir. Atunci ce mai caut aici? Mă ridic, dau să ies, încurc ușile, aud doar frânturi din ceea ce-i șoptește doctorul prietenului meu:

– ... stadiu patru... maxim câteva luni... tot sprijinul ... s-o aduceți la control ...

Despre mine vorbesc? Trag ușa în urmă, o slăbiciune îngrozitoare mă cuprinde. Din saloane pornește un urlet lung, de durere. O femeie cu perfuzie în mână e scoasă pe coridor. Mă împiedic. De ce-și lungesc asistentele gâturile? Prin urmare, am sa mor. Simt cum mă ia cu friguri.

Pe treptele tocite de la intrare mă lasă picioarele, mă opresc, mă așez. Cerul e o cârpă mototolită. Se chinuie să picure câțiva stropi. Un bărbat își aprinde o țigară. Trage din ea cu poftă. Fumul gros mă învăluie. Tușesc printre lacrimi, îmi vine să vărs. Toate se învărt în jur. Mirosul de nicotină, grimasele doctorilor, fețele de corbi. Sutele de corbi dând roată în așteptarea prânzului.

– Ți-e rău? Să chem pe cineva? mă ajunge din urmă prietenul meu.

Pare realmente îngrijorat.

– Nu, n-am nimic. Mi-au luat prea mult sânge. Așa am pățit și data trecută. O să-mi revin.

În stradă, se lasă deodată ceața.

....

Mă cuprinde teama că într-o zi corbii mă vor prinde la înghesuială. Mă vor înconjura, vor bate din aripi, croncănind și se vor repezi cu ciocurile asupra mea. Degeaba gonesc, traversez podul, șoseaua, urc scările și încui ușa în urma mea.

Ce voi face de acum înainte? Va mai fi ceva de acum înainte? Deocamdată sting lumina, mă bag în pat, încerc să găsesc o poziție în care să mă doară cât mai puțin, închid ochii și mă prefac că dorm. Noaptea mă scol și mă plimb prin cameră, înghit somnifere, unul după altul, ațipesc, mă trezesc, adorm.

Îl rog să nu spună nimănui ce se petrece. Nu rezistă mai mult de o zi. Și atunci începe nebunia. Invazia. Isteria. Apartamentul începe să semene tot mai mult cu un loc de priveghi. Rude, prieteni, vecini vin și pleacă, luându-și un ultim bun rămas de la un om pe care nimeni nu-l mai consideră viu, într-un dute-vino fără sfârșit. Mi-aș dori să fiu cu adevărat moartă. Toți se vaită, înghesuindu-se în jurul meu până când aerul celor 15 metri pătrați devine irespirabil și fiindcă n-am murit încă, tot ei se așteaptă să-i consolez. Pe măsură ce se smiorcăie, fețele lor devin tot mai lungi, ca ale unor corbi strânși roată în jurul unui cadavru, nehotărâți de unde să rupă mai întâi.

Iar eu sunt mult prea obosită ca să ripostez. Îi ascult cuminte. Le urmez comenzile ca un robot. Fac tot ce vor. Le dau tot ce-mi cer. De exemplu:

– Săraca de tine! Ce palidă ești!

Și eu ascultătoare devin palidă.

– Sigur ți-e bine?

Nu, nu mi-e bine.

– Nu te odihnești destul. Să-ți iei pastilele.

Da, le voi lua. Pastile pentru somn, pastile pentru durere, pastile pentru poftă de mâncare, pastile antidepresive, pastile roșii, pastile galbene, pastile verzi, pastile albastre, pastile dimineața, pastile seara, pastile noaptea, pastile din oră în oră.

Mătușile scot prăjiturile și sucurile făcute de mâinile lor harnice.

– De ce nu mănânci, nu-ți place?

N-am încotro și iau un pișcot.

– Mă supăr dacă nu mai iei o prăjitură.

Mă resemnez și mai înghit un pișcot.

– Așa a suferit și Lenuța, săraca de ea.

Care Lenuța? Aaaa, cea care a murit anul trecut.

– Trebuie să citești zilnic din scriptură, o boală nu se vindecă decât prin rugăciune, să faci zilnic paraclise Maicii Domnului.

Da, o să fac.

– Ți-am adus o iconiță. S-o porți la tine în permanență. E sfințită pe Sfântul Brâu al Maicii Domnului. A purtat-o și mama noastră când a fost bolnavă.

Da. Și ați îngropat-o acum 3 luni.

– Trebuie doar să crezi.

Cred în orice, numai să tăceți.

– Ar trebui să mergi la vindecătorul ăla ... știi ...de-a apărut la TV. Se spune că face minuni. Nu trebuie să te lași așa.

Da, o să merg, fac tot ce vreți voi, numai lăsați-mă în pace, încetați odată.

(Continuare în pag. 8)

– Zicea că poate vindeca orice boală. Dădea și un număr de telefon, să-ți faci programare.

Voi nu vedeți că nu mă mai țin pe picioare?

– O să pleci în străinătate, acolo e altă aparatură, alți doctori. O să te opereze.

Da o să plec. Dar îmi va folosi la ceva? Oricum am să mor.

– Nu vorbi așa, acolo-s alte condiții decât la noi. Au aparate moderne, sunt metode noi, e cu totul altfel. Chiar eu știu două cazuri descoperite tot în stadii terminale și vindecate la o clinică din Freiburg. E drept că la unul i-a revenit boala după un an, dar un an înseamnă totuși mai mult decât câteva luni.

De ce să trec prin asta? Dacă tot nu mi trece?

– Trebuie să te agăți cu mâinile de viață, cu tot ce poți tu.

Ok, mă voi agăța cu mâinile de viață.

– Astăzi cuvântul cancer nu mai înseamnă automat moarte. Există terapii de vindecare sau măcar de prelungire a vieții.

Cancer, cancer, cancer... Oare chiar există o soluție? Oare chiar se mai poate face ceva sau trebuie să mă împac cu gândul că voi muri la 27 de ani?

– E drept că în străinătate costă foarte mult, dar ... nu dispera ...

Vreți să mă ascultați și pe mine? Vreți să auziți ce îmi doresc eu de fapt?

– Am putea da un anunț la ziar. Și alții au strâns bani așa. Ne ocupăm noi de tot. Tu nu trebuie să faci nimic. Numai să te odihnești.

Idea pare să le suradă.

– Da. O să deschidem un cont pe numele tău. O să mediatizăm cazul laTV.

Fericiți că mă văd în sfârșit realizând cât sunt de bolnavă, se retrag satisfăcuți în camera de alături. Aud o vreme zgomotul zarurilor pe măsuta de table, acoperit repede de răsete și de clinchetul sticlelor de bere. Și-n timp ce-n camera de lângă ei eu mă ghemuiesc în pat și gândul că nu voi mai fi, că nu mai sunt deja mă încovoiaie de disperare, ei comentează ultimele rețete culinare. O muscă uriașă îmi dă ocol, se așază pe mâna mea aproape inertă, își spală lăbuțele din față, își înfige trompa în piele și eu nu am nicio putere s-o alung.

Și iată-mă târâtă din viața mea normală într-o poveste pe care nimic nu o prevestea. Iată-mă transformată, dintr-o viitoare mireasă, nerăbdătoare să cunoască bucuria vieții de familie, într-o umbră resemnată și ne-

putincioasă, care-i ascultă pe toți, doarme, mănâncă, înghite pastile și-și pierde mințile.

Noaptea mă agăț de el cu disperare, mă cuibăresc în brațele lui. Simt că vrea să mă părăsească, dar nu-l voi lăsa, acum am mai multă nevoie de el ca oricând, voi accepta orice, să fiu umilită, să fiu jignită, să fiu mințită, numai să nu plece. Fac orice, numai să nu mă lase singură.

– Să mă operez?

– Da, susține el.

Tonul lui fals mă îngrozește.

– O să mă fac bine?

– Sigur. Totul va fi bine.

Să îndrăznesc să visez? Chiar e posibil? Mă lipesc de el. I-a crescut barba. Mă strâng toată la pieptul lui. Știu că în curând mă va părăsi. Bolnavă incurabil. Nu, nu pot înțelege cuvântul ăsta. Cum adică incurabil? De ce tocmai eu?

– N-o să mă părăsești?

– Nu, minte el.

Nici măcar nu se chinuie să fie convingător. Pe jumătate dezbrăcată, ridic mâna dreaptă, o sprijin de ceafă, cu mâna stângă îmi palpez ușor sânul drept, buricele degetelor înțâlnesc întăritura, nodulul e la locul lui. Nu îndrăznesc să-l întreb dacă mai vrea să ne căsătorim. El tace, de la o vreme nu mai spune nimic.

Chiar dacă m-aș vindeca, mă va mai privi vreodată ca pe o femeie? Probabil se gândește deja la alta. Pentru el viața nu se termină la mine. Poate continua oricând alături de altcineva. Îi dau brațele la o parte, iar el, ușurat, se întoarce cu spatele și adoarme instantaneu.

– O să mori? e curioasă fetița vecinilor.

Ce straniu sună întrebarea pe buzele unui copil! În ochii ei nevinovați sclipește brusc un strop de șiretenie. Ca în privirea unui pui de corb, căruia abia i-a mijit puful.

– Dacă mori, nu-mi lași mie cerceii tăi?

Îi scot și îi întind. Neașteptatul noroc îi îmbujorează obrații. Dau să-i mângâi părul, dar fuge dintre degetele mele, agitând spre ceilalți copii, în mânuțele ei fragede, cerceii, ca pe un trofeu.

Alt lucru la care să mă gândesc. Cui voi lăsa cărțile? Brățările? Rochia nouă, de mireasă? Poate ar trebui să încep să le fac pachete și să le donez.

Ca în fiecare dimineață, în jur de 6, mă trezesc corbii, cu croncănitul lor atât de matinal. El nu a venit aseară acasă. În mod evident are pe alta. Are rost să-l mai rog să se întoarcă? Da, o să-l implor, o să mă umilesc chiar, dacă trebuie. Îmi fac curaj, formez nu mărul. Nu îmi răspunde.

Și dacă ar veni? Oricum nu mă mai sărută, de parcă gura mea ar mirosi deja a moarte. Nu mă mai privește, transmițându-mi prin fiecare gest cât îi par de incoerentă și de săcăitoare. Mă ascultă, dar, în cel mai fericit caz, indiferent, dacă nu chiar dezgustat de prezența, de boala mea....

Câteva zile de liniște. Nu mă caută nimeni. Mă cred deja moartă? Tăcerea devine mai apăsătoare decât agitația ce-a precedat-o. Apoi deodată anunțul. Îl citesc: „O tânără bolnavă de cancer face un apel disperat către toți cei care doresc să-i întindă o mână de ajutor. Diagnosticată la numai 27 de ani cu o tumoră malignă în stadiu avansat, singura ei șansă la viață rămâne o intervenție chirur-

gicală în străinătate, pentru care are nevoie însă de o sumă mult peste posibilitățile familiei, circa 50.000 de euro. Operația este urgentă, stadiul bolii fiind foarte avansat, orice întârziere putând deveni fatală. Numai generozitatea dumneavoastră o mai poate salva...

În mod cu totul și cu totul neașteptat, oamenii donează. În număr mare. Primesc telefoane și scrisori de încurajare de la necunoscuți. Toți vor să mă vadă. Să mă cunoască. Să mă asculte. Să mă laude pentru curajul meu. Primesc invitații la evenimente. Sunt căutată pentru emisiuni în direct. Toți îmi devin prieteni. Toți mă iubesc nespus. Toți îmi doresc binele. Toți vor să mă vadă operată.

Nu am timp de pierdut. Încep tratativele cu clinica din Germania. Trebuie să mă operez imediat, apoi să încep citostaticele, să ardă tumoarea din rădăcină.

Am încărunit. Decid să mă fac blondă. Am obosit. Nu vreau să mă operez. Știu că voi muri. El de ce nu e lângă mine? Dacă-mi ciopârtesc corpul, îmi mai pot păstra sufletul? Nu sunt pregătită pentru moarte. Și oricât m-aș pregăti, tot nepregătită mă va găsi.

Iubitul meu, te rog să mă ierți pentru gestul acesta, îmi pare nespus de rău că vine exact în pragul căsătoriei noastre. Pe de-altă parte n-aș vrea să te las să-ți iei o asemenea răspundere cu mine. Cu boala asta, aș fi o povară prea mare. Trebuie să înțelegi că nu mă pot opera. Și dacă operația ar avea succes, ce viață ar fi asta? Operația nu garantează nimic. Poate îmi prelungește viața, dar ce fel de viață? Ce viitor aș avea? Ce viitor aș putea spera? Cum aș putea trăi așa? Cum m-ai putea iubi astfel? Nu vreau să stârnesc mila nimănui. Te rog din suflet să nu uiți că te-am iubit, așa cum n-am mai iubit pe nimeni altcineva. Să nu uiți asta. Să nu mă uiți...

Îmi șterg lacrimile. Recitesc textul. Ce scriu eu aici? Care prag al căsătoriei? Am uitat că m-a părăsit? Cum pot eu să-l rog să nu mă uite, când el m-a uitat deja. Nici nu mă sună măcar. Nu mă voi sinucide. Nu o să-i dau satisfacția asta. Nu voi renunța la nimic. Șterg mail-ul. Tastez de la capăt: „Am 40.000 de euro în cont. Îți mulțumesc că mă lași să-i cheltuiesc singură. Numai bine îți doresc”.

Send. Dobitocul, o să se zgârie pe ochi ...

Avionul se pregătește să decoleze. Vecinul de lângă mine mă ajută să-mi aranjez bagajul. Recapitulez în gând. Sedativele, calmantele, banii sunt la locul lor. Totul este în regulă.

– În vacanță? e curios bărbatul.

Îmi lipesc privirea de gemulețul din dreapta, avionul începe primele manevre pe pistă. Îmi pot lua adio de la părinți, rude, prieteni, locuri ... n-o să mai revăd nimic din toate acestea. În mod ciudat, chiar mă bucur, parcă m-aș elibera. Îmi imaginez chipurile perplexe ale donatorilor când vor vedea jurnalele de a doua zi: „Bolnavă de cancer, fuge cu banii de tratament!”.

Amabil, bărbatul îmi cedează locul de lângă fereastră. Părul lui negru aruncă reflexe albastre, metalice. Îmi mărturisește că-și dorea de mult un concediu. Malta pare o destinație perfectă. Da, va sta tot la Intercontinental. Îmi zâmbește. Simt că vreau să trăiesc cu adevărat lunile astea. Îmi leg centura de siguranță. În curând toate vor rămâne în urmă, oamenii de până atunci, doctorii, interviurile. O lume nouă se deschide înaintea mea.

VESTALELE MUZEI EUTERPE

Ada CHIFOR

Elegie din Salzburg

de trei ani refac
drumul spre Salzburg
din hârtoape
asfaltul măcinat
îmi sare în față
mai ales în gură îmi sare
și cuvintele crântănite
se roagă
se tot roagă
să ajungem odată la Salzburg

itinerarul acesta
e atât de divers reperat
că-mi fac loc dificil
printre state de plată
și organigrame
printre referatele șefului securist
– ești evreică, doamnă?
mă întreabă gazda
de pe malul Salzachului
– sunt ce vrea gulagul meu,
mamă a gulașului cu mămăligă
– ce cauți la austrieci?
– pe Mozart!

de-aș ajunge odată la Mirabell!

greutatea din spate
mă împiedică să țin ritmul
și-au dispărut izvoarele Alpilor
luntrașii strigă:
– ein boot!
– ein boot!
dar se-ntâmplă o sete cu mine
o sete
iremediabil salzburgheză

refac de trei ani acest drum
și ajung numai noaptea
în plin concert galben
arcușul urcă din rădăcini umede
pături imense de ghiocei
candelabrele tremură în pizzicato
o lumină mai mare
decât mintea lui Charon

sunt evreica din Salzburg
obosită de drum

Silogism iernatic

Ei au personaje și străzi.
Eu am personaje și străzile mele.
Personajele și străzile lor
nu seamănă cu personaje
și străzile mele.
Personajele lor circulă
pe străzile lor.
Personajele mele stau.
Străzile mele sunt înzăpezite.
Ei sunt personaje.
Eu nu sunt personaj.

Strada mea e zăpada.

Cera (mistic)

câteva ore
a fost neagră ninsoarea
sălta dinspre pământ
ca și cum toți corbii terestri
accesau stele

câteva ore am crezut
că ninge planeta spre cer
viscolindu-și morții
în scame de doliu

un întuneric de-omăt
s-a așezat pe străzi
pe copaci și pe blocuri
a intrat vânturat
în oamenii de zăpadă
și-acum carbonizați
protestează la culoarea albă

nu m-ar mira
ca peste câteva ore
din soarele negru
să ivească
brândușe de antracit

Victoria MĂRGINEAN

poem cu ochi (și pielea tremurândă)

erai cetate între frontierele viselor
și
îmi uneam piesele de puzzle
voiam să te închid ermetic
în una din camerele
inimii mele. să te privesc
cum alergi prin neuroni
cum faci skateboard
prin toate vasele sangvine
și cum citești...

am văzut că uneori citești

ai un jurnal compus
din piele tremurândă
dar cel mai mult din degete
mai lasă-mă să privesc

ți-am desenat ochii cu iriși
cu pupile cu lacrimi cu tot

trecere de/ cu pietoni

e doar o odaie obosită
și în colț un trup de-al tău
mai vechi.

port o bucată de cer la piept
când te văd

și-mi plac privirile tale lungi
atât de lungi
cât cablurile de tramvai
ajungând în rânile mele.

ai spart un geam înlăuntrul meu
și toate cioburile s-au împrăștiat
până în călcăie, coapse și umeri.

suntem în aceeași intersecție
cu sens giratoriu
în care se-nvârte dorul.
lasă-mă să cobor,
să acopăr semaforul
ca să treacă pietonii

toți
să treacă prin aer /prin cer
/prin mine/

Cântarea Cântărilor

ploua cu îngeri, cu lacrimi,
cu acizi
și el aștepta rodul vieții
să scrășnească prin dinți
să i se scurgă
până în adâncul gingiilor
ca un unguent
la maxilarul existenței
și el apăra acel fruct cu sine
era un zid de care se loveau
cu putere toți stropii
de care se ține ea – rodie coaptă
doldora de semințe
în care trăia lumina zilei dintâi
și întunericul de apoi

ploua cu îngeri
agheasma li se prelingea pe față
iar în picăturile ei se conturau
un mire și-o mireasă
contemplând
cearșafurile credinței căci
marea nu poate stinge dragostea

jurnal de noi

eram aici.

vedeam cum îți lași pijamaua
și cum îți îmbraci răzbunarea,
ce-ți venea ca o mânășă.
pătrundeam în gândurile tale
și număram iubirile
care ți-au dat dreptul
să le gândești.
apoi număram lacrimile
după fiecare ușă închisă.

eram aici.

admiram accesoriile uitate
în camera ta,
accesorii pe care
le așezai la loc de cinste
dacă nimeni nu se mai întorcea
după ele.
când ai să te ascunzi sub scări,
lasă-mă să-ți fiu perna
în care-ți plângi destinul.

pentru că eram aici.

Stăteam la ușă
și nu m-ai observat niciodată,
doar în ultima zi mi-ai deschis
și m-ai lăsat să intru
și-ai stins luminile toate.
și poate doar în această zi

te-am văzut fără măști,
fără decor, fără lacrimi.
nu-ți fie teamă
vom șterge praful.

Raluca SANDOR

Cheie la gât

îți dai seama
viața începe de fapt
când te urci prima oară pe bicicletă
și agăți zmeul de ghidon
apoi muști dintr-un măr
și sar schije de lumină și iarbă
apoi vine zâmbetul ei
cu viteză din urmă
ca un boomerang zâmbetul ei
un buchet de baloane colorate
spărgându-se în curcubeu
deasupra blocurilor
zâmbetul ei de heliu
înălțând întregul cartier
cu stația autobuzului 5
japonezele de la colț
cofetăria în turbion
de ecleruri, napolitane
tarabele pieței cu ridichi,
cireșe, salata la 1 leu
bibeloul vândut de tanti de la III
și tufele de iasomie
și băătorul de covoare
bigudiurile și florăresele
farfuriile mici de dulceață
și bicicleta ta
prima ta bicicletă cu zmeu

doar tu rămâi
ghemuit în burta luminii bătrâne
tu rămâi și soarele e un frisbee
ea ți-l aruncă dintr-un capăt
al verii pedalează pedalează
să-l prinzi în celălalt

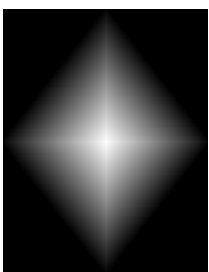
Fotografie

exist fără grabă
soarele atârână deasupra străzii
soarele e un balon albastru/
un copil râde albastru/ sincer
ca un cer/ sincer ca un animal
tălpile mele mușcă ritmat
din asfalt umbra mea
decupează bucăți de lumină
lumina îmi sare în ceafă
cald mătăsos ascuțit
ca o pisică speriată
fără grabă aerul mi se mulează pe
trup pe haine cu tot cu
lucrurile care îl locuiesc
aerul e o apă galbenă în care e liniște
aici mamă tăcerea ta cumplită
e normală

Cornel DIACONU

Dezmierdarea morții

E grea munca la pădure; câinoasă și umilitoare. Bărbații pleacă luna în zori, înghesuiți prin furgonete părăginate. O navetă perpetuă - tineri și bătrâni - pe drumurile anevoioase, până în sihăstria munților. Acolo își petrec tot „rostul”, cu impresia că mai bine de-atât nu se poate. Se întorc vinerea, ascunși în umbrele serii, sleiți de efortul istovitor. Se opresc la cârciuma din „centru” și beau până când noaptea îi înecă în întunericul posomorât. Adorm repede, îmbrăcați și jegosi, amăgiți de violența alcoolului.

S-a însurat târziu Fane. Mai întâi și-a făcut casă. Cu mâinile lui a făcut-o; cu priceperea lui... El i-a cioplit tâlpile și stâlpii, el i-a ridicat acoperișul și tot el a șindrilit-o. Lumea, ca lumea: bună și rea. Unii l-au privit cu bunăvoință, cu respect chiar; alții - din contră - cu invidie și dușmănie. A lucrat o vreme ca țapinar. Într-o zi maistrul l-a chemat la el:

„Măi băiatului, n-ai vrea vrea ieși din mizeria asta?”. „Ce să fac, nea Mitule?”. „Ce ai zice de-un curs de tafiști?, trei luni..., trece repede...”. N-a mai stat pe gânduri. Ușor, ușor, viața lui se așeza în matcă. Trecuse bine de 30 de ani, îi trecuse veletul când, în sfârșit, s-a hotărât să-și aducă o nevastă în casă.

Ai lui au fost săraci. S-au luat de tineri și și-au aranjat traiul în două odăițe piper-nice, clădite la repezeală cu chirpici din pământ și paie. Avea 6 ani când a murit maică-sa. De plămâni a murit. Condiții insalubre... Plângea pe furie. Dorul îi măcina singurătatea și nopțile. Își imagina mâinile ei mângâindu-l pe creștet, plâpânde și asprite de treburi. Adormea, împăcat de liniște, odihnindu-și tâmplele și pleoapele ostenite de plâns. Apoi taica-su și-a înecat amarul în alcool. Nu-și mai amintea decât bătăile și înjurăturile cumplite. Până într-o zi, când l-au adus acasă mort. Un accident stupid...

Câțiva ani după aceea a stat la bunica din partea mamei. Terminase șapte clase când a murit și ea. N-a avut încotro. A apucat calea pădurii. Nea Mitu, maistrul, i-a fost ca un părinte. La început la pus la muncă mai ușoară: „Las' să mai crească! Are timp destul să-și rupă oasele...” O vreme n-a mai coborât în sat. Nici n-avea unde. Casa, neîngrijită, se dărâpăna. Își cumpăra de-ale gurii de la magazinul forestier. Așa și-a strâns bani și s-a hotărât să-și ridice casă nouă.

Avea 7 copii nenea Benone. Primul - Costel - abia se însurase când s-a născut Luța. „Așa a vrut Dumnezeu!”... Mereu opt guri la masă... N-a fost ușor. Dar nici nu s-a văitat vreodată. Rând pe rând au plecat toți la casa lor. Din toată agoniseala nu i-a mai rămas nimic. „Să fim noi sănătoși c-om mai face cele de trebuință...”

Era frumoasă Luța. Frumoasă și vrednică. Când a făcut 18 ani, țața Fila (maică-sa) i-a cumpărat o pereche de sandale roșii. Le lua doar la horă. Vara mergea desculță până la

fântâna lui Tică. Acolo se încălța, după ce-și spăla îndelung picioarele cu apă rece ca gheața. Flăcării o evitau. Cei mai răutăcioși o porecliseră „sărăntoaca”.

Nu știa să danseze, Fane. Cine să-l învețe? Și când? Peste marginea satului, primenită cu freamăt de plopi argintii, muzica se zbuguia drăcește. Bătea în toamnă vremea. La fel și Fane. Ochii îi picaseră pe Luța. Îi țineau departe de interesul jocului: pe el - anii, pe ea - sărăcia. A stat o vreme, iscodind-o pe furie, ca și alte dăți. Încea să-și învingă sfi-ala, inventând în gând dialogul izbăvitor. Picioarele însă nu-l ascultau, fixându-l cu răutate locului. Atunci l-a zărit pe nea Mitu, jucând table pe un petic de iarbă. S-a apropiat îndoielnic: „Îmi dai și mie o gură, nea Mitule?” Omul l-a fixat nedumerit: „Ce l-o fi apucat?” I-a întins sticla. Țuica i-a pătruns prin toți porii. A stat o clipă în cumpănă: „Mulțumesc frumos, nea Mitule!” Apoi s-a întors spre horă...

- Dansezi, Luța? Fata a tresărit. Părea încurcată. Nu la Fane se aștepta ea s-o scoată la horă. Îl știa de mult, crescuse în preajma lui, îl respecta, dar nu se gândise niciodată că... I-a întins mâna pe care Fane i-a prins-o cu o bucurie copilărească. Lumea începuse să-și dea coate. „Nu mă pricep... M-ajută tu, Luța?” S-au pierdut printre celelalte perechi și, ușor-ușor pașii lor s-au „așezat” pe ritmul muzicii.

Au trecut zilele. Se apropia Crăciunul, când Fane a bătut la poarta lui nea Benone.

- Ce-ai pățit măi, Fănică?
- Am venit să stăm de vorbă, nea Benone.

- Pi...hai, poștește-n casă, c-o fi un picuț mai cald! Filo, ia vezi fă, c-avem mosafiri!...

A intrat, după ce și-a scuturat îndelung bocancii de zăpadă și s-a așezat stinger pe un taburet oferit cu amabilitate de țața Fila. L-a „prins” din urmă nea Benone:

- Dă-ți, mă băiete, șuba aia de pe tine! Bănuiesc că n-ai venit numai să mă vezi... Că, de văzut, puteai să mă vezi și-n curte, așa-i ?

- Da, bre, eu... cum să-ți spui... Nu știu dacă... Aș vrea să ți-o cer pe Luța... Mi-e dragă și...

Nea Benone l-a ascultat apoi, gânditor și serios, a scos capul pe ușă:

- Luța, ia vino fă, încoace!

„Doi proști!” gândea Benone, studiindu-le reacțiile, după ce Luța dăduse cu ochii de Fane. „Parcă i-a prins careva la furat. Hai, că asta a mea e încă un copil, dar nu-l înțeleg pe vlăjganul ăsta, de ce se poartă ca o fată mare...”

- Ia zi, măi Fănică, s-audă și Luța!
- Pi... eu ce să mai zic, bre ? N-am zis o dată? Mi-o dai sau nu mi-o dai...

- Auzi fă, Luțo! Băiatu-ăsta te cere de nevastă. N-ar fi cinstit să-i răspunz eu în locul tău...

Flori de mac obrazii Luței. În sufletul ei înflorise altă nădejde, altă dorință. Nu că Fane n-ar fi... Nu !... Nici n-ar fi vrut să-și supere părintele cu vreun răspuns îndoielnic. Și apoi Fane, așa trecut și taciturn - dar gospodar și meticulos - n-ar fi însemnat o partidă rea.

Au avut o nuntă modestă, cu nuntași puțini; ai nașului - nașul Mitu. Nea Benone era

fericit. Mai fericit ca Luța. Scapase de toate grijile. Pe de altă parte chiar se mândrea cu un ginere copt la minte și „la locul lui”.

S-a obișnuit anevoie Luța... Da, s-a obișnuit anevoie. Dar, după ce și-a blestemat sărăcia, iubirea ei a devenit una rațională, generoasă; o iubire responsabilă. La rândul lui, Fane își astâmpărase zbuciumul și îndoi-iala, ce-i stătuseră ani în șir, ca o piatră, pe suflet. Avea casa lui, avea nevasta lui, avea viața lui - noua lui viață pe care și-o dorise cu ardore...

În vinerea aceea au coborât mai târziu spre case. Era abătut Fane. O altercație cu Sandu al Floarei care degenerase în încăierare. Ar fi putut să se abțină. Ce l-o fi apucat, să-și pună în cârcă cu toate haimanalele? Tot drumul i-au zvâcnit în timpane vorbele disprețuitoare. De unde știa Sandu că Luța e gravidă? Și de ce e un încornorat? Cum, adică, va crește copilul altuia? Ce știa satul și nu știa și el? „Un nechibzuit, un clevetitor ordinar!”... Nu, ceva-ceva trebuia să fie! Nici fum, fără foc... Zbuciumul se amplifică și-l măcina pe dinăuntru ca o boală șireată.

A comandat un rom. S-a așezat la o masă, într-un colț mai dosnic. Cârciuma s-a aglomerat repede. Cum adică va crește copilul altuia? Nu!... E doar bărfă; Luța lui... nu...

A mai cerut un rând. În colțul opus, lângă fereastră, Nicu râdea în hohote. Provocator râdea Nicu. Și încă un rând... Capul îi luase foc; ochii i s-au înpăienjenit. „Uite ce coarne lungi! Bag mâna-n foc că nevastă-sa-i grea cu Titică... Ha ! ha! ha!... E nasol tare, să dormi cu tataie-n pat. Hă! hă! hă!...”

Fane s-a abținut. S-a ridicat și, metecăind, a ieșit afară. Răcoarea nopții l-a mai dezmeticit. O sete de răzbunare i se cuibărise în suflet, ca un ghimpe.

Luța îl aștepta cu mâncarea pe masă. S-a tulburat; nu-l văzuse niciodată în halul ăla.

- Ce-i cu tine Fănele, ce s-a întâmplat?

- Da... di ce mă-ntrebi tu, fă Luțo? Di ce adică să se-ntâmpale, hă!...

N-a mai zis nimic Luța. Când a terminat de mâncat Fane s-a trântit în pat, îmbrăcat. Nu s-a mai spălat, cum îi era obiceiul. S-a aruncat, așa murdar, în așternutul proaspăt.

- Vino fă, încoace!...

Femeia s-a supus. Geamătul ei se pierdu, ca o aripă frântă, în sihăstria nopții:

- Mă doare Fănele ! Te rog, Fănele!...

- Las' fă, să te doară, că și pe mine mă doare... Mama ei de viață, Luțo!...

Într-un târziu și-a slobozit poftele întârziate de efectul alcoolului. A rămas așa - răsuflând precipitat - câteva clipe, epuizat de efort. Dintr-o dată lacrimile i-au inundat barba și s-au transformat într-un plâns înfundat. Luța îi mângâia cu blândețe tâmplele. Prăbușit peste ea, trupul bărbatului o apăra până la suferință.

- De ce Luțo, de ce? Cu palmele i-a cuprins baza gâtului, la început ca o dezmierdare. Apoi strânsoarea a devenit din ce în ce mai apăsătoare. „De ce Luțo, de ce?”

Încet, încet, mâinile ei s-au așezat cu-miniți pe goliciunea sânilor, acolo unde inima își astâmpăra zbuciumul, ca după un zbor înfrânt. Târziu a adormit și el, lângă trupul inert, parcă împăcat cu umbrele morții.

Ecaterina BARGAN

Țara lui B.

La 10 și un sfert ne-am pornit spre scuarul teatrului de operă și balet, la întâlnirea cu vicepreședintele american Joe Biden. Mă gândeam că e larg acolo, că o să stăm o jumătate de oră la un ceai, cât o să dureze discursul și apoi ne vedem de treabă. Aproape de intersecția Bodoni cu Ștefan cel Mare am intrat într-un blocaj din care am ieșit doar peste câteva ore, timp în care am parcurs numai 30 de metri. Stăteam cu capul în sus ca să pot respira. Spâna m-a apucat de mână și mă ținea lângă ea. Îmi tot spunea Lenuța! Eram indignată, pentru că numele meu nu este Lenuța, i-am tot spus-o, pesemne că nu m-a auzit, așa că am lăsat-o să-mi spună în continuare Lenuța. Pe sora mea o cheamă Lenuța, pe ea a cunoscut-o mai bine. Despre mine știa doar că scriu poezii. „Să mă chemi la o lansare de carte sau o lectură publică, când o să ai”, îmi zice, și mă trage după ea în mulțimea dinainte, unde aceeași carne apasă, ticsește, împinge, ca să ajungă în țarcul lui Biden. Înapoi nu e cale. Spâna își înfinge degetele în șoldul meu, iar cu cealaltă palmă îmi strânge mâna dreaptă. În față stă o doamnă cu glugă stufoasă. Gluga ei îmi intră în nas și mă sufoc. Îmi ridic nasul sus. Caut niște muguri la care să mă uit. Nimic. Mi-e prea departe să văd sau e prea de vreme să caut muguri. N-am despre ce bucura oamenii dimprejur. Îmi amintesc vorbele de ieri ale lui Emil și-mi pare rău că nu i-am urmat sfatul. Îmi spunea să mă duc să mă plimb în parcul nostru mare și frumos. Exact un parc mare și nepopulat îmi lipsea acum. Aproape de intrarea în scuar stă o tăbliță care anunță: sunt interzise băuturile, gențile mari, laptopurile. Scoateți totul din buzunare. Spâna învață cum se pronunță *Everything out of your pockets*. Toți se aruncă să o ajute. „*Everything out of your pockets*”, repetă ea fericită, cu un accent nefiresc, dar simpatic. Ajungem în fața ușilor. Un bărbat masiv american dă din mâini în semn de respingere și repetă *back off, back off*. Spâna este curioasă să învețe și expresia asta, iar după ce află cum se spune înainte, zice, nu vrem *back off*, vrem *go on*. Mă lasă să trec prima. Îmi scot din buzunare carnetul, telefonul și banii, trec prin ușă, nu se aude niciun semnal. Intru în scuarul îngrădit, dar brusc mi se face frig. Cineva îmi dă un steguleț cu flagul Republicii Moldova, altcineva îmi dă steagul american. Intră și Spâna cu câțiva dintre copii. Cineva ne direcționează înspre scena pe care vor urca oaspeții. De acolo oamenii se văd cât niște pixeli pe un monitor. Suntem în primul rând și dăm din stegulețe în ritmul muzicii ca niște copii. O doamnă înaltă americană urcă pe scena președintelui, se apleacă să strângă ceva de pe jos, pune gunoiul în buzunar. Verifică microfoanele și căștile din dreptul fiecărui scaun sub care sunt fixate nu-

mele celor care trebuie să apară. Intrarea este blocată. Oamenii care n-au încăput rămân immobili după gard. O doamna din dreapta, pe care nu o știu, îmi zice că-s palidă, mă întreabă dacă sunt bine. Spâna se alarmează. Ți-e rău? Amețești? Doamna străină mă întreabă: Vrei valeriană? Roiniță? Hamei? Levănțică? Vrei mentă? Poate mușetel? Le zic că sunt bine și nu vreau nimic. Apar personalitățile. Mulțimea dă din stegulețe și țipă bun venit. Joe Biden se întoarce și înspre scena unde suntem noi, ne salută cu o reverență, Spâna îi strigă *Wellcome!*, entuziasmată că știe cuvântul. Dă senzația că l-a exersat foarte mult. Mă simt penibil acolo. Niște oameni cât dulapurile mi-au spus să zâmbesc și să dau din steguleț. Zâmbesc și dau din steguleț. Spâna mă întreabă: Lenuța, te simți rău? Sunt bine, îi zic, mă gândesc să nu uit la urmă să-i spun că nu mă cheamă Lenuța. Personalitățile își iau rămas bun și coboară din scenă. Dau mâna cu muribunzii. Spâna dă bucuroasă din stegulețe și spune să rămânem până la urmă. Are tonul unui subofițer de armată. Un tip masiv din baza americană stă în dreptul scărilor și nu ne dă voie să coborâm. Mă uit la el cu o față chinată. *You can go*, îmi zice. Când cobor, o voce bărbătească mă strigă din urmă: Lenuța! Mă întorc, e unul dintre paznicii americani. Își mișcă capul pe orizontală, își încrucișează mâinile în dreptul pieptului și zice: *sorry, sorry, i confused you*.

Muștarul

Primul avantaj al faptului de a avea cursuri după-amiază constă în aceea că dimineața nu trebuie să te trezești buimac, veșnic nemulțumit de sunetul deșteptătorului, ci te trezești când vrei tu să-ți începi ziua. Al doilea avantaj este că poți să mănânci la cantina de la curtea de justiție, fără să stai la coadă, la ora 15⁵⁰, cu 10 minute înainte de închidere, când ai numai 10 minute de pauză, o pauză prețioasă, în care o iei la goană prin curtea căminului, tot prin ușa din spate, deși s-a construit o ușă laterală cu acces direct la cantină de mai mult de un an. O ușă dinspre strada Petru Rareș, pe care scrie clar programul de lucru. De la 11 până la 13 au voie să intre doar colaboratorii Curții spre de justiție, iar de la 13 la 16 au voie să se hrănească ceilalți, rămășițele de studenți flămânzi, cum suntem noi, cei care învățăm în schimbul doi. Când mă duc înspre școală, cu 15 minute înainte de ora 13, la ușa asta laterală se face coadă de se-ncolăcește cu oameni toată marginea vizibilă a clădirii, până în fața scărilor intrării centrale.

Mesele propriu-zise au și fețe de mese, cum se întâmplă numai în unele cafelele respectabile, dar care au prețuri supraunitare în meniu. Era mai interesant să mă strecur aici când nu exista ușa laterală cu programul afișat, când aici se putea ajunge numai dacă îți recomanda cineva, iar eu intram fascinată de faptul că această cantină a putut să existe fără mine în tot timpul în care eu eram prin preajmă fără să știu nimic. Și mai era misterul de dimineață, când, la ora șapte, trecând pe lângă curtea de justiție, înspre școală, în subsol era mereu lumina aprinsă, iar fereastra nu era acoperită cu nimic. Și se vedea foarte clar cum o femeie tăia diferite produse. Încă de pe atunci intuiam un loc în care se gătește bine.

Am terminat lecțiile la fără 10 minute ora patru, și, având stomacul gol, am decis să iau prânzul la cantină. Mergeam încet. Nu aveam unde să mă grăbesc. Când am dat să intru, un bărbat s-a izbit de umărul meu. Era îmbrăcat într-un costum sur, cusut după modelele

vechi, din uniunea sovietică, manșetele îi erau scurte, mânecile prăfuite, iar sacoul îl strângea la burtă. Părea să fi scos această înveșmântare din fundul dulapului, pentru o ocazie specială, în lipsă de alte haine mai elegante de atât. Căciula ucrainescă din blană avea urechiușe laterale. Nu și-a scos-o de pe cap, când a intrat în cantină și nici nu și-a cerut scuze că s-a izbit în mine. Doar eu mi-am cerut scuze, din politete, deși nu purtam vină, și l-am lăsat să treacă înainte. Și-a luat o tavă și ochii îi fugeau peste toate bucatele etalate în vitrină. A stat mult pe gânduri, înainte să aleagă, ca până la urmă să comande o bucată de pâine neagră. Eu mi-am luat o porție de hrișcă cu sos, fără carne, și două bucăți de pâine.

În toată cantina rămăsese o singură masă liberă, pentru patru locuri, și a ocupat-o bărbatul acela care a intrat odată cu mine. Era o masă îndepărtată de tejgheaua casierului. Alte mese nu aveau locuri libere. Am stat cu tava mea în mână vreo 10 secunde, timp în care am clipit de vreo trei ori. Apoi m-am apropiat de masa bărbatului acela și l-am întrebat dacă pot să iau loc lângă el. Nu mi-a răspuns, dar a dat din cap afirmativ. Și-a turnat muștar pe pâine și l-a mâncat ca pe înghetață, fără să atingă pâinea, iar apoi și-a mai turnat din tubul de muștar, repetând acțiunea de câteva ori. Mi l-a întins mie. L-am luat. Am scurs puțin muștar în hrișcă, amestecându-l, cu sosul. Am mâncat. Apoi, fiindcă îmi rămăsese pâine, m-am apropiat de tejghea și mi-am luat un chefir, pe care l-am băut lent, ca să nu mi se facă rău. Când m-am întors la masă, bărbatul nu mai era, și nici muștarul.

După ce am terminat de mâncat, am ieșit prin ușa laterală, doi studenți vroiau să intre, dar nu li s-a permis. M-am uitat cum au plecat de acolo resemnați, apoi am observat în fața curții de justiție cum un carabinier întinde o panglică în fața ușii centale. Un bărbat vorbea la telefon cu doi polițiști alături. Când făceam ocolul pe după panglica bine întinsă, o mașină mare de televiziune s-a parcat în fața locului. Mă gândeam că s-o fi întâmplat ceva. În zona asta de cele mai multe ori e vorba de un accident auto, dar nu se vedea nicio urmă care să indice așa ceva.

Am mers pe strada Grigore Vieru, până la stația de unde îmi iau troleibuzul. Am ajuns la stație, dar nu vroiam să mă duc acasă, așa că am luat-o încetisor înspre parcul catedralei. Afară era un frig clocăitor. M-am uitat prin fereastra cafenelei Frigușor. Se vedeau niște oameni, dar nu era nimeni cunoscut. Iar terasa era goală. Când intenționez să traversez zebra, la intersecția fără semafor, o ambulanță mi-a tăiat drumul. Am mers mai departe pe bulevardul Ștefan cel Mare. Un vagabond stătea așezat pe marginea trotuarului, pipăind cu mâinile asfaltul.

Când am ajuns acasă, soră-mea se uita la știri. Eram în antreu și îmi dezlegam șireturile și din odaia alăturată, dinspre televizor, se auzea vocea reporterului „Azi, în jurul orei 16, în holul curții supreme de justiție, un bărbat a turnat benzină peste el, dându-și foc, ca protest la hotărârea judecătorească prin care i se interzicea să își construiască vatră”.

M-am uitat la televizorul din bucătărie, unde arătau imagini despre consecințele accidentului. Am recunoscut sacoul sur, ars aproape că în întregime și căciula de blană rămasă pe asfalt.

Cu gesturi mecanice am început să-mi torn în abundentă muștar pe o bucată de pâine din care am mușcat cu nesaț și nu i-am simțit iuțimea.

Un nume pentru literatura viitorului

Andreea Teliban

dar noi nu

poezia copilul meu drag
o ungem pe pâine ne ține de foame
ne ține de toate
poezia copilele ne-au lăsat-o poetesele
în casa cu păianjeni ce vestesc musafirii
în casa plină cu foi
versurile atârnă din tavan ne prind
de mâini și picioare dimineața
ridicându-ne lent spre cerul de dincolo

dar noi nu
rămânem cu poezia atârând greu înăuntru în

casa cu poezie
firmituri de pâine cu poezie pe care
le iau păianjenii noaptea și le duc
sub pământ căci de acolo vin
musafirii mult anunțați

și o dată cu delirul vin să fure
foile proaspete
vin și mă pun să le citesc și

nu pot refuza poezia

dar te întorci după mine mereu
te întorci
după ce ai scăpat
pe mine încă mă caută

te întorci și spunem crezul nostru
poezia poezia

nebunii caută drumul spre casă

când urlu liniște
când urlu l i n i ș t e
liniște vă rog

nu pot vorbi decât cu ochii închiși
cuvintele îmi stau în cale
îmi sunt suficiente dezvoltările urbane cu
toate fețele nestatornice ca să
tac
însă nu mă mai sperii ca înainte de aceea
mă duc acasă

acolo mă așteaptă
mirosul de naftalină și haine de blană
cu care aș putea încălzi tot orașul

și uite un drum
și uite două
aș putea să aleg oricare dintre ele pentru că
nu sunt o fiară ce se teme de foc
acasă e roșu
te poți adăposti acolo în orice iarnă
se răscolește în mintea ta

câteodată îmi imaginez că
mâinile astea nu sunt ale mele
și-mi strâng pieptul la piept și
mă simt fericită

acum da
dupa așa un moment de tandrețe
uite cum pășesc
degetele de la picioare se ridică spre cer
apoi zbang în țărână
stâng drept stâng drept
cred că atunci când mori esti târât
cu capul în jos și degetele de la picioare în sus
așa aș vedea casa dezordonată
de aceea nu mi-ar plăcea să mor acolo

și drumul ăsta e atât de atât de
liniște / liniște vă rog

de pe vremea când purtam plete (toate străzile duc spre rynox)

port în mine
o radiografie a mâinilor din trecut
ce nu știau să îmbrățișeze și
nu-și vedeau de lungul degetelor

vin din lumea fetelor rele
cu plete și gecii de motor

nimic nu va mai fi la fel mi-a spus
tipul de la bar
e una din replicile puse pe repeat pentru
fetele din crâșmă uneori
îmi place să-i ascult poveștile amoroase
de pe vremea când nu eram născută
nu știam că oamenii se iubeau la fel
pe atunci sau poate doar

speram în secret că ai mei au
înfruntat dinozauri balauri și alte basme
pentru a mă concepe

nimic nu va mai fi la fel
de ce spui asta sandule
nu mai am haine negre curate am
alergie la detergent o pereche de șosete
împrumutate și
vai ce-aș mânca o portocală sau o ciocolată

adevărul e că mă săturasem de plete de
negru și mă visam femeie
mă spălam pe mâini să
nu miros a tutun și mă blocam
în fața oglinzii mai mult decât dura
c e a m a i l u n g ă p i e s ă d e b l a c k
îmi atingeam talia
îmi plimbam unghiile pe ea
până mi se făcea pielea de găină

gata andreea știu că poți să tragi din țigară
cu sictir
și spune-i lui sandu ce discografii
ai mai descărcat

nu știu dacă sunt
o mână cu multe vieți
o găină umflată în pene fiindcă
i-a explodat sufletul înăuntru

port măștile tuturor femeilor frumoase
am câte una pentru fiecare zi
desenez cu dermatograful pe
oglinda din baie riduri pe care
nu le am încă
hmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmmm
andreea fără riduri
față în față cu
andreea mângâlită cu dermatograf
așa știu tot timpul că nu sunt bătrână
expresiile feței mele nu se suprapun cu
nimic bolnav învechit sau palid

port o rochie ce mă strânge
ca aripa unei păsări ocrotitoare
e preludiul transpirației de bărbat
ce-mi va curge prin vene o dată cu
lepădarea de vechile obiceiuri
și poate că nimic nu va mai fi la fel
într-o lume fără crâșme
că doar sunt femeie
eu
dau găuri cu bormașina în podeaua cerului
și creez stele

despre fluturi

sunt o femeie goală într-un pat gol
trupul meu se vrea cald

câți fluturi încap într-o
cameră de doi pe doi
toți îmi caută pielea iar
aripile lor îmi lasă praf colorat pe spate

oricum ce-ai putea face cu trupul ăsta
dezordonat care cere lumină prezență tăcere
cu limba căzută ca după război cu privirea
plecată cu toată goliciunea nesimțită

printre fluturi nimic
nu poate fi măsurat pur și simplu
timpul să se ducă naibii de unde a venit

aerul e plin de praf
o respirație la câteva zile îmi este suficientă
tot la câteva zile mă uit la ceas și
nimic nu se întâmplă
nimic

trebuie să fac curat
trebuie să fac curat neapărat
cine a blocat de fapt ferestrele
de ceva vreme nu am mai văzut decât nori
zeul cel mare a tras cortina peste noi

nori negri nori grei
și atâta praf între ei

și e atâta primăvară între patru pereți
aproape că mă simt vinovată pentru
ultima amintire pe care o am de afară și
nici măcar nu știu dacă e
ultima sau cea mai frumoasă

tocmai își învinsesei teama de fluturi
teamă ținutului de mână și
toate celelalte temeri ce te țineau departe
te dusesem în locul în care
nu era nici o specie de orătanie înaripată
ți-am spus că

este singurul loc fără praf din tot orașul haide
să respirăm împreună să înghițim lumea să
tragem păcatele pe nas

te priveam în ochi și
nu știam dacă tu vezi prin mine sau
ești acolo
îți tremura buza de jos ca și când
ai fi vrut să-mi spui ceva
ceva frumos sper
dar atâta liniște curată nu a mai fost între noi
niciodată

cineva ar trebui să poată deschide ferestrele
astea
cineva ar trebui să spună o rugăciune pentru
ca zeul cel mare să ne ierte
să ne modeleze din nou și de data asta
nu din pământ

dar atâta liniște curată nu a mai fost între noi
niciodată

Andreea Teliban

(Urmare din pag. 12)

nu vom sfârși nicidecum

mă gândesc deseori la moarte ca la
mirosul unui stol de ciori
cu pene ude
după o ploaie de vară ce
își intră încet sub piele și
nici nu îți dai seama când începi să putrezești
pe dinăuntru

și moartea stă cuminte în locul în care pasărea
ajunge doar cu scara râde și râde
de bieții omuleți ce o caută mereu sub pământ

când inventezi constelații în nopțile senine
te trănțești pe spate
întinzi mâinile spre cer
așteptând parcă
viața toată îți trece prin fața ochilor

sunt un gândac.
un gândac ce poate fi strivit de orice păcat din
biblie sau din afara-i și nimeni nu vede nimeni
nu zice nimic am alungat din mine tot ce-i
putred vă jur și am înfășurat inima-n mărgelile
frumoase mărgelile de sărbătoare și nimeni nu vede

și moartea stă cuminte în locul în care pasărea
ajunge doar cu scara râde și râde

când norii-s păgâni și
o zi întreagă îi botezi după forme
îi trimiți înșirați într-o ordine pe care
le-o șoptești în limbă necunoscută și
îi trimiți persoanei dragi
să înțeleagă în sfârșit

de unde de unde vine emoția gingășia
și roșeața din obraji când ne întâlnim
degetele noastre se împletesc și parcă așteaptă
și parcă vor și parcă modelează o lume cu greu
sau ușurătate răs sau uitare

putem supune viii și neviii
sau măcar să fugim în chișinău dragostea mea
să mâncăm bomboane bucuria și
să ne întoarcem acasă
goi și curați
după ce am amanetat hainele pentru drumul
înapoi

și moartea stă cuminte foarte cuminte în locul
în care pasărea ajunge doar cu scara

unde se face dragoste în paturi din pansament

de ce să mai construim
atâtea ziduri

de ce să asudăm

de ce să curățăm mizeriile din noi

cuplurile de bătrâni
copiii pe biciclete sau role
claunii din centru
au fost angajați de primărie
să ducă atmosfera spre delir
doar tinerii ce poartă tricouri cu free hugs
sunt reali

cei de sus au plantat în noi
câte o sămânță a binelui
dar nu o găsesc decât legiștii
când caută înăuntru

fiecare locuitor al acestui oraș
are în casa lui pe peretele dinspre răsărit
un loc de dat cu capul - nu o icoană

părinții pun botniță pruncilor
când îi scot la plimbare
să nu muște din viață sau asfalt sau boală

frumoasele domnițe adună-n lăzi de zestre
pastile cămăși de forță și proteze

în orașul ăsta
dragostea e canceroasă și
se administrează în doze mici
dacă ai noroc după ce stai
la coada din fața primăriei
s-ar putea să primești
două locuri vecine în cimitir

ar trebui să învățăm toți
limbajul surdo-muților
să fim poate fericiți

orașul e anesteziat
iar noaptea cei de sus ne fură
toate stelele căzătoare

de aceea toată lumea doarme
în paturi din pansament
face dragoste
în paturi din pansament
visează
în paturi din pansament

să-ți dorești un soare sănătos dimineața
e prea mult
construim atâtea ziduri
prin noi între noi lângă noi sub noi în noi
dar uităm să le facem uși

iarna cântecele de revoltă nu au nume

dimineața diluez viața rămasă în mine
într-o licoare tare
poate poate voi mai rezista măcar
jumătate din cât mi-a fost sortit

dibuind oamenii după dansul genelor
doar eu mă scufund în pământ
mă preling cuminte

între oameni nu-mi găsesc aer și
zile lungi și nu sunt decât zile în care
mă feresc de orice privire

mi-am deschis pieptul ca pe o carapace cu
unghiile netăiate încă de pe vremea când
era lumină pretutindeni
și mi-am deschis pieptul cu unghiile
să fac loc pământului cu semințele lui

am săpat în mine am săpat în noi și
am plantat acolo recolte întregi din care
ne hrănim în coșmar

să-mi crească pe piept buruieni bune și flori
flori de lună care
să-mi apere sânii de vârcolaci
și nu nu mi-e rușine chiar dacă

mi se vede pământul de sub unghii
chiar dacă am săpat în noi
pentru noi un refugiu

și spune-mi tu
de ce de ce îmi trebuie atâta curaj
prietenă dragă cu
mâinile înrădăcinate
până în adâncul sufletului meu
de ce nu putem noi înfrunta toată lumea cu
judecata ei ce ne trănțește în miezul
acestor zile lungi

să ne mutăm cu obsesii cu tot
în pământul moale
în pământul cald
printre rădăcini ce vor sorbi urâtul din noi
să ne facem un culcuș din foi cu poezii

trupuri înverzite
trupuri cu pieptul spre lună în nopți de poezie
și delir
trupuri cu sânii acoperiți cu flori
trupuri răbdătoare în care
frustrările cântă ca pentru un public întreg

să punem la cale acolo cea mai mai revoluție
și
să răsărim o dată cu primăvara
să facem o revoluție prietenă dragă cu
mâinile înrădăcinate în sufle

măcinându-mă lent

bate toaca-n turnul mare
clopote clincăie ceva despre păsări
stoluri întregi nu mă pot umple pe dinăuntru
și zboară de la coastă la alta
de la un plămân la celălalt

dar cine sunt eu
soldaților din tranșee
marinarilor pierduți în larg
minerilor din cel mai mare mormânt
aviatorilor rătăciți în văzduh
vouă nu vă pot spune nimic
pot doar să fac dragoste cu fiecare căci
iubesc bolnavii de viață

și trupurile noastre-mpreunate sunt
cușcă pentru toate dezastrele lumii
toate adânc închise în mine
mucezite și umede
mucezite și umede ca drumurile
ce duc spre tine

nu ți se va întâmpla nimic rău dragul meu

aș putea spune
când luminile de veghe se sting și nici
nu mai știu cine sunt

Curierul M.H.

Motto: „Regele care șade lângă focuri, acela-i viteaz” - (Mahābhārata-51)

Cu mai bine de 15 ani în urmă, concepeam proiectul unei cărți în care urmau să fie cuprinși indianiștii din spațiul românesc; fuseseam inspirat de Mircea Eliade care - la rândul său - își dorise întocmirea unui tom cu o atare tematică.

Din varii motive, pe care, personal, nu le-am descoperit, deși am lecturat destule cărți de-ale exegeților operei și, mai ales, vieții savantului religiilor, nu am reușit să găsesc informația - ori măcar sugestia - menită a devoala cauzele ce-au stat la baza imposibilității punerii în practică a intenției de către Eliade însuși. Totuși, cu privire la demersurile întreprinse de savantul nostru aflam, între altele, că mergând pe urmele lui Martin Honigberger - fostul farmacist din Brașov „ajuns doar prin buna sa voință, doctor” - ajungea să creeze nuvela „Secretul doctorului Honigberger”.

Reluând anumite trasee străbătute de Eliade, aveam să găsesc - într-un moment de grație absolută - manuscrisul farmacistului brașovean redactat în limba germană, „Treizeci și cinci de ani în Orient”, într-un anticariat ieșean.

Manuscrisul era o raritate pentru motivul că avea fraze întregi necuprinse în celebra ediție engleză, tipărită în 1952 la Londra.

Când ești în căutarea unor lucruri aparent lipsite de o explicație rațională, logică, trebuie să ai și un dram de noroc pentru a elucida întrebările ce prind contur, cu cât pătrunzi mai mult spre centrul dilemei.

Așa îmi place să cred că s-au petrecut lucrurile și atunci, în anticariatul ieșean, în care intrase o bătrânică gârbovită, cărând câteva cărți pen-tru a le vinde la un preț derizoriu.

Din lamentări, pricepeam că se plânge de faptul că trăim într-o lume egoistă, limitată, excesiv de mercantilă, aceeași care o forțase să vândă biblioteca familiei pentru a supraviețui.

Nu am dat importanță dialogului purtat între bătrână și tână care-i înregistra cărțile, dând apoi banii femeii care pleca oarecum mulțumită de afacerea încheiată.

Când am rugat-o pe respectiva funcționară să-mi arate cărțile recent primite, am avut, realmente, un moment de bucurie pe care cu greu am reușit să mi-l reprim: una din cărți ascundea, între două false coperti, manuscrisul lui Martin Honigberger editat în germană de către o tipografie necunoscută mie și al cărei nume se păstrase parțial șters pe propria contracopertă.

Editura funcționase în Brașov în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, pe Strada lungă, din partea veche a orașului, acolo unde există și azi case săsești.

Am scos imediat banii și am cumpărat fără să clipesc manuscrisul, despre care aflam că fusese tipărit în număr limitat de exemplare. Nu am avut răbdare până în camera de hotel, pentru a-l lectura.

M-am oprit, așezându-mă pe una din băncile de pe Strada Lăpușneanu, plonjând în paginile cu caractere gothice; reușeam să pătrund într-o lume orientală, cu totul alta de cum fusese descrisă în varianta publicată în engleză ori în cea apărută mult mai târziu, în

limba română, prin grija lui Eugen Ciurtin, la Polirom.

Mă găseam, nerușinat de norocos, în posesia unui volum pe care nu-l mai remarcasem citat de nimeni.

Îmi amintesc că, după un timp, am ridicat privirea din paginile cărții și, uitându-mă împrejur, am camuflat volumul sub haină, de parcă ar fi fost furat, urnindu-mă spre domiciliul provizoriu, propunându-mi a doua zi să aflu, de s-ar fi putut, cine era, totuși, bătrâna care vânduse cărțile, dacă mai avea altele, cât era de dispusă dialogului cu un străin...

Asupra evenimentelor de a doua zi nu voi face nici un comentariu inutil; voi preciza numai că, intrând în posesia adresei bătrânei, mă vedeam cu aceasta, dobândind informații menite a lumina asupra unor aspecte privind cercetările lui I. P. Culianu, în aceeași direcție - pe de o parte - iar pe de alta, una ce explica impactul avut de Honigberger asupra lui Eliade...

De asemenea, trebuie să mai spun că în același anticariat aveam, după un timp, o altă experiență, legată tot de o carte rară, vândută de aceeași bătrână.

Personal, nu căutasem niciodată să-mi propun explicațiile unor gesturi, acțiuni, fapte, momente trăite etc.; eram însă încredințat că toate întâlnirile mele vor fi având o noimă pe care nu trebuia sub nici o formă să încerc a o desconsidera; era suficient să mă mulțumesc cu oportunitățile ivite în cale, să le deslușesc - de-mi va fi fost permis - și să le întrebuițez când voi fi socotit de cuviință!

Țin minte cum, tot pe atunci traversam și momente mai puțin faste; astfel, aflam că încercările lui Eliade fuseseră, într-o anumită măsură, reluate de regretatul universitar Dan Slușanschi care lucra la un dicționar al indianiștilor români, când viața sa lua sfârșit în mod neașteptat, lăsând neterminat proiectul de o rară anvergură intelectuală.

Nu pot reda în cuvinte ce amărăciune m-a învăluit, conștientizând că prin pierderea lui Slușanschi se îngropau la doi metri sub pământ prețioase date despre indianiști, date la care nici măcar nu visasem!

În acei ani, așa ajunsesem să gândesc, meschin, nefiindu-mi jenă de mine însumi!

Obsedat de aflarea adevărilor neștiute de cei mulți, nu mai luam în seamă trăirea sufletească, traversând impasibil evenimentele lumești, unica rațiune a existenței personale fiind dorința redactării cărții despre indianiști din arealul românesc.

După un deceniu și jumătate de eforturi, travaliul avea să fie răsplătit și prin apariția unor sponsori generoși, care contribuiau nesperat la editarea cărții subsemnatului în condiții grafice de calitate. Eram mulțumit! În plus, tomul se lansa la București în prezența unui public avizat, în cadrul Clubului J. L. Calderon.

Nu voi oferi detalii privind proprii-mi carte. Știu că așa ceva nu se face. Voi spune numai că, în timp ce lucram la strângerea datelor necesare osaturii acesteia, intram în posesia unor informații/idei - cel puțin stranii - ori nu foarte larg răspândite, pe care n-am cутezat a le cuprinde în volumul cu caracter ști-

ințific, din motive lesne de înțeles.

Înțelesesem că asemenea gesturi nu se comit, pur și simplu; dacă aș fi reprodus o nevinovată propoziție privind un fenomen, faptă, dată, idee, sugestie, informație etc., care nu și-ar fi aflat corespondentul rațional al manifestării în realitate, pe de o parte, ori s-ar fi dovedit extrem de greu (de nu, imposibil!) de verificat/demonstrat, pe de altă parte, aș fi afectat credibilitatea științifică a cărții însăși.

De aceea - și iertată să-mi fie opțiunea! - am ales această cale, a conceperii unui text - să-l numesc literar!? - unde să pot prezenta nestingherit experiențele avute, informațiile/ideile aflate din surse, uneori, nu tocmai convenționale (cred că încape aici și Internetul, într-o insesizabilă măsură!) spre a lăsa rațiunea și imaginația eventualului cititor să intre în contact cu cele detectate/întâmpinate subsemnatului, oferind șansa liberului arbitru de a-și demonstra întreaga disponibilitate pătrunderii neînțelesului cu ajutorul înțelesului și invers.

Abordând o asemenea manieră de lucru, nutresc speranța că nu voi risca prea dure critici în privința următoarelor pagini, cu deosebire din partea acelor care nu se vor regăsi citați riguros, precum într-un volum de ținută academică... (Mai menționez că, în câteva locuri, voi reproduce cu caractere italice unele informații/idei mai puțin convenționale, ce n-au putut fi verificate deplin și care nu-mi aparțin defel!).

În cartea de care mă ocupam - între alții - nu puteam să eludez numele lui Martin Honigberger și Csoma Körösi Sándor, deși conștientizam că, din punct de vedere al „indianismului”, cei doi cu mare indulgență puteau fi cuprinși în rândul specialiștilor de profil, fiindcă sasul brașovean nu avusese niciodată intenția de a deveni „indianist”, în realul înțeles al termenului, în timp ce al doilea personaj era - fapt bine știut! - întemeietorul tibetologiei. Totuși, pe mine mă interesau în mod aparte amândoi pentru faptul că fuseseră parțial contemporani - o spun pentru cei care nu cunosc aspectul! - în secolul al XIX-lea, în prima lui jumătate! - și că plecaseră spre Orientul Îndepărtat independent unul de celălalt, trăind o vreme în India cu diferite scopuri, suficient cât să cunoască și să învețe, în special Csoma, limba sanscrită.

Aspectul cunoașterii sanskritei devenea esențial, în opinia mea, pentru a fi trecuți - ambii - în rândul „pionierilor indianiști născuți în spațiul românesc”, deși conștientizam că Honigberger nu era nici măcar novice în privința limbii sanskrite, prin comparație cu vecinul său din Covasna.

Nu în ultimul rând, mă interesa întâlnirea consumată între cei doi sub cerul „bătrânei” Indii...

(Continuare în pag. 15)

(Urmare din pag. 14)

Csoma pornise spre Orientul Îndepărtat din dorința de „a afla rădăcinile neamului din care provenea”, motiv pentru care locația principală ce l-a atras în mod deosebit a fost Tibetul.

În Tibet a stat suficient timp; perioada de ședere acolo i-a facilitat întocmirea gramaticii tibetane, deopotrivă a dicționarului tibetan, ambele menite, inițial, folosirii englezilor care nu știau tibetana, dar manifestau dorința de a dezvolta serioase legături cu lumea plină de secrete a înaltului podiș asiatic.

Din perioada „tibetană” a vieții lui Csoma au ajuns - până la noi - câteva rare însemnări privind mirificul țărâm al Shamballei.

În legătură cu miticul spațiu, trebuie menționat faptul, nu lipsit de importanță, că Occidentul prin intermediul lui Csoma intra în contact prima oară cu Shamballa, cea care avea să înfierbânte mințile apusenilor în secolele următoare.

Lucrurile vor căpăta și în epocă, o anumită amploare, după ce Csoma va ajunge să lucreze la Calcutta ca bibliotecar al Bibliotecii Societății Regale Asiatice, devenind un respectat pandit, recunoscut de indienii înșiși pentru valoarea celor cunoscute referitoare, cu deosebire, la Shamballa.

Nu intru în nici un fel, în vreo dispută referitoare la teoriile teosofilor și ale acelor care susțin ideile privind Shamballa; constat doar că spirituala lume a Tibetului a produs „o prezență” stranie, așa cum, de pildă, Occidentul, în vechimea lui, năștea pe aceea caracteristică lumii hyperboreene, ambele fiind caracterizate de surprinzătoare conotații menite a proiecta gândul în mit, supranatural și neobișnuit.

Fenomenul era valabil, mai ales pentru cei care gândeau și simțeau existența fără frisoane metafizice.

Afirm, reluând, de fapt, ceea ce savanții demonstau cu ani în urmă, că a existat un timp când Hyperboreea și Shamballa subjugau constant mințile, producând reverberații spirituale profunde de care nici azi nu suntem conștienți pe deplin, ca semnificații și, mai ales, ca efecte. În acest sens, ideea e temeinic sprijinită de R. Guénon, Vasile Lovinescu, N. Densușianu.

Revenind, subliniez că, încercând să aflu cât mai multe despre viața lui Csoma, ajungeam să-i lecturez biografia într-o lucrare amplă, tipărită la Londra în a doua jumătate a secolului al XIX-lea, redactată de Theodore Duka. (Duka e considerat de savanți biograful

oficial al lui Csoma).

Nu am avut nici o tresărire când am citit despre deosebitele preocupări ale secuului Csoma, în tentativa de a pătrunde ascunsele înțelesuri referitoare la Kāla-chakra și Shamballa.

Cu ani în urmă parcursesem câteva cărți ce tratau despre lumea Shamballei, așa că subiectul nu mă surprindea complet neinstruit. Altfel spus, știam ce presupunea bibliografia esențială a tematicii ca atare; cunoșteam și cartea cea mai în vogă a Occidentului pe această temă, scrisă de E. Bernbaum; eram la curent până și cu aspectele ce țineau de arheologia întâmplătoare care, nu demult, pusese la dispoziția savanților câteva suluri intacte, din hârtie de bumbac, descoperite într-o peșteră din Kandahar, ce nu erau străine de același sensibil subiect. Bine protejate în 12 vase din lut, acoperite cu capace speciale, ofereau șansa înțelegerii identității de locații între Kandahar-ul de azi și Gandhara, iar de aici, îndrăgita speculație privind o serie de legături cu lumea amplasată dincolo de râul Sita, respectiv lumea Shamballei.

Erau, totuși, informații încă neoficializate, ce nu putuseră fi confirmate deplin, faptul determinându-mă, ca pe atâția alții, de altfel, să am în vedere, din punct de vedere științific, doar opiniile susținute de Csoma privitoare la Shamballa...

În această poveste legată de Shamballa am încercat să fiu cât se poate de neutru, adoptând poziția observatorului imparțial, a cercetătorului echilibrat, distant; am încercat, dar nu afirm că am și reușit!

Dacă am ajuns la unele concluzii? Se poate spune și așa... Cert rămânea în mintea mea faptul că nu degeaba Csoma avea să fie declarat bodhisattva, eveniment rezultat și din extraordinara-i cunoaștere privind Kāla-chakra; pentru o simplă lămurire a celor mai puțin familiarizați cu subiectul, voi spune că în credința tibetanilor există concepția conform căreia bodhisattvașii sunt acele persoane care și-au desăvârșit evoluția spirituală, având menirea de a veghea asupra umanității, aidoma „îngerilor” păzitori.

Maestrii lama din Tibet cunoșteau subtilitățile ce duceau spre starea de bodhisattva, iar Csoma - care învățase tibetana în preajma celor mai instruiți dintre lama, ca de altfel și sanskrita - nu rămăsese străin de ele, dovadă „Notele”-i scrise privind Shamballa, precum și explicațiile din dicționarul tibetan ce nu eludează aceeași problematică.

Din cele transmise de Csoma posterității, prin scris, rezultă că nu era nicidecum străin de singurele documente ce făceau referire la Shamballa, cunoscute sub numele de „Analele Albastre”, deși se afirmă și azi că acestea aveau să fie traduse în Occident abia după al doilea război mondial.

Descopeream, uimit, că secuul Csoma le cunoștea conținutul cu un veac și jumătate - cel puțin - înainte!

Analele Albastre - pătrunse în profunzimea adevărului lor și respectate în legitatea aspră ce-o dezvoltă - puteau procura celui pregătit adecvat, starea necesară ajungerii în postura de bodhisattva.

În acest sens, existau nenumărate mandale ajutătoare ce vizau Kāla-chakra. Ele cuprindeau suficiente simboluri ce se adresau prin mesajul lor încifrat doar cunoscătorilor aleși pentru a accede „dincolo” de ce știau în mod obișnuit muritorii, aceiași în majoritatea lor care nu puteau și nu pot nici în prezent con-

cepe decât lumea lor ca fiind unica demnă de luat în seamă, lume ce le oferă explicații, le procură certitudini.

Între toate mandalele însă, există numai una cu semnificațiile cele mai aparte, imaginea sa fiind reprodusă doar pe un singur obiect, fapt ce-o face extrem de prețioasă. Unicitatea sa milenară îi sporește valoarea sacrală într-o asemenea măsură încât nici un alt obiect de cult, din oricare parte a lumii, nu-i egalează puterea.

În biografia scrisă de Th. Duka, se face la un moment dat, într-o notă de subsol, referirea la faptul că savantului Csoma i se „dăruise”, cât studiase în Tibet, un obiect de cult foarte valoros, împreună cu altele de o secundară importanță.

Când am lecturat prima dată informația respectivă nu i-am dat cuvenita atenție, dar reveneam la ea, urmărind contextul în care fusese menționată, abia după ce intram în posesia manuscrisului despre care vorbeam mai sus, editat la Brașov; manuscrisul lui Honigberger conținea un paragraf întreg - necuprins și în ediția engleză! - unde se arăta cum adusesse el însuși, cu mari eforturi, în Transilvania, un obiect dat de Csoma, obținut de la o femeie din Tibet, chiar în ziua despărțirii secuului de ultimul lama cu care se înțelesese cel mai bine. Informațiile păreau vagi, căci nici numele celui lama tibetan și nici pe al femeii misterioase, Honigberger nu avusese bunăvoința să le pomenească.

În schimb, lăsa să se înțeleagă faptul că între femeia descrisă relativ sumar - ochi verzi, întunecați, păr negru-albăstrui, cu vagi reflexe arămii, ten aproape palid, chip de o frumusețe aidoma celor denumite apsara - și Csoma, existase o iubire imposibil de reprodus prin vorbe. Ca semn al acestei iubiri, se pare, femeia îi dăruise la despărțire lui Csoma cel mai de preț obiect, o anume carpetă, asupra căreia vom face referiri în continuare.

Csoma intra în posesia unei carpete extrem de valoroase, cunoscută sub numele „chintamani”, având desenată rara mandala, pe fond de culoare verde, mai puțin specifică reproducerilor Shamballei de pe obiectele de cult; o va păstra un timp în mica sa ladă cu care traversase jumătate din lume, având grijă de ea cu mare sfîntenie.

Precizam - în cartea privind indianaștii din spațiul românesc - faptul că savantul Csoma se bucura, din când în când, de vizitele unor personaje, figuri ce făceau parte din viața lui orientală, între care ofițeri și personalități britanice ale timpului, ca de exemplu, W. Moorcroft, celebrul medic.

Între aceștia, se va număra, la un moment dat, și Á. Schofft, nimeni altul decât pictorul care a realizat remarcabilul și, cred, unicul tablou evocator cu chipul lui Csoma.

Același pictor îl cunoștea pe guvernatorul Indiei care-l pusese în contact cu Honigberger, după ce-l întâlnise și impresionase la curtea lui R. S.

Certitudini, în acest sens, nu există în lumea savanților, dar putem susține în baza manuscrisului de la Brașov că pictorul fusese liantul definitiv dintre Csoma și Honigberger, fapt important, mai ales în privința celor ce vor fi arătate de aici încolo.

Pentru mine, dar și pentru cel care va lectura, din întâmplare, cele de față, e absolut necesar să afirm că în momentul în care ajun-

(Continuare în pag. 16)

geam să aflu primele informații despre figura lui Martin Honigberger, nu știam nimic în legătură cu personalitatea lui.

Despre el scrisese Eliade în nuvela pe care aveam s-o citesc târziu, când mă instruiam pe băncile facultății...

Lucrurile se petreceau în vremea comunistă, când Eliade era interzis în manualele de școală, librării etc.; cât despre Honigberger, ce să mai vorbim?

Îmi aduc aminte că ajunsesem la „Secretul doctorului Honigberger” prin intermediul unui student care comercializa cărți litografiate „interzise”, la prețuri lipsite de orice jenă. Tot așa, din cele scrise de Eliade, mai procurasem „Maitreyi”, „Nuntă în cer” și „Romanul adolescentului miop”.

La un interval de peste 10 ani de la terminarea facultății, după ce regimul comunist căzuse, iar cărțile cu și despre Eliade se tipăreau din ce în ce mai mult în țară, rămâneam perplex aflând că Martin Honigberger nu era un personaj fictiv, după cum crezusem prima dată, când savurasem scrierea eliadescă, aproape clandestin, într-unul din colțurile retrase ale grădinii botanice din Iași...

Honigberger chiar existase! Mai mult: nu fusese „doctor”, ci farmacist!

În plus, având ulterior șansa lecturării propriului său manuscris, constatam că nici măcar nu fusese subjugat de India, din perspectiva pe care încercasem eu să mi-o imaginez.

Apoi, cele câteva rânduri cuprinse doar în ediția germană a manuscrisului, mă bulversau complet, căci ele aruncau între mine și cele două figuri - Martin și Csoma! - un vâl de ceață, îndeajuns cât să mă facă a nu vedea limpede ce fel de relație existase, totuși, între ei și până la ce nivel spiritual evoluase...

Incitat de viața lui Martin Honigberger porneam, la propriu, pe urmele brașoveanului, reușind să intru în posesia unei cărți exegetice de referință, despre care speram să mă ajute în deslușirea biografiei lui.

Adevărul surprinzător la care aveam să ajung, nu tocmai întâmplător, privea uluitoarea întâlnire dintre ardeleni, precum și scopul întrevederii: Csoma Șandor îl contacta pe Honigberger pentru a-i salva de la moarte un prieten foarte drag, lovit de holeră, care-și trăia chinurile în Calcutta; acela a fost primul moment important al întâlnirii, consumat în orașul din Golful Bengalului.

Apoi, al doilea și ultimul se petrecea câțiva ani mai târziu, când Csoma proiecta o nouă călătorie în Tibet, oprindu-se, în acest sens, la Dajeerling.

Acolo avea să se deruleze, de fapt, marea întâlnire dintre cei doi, în timpul căreia primul îl ruga pe brașovean să-i împlinească un serviciu aparte, contra cost: transportarea, din India până în Transilvania, a unei tobe sacre, de aceeași importanță, la care se adăuga carpeta de culoare verde, cunoscută sub numele chintamani.

În legătură cu primele lucruri - toba, umbrela și sandalele - știam că erau de o importanță deosebită pentru cei care fuseseră brahmacarini și studiaseră un anumit număr de ani Veda, alături de un mare maestru. După terminarea stagiului de pregătire avea loc o îmbăiere ritualică și apoi i se ofereau fostului învățăcel/brahmacarin, toba, umbrela și sandalele spre a-l feri de multe neajunsuri pe drumurile ce avea să le parcurgă până la trecerea

în altă dimensiune spirituală. Carpeta însă, cântărea ca importanță infinit mai mult decât cele trei lucruri sacre la un loc.

Obiectele urmau să fie dăruite familiei lui Csoma din Chiuruș, Covasna, în semn de prețuire și drept dovadă că după atâția ani, încă mai era în viață. Acestea erau precizate de Csoma, ținând loc totodată și de justificări în ochii lui Honigberger, care nu bănuia ce taine ascundeau cele primite temporar în grijă, în mod special, carpeta verde, chintamani.

Personal, îmi explicam că încrederea lui Csoma în Martin Honigberger ținea, probabil, de faptul că ambii erau ardeleni din regiuni apropiate și că, în virtutea „legăturii” pământului, se putea investi încrederea necesară, cât să-i fie încredințate brașoveanului lucruri de o importanță aparte... Gândeam, totuși, că asemenea chestiuni mai trebuiau să fie verificate.

Nu mică îmi era mirarea, ulterior, când aflu din biografia lui Csoma de moartea lui subită, imediat după întâlnirea de la Darjeeling.

Tot acolo se scria, într-o aparent neînsemnată notă de subsol, ușor de trecut cu vederea, și despre înmânarea lui Honigberger a cinci volume concepute în Tibet de către Csoma sub forma unor note privitoare la carpeta chintamani și la rolul său legat de Shamballa.

Chintamani devenea, din acel moment, un nou domeniu de cercetat pentru subsemnatul, care descoperea pe propria-i piele un adevăr enunțat de alții, în timp, conform căruia, cu cât ajungi să cunoști mai mult, cu atât se demonstrează cât de puțin știi.

După aprofundate căutări, aveam să descopăr că în spiritualitatea indiană dar, mai ales, tibetană, exista denumirea „chintamani”, dar cu referire la o piatră ce cumula capacități uluitoare, ea fiind, în fapt, o piatră prețioasă ce putea îndeplini dorințe extra-ordinare.

În cazul de față, totuși, aveam de-a face cu o carpetă „chintamani” ce ascundea semnele unei lumi oculte, de o importanță covârșitoare! De ce covârșitoare?

Pentru că, din „lumea Shamballei”, nu există nici până azi un cât de mic obiect adus în lumea noastră, situată dincoace de Shamballa, care să probeze material existența și funcționalitatea celeilalte „lumi” spirituale. Lucrul mi se părea fabulos, cu atât mai mult cu cât carpeta se putea afla la noi în țară.

Pe de altă parte, rațiunea mea refuza să creadă că e posibil să existe o lume a Shamballei, precum și obiecte care să-i confirme existența când, într-una din dimineți, dorind să-mi verific e-mailul, descopeream o știre senzațională ce făcuse înconjurul lumii: în China, pe malul râului Xin'an, din vecinătatea orașului Huanshan, apăruse imaginea unui oraș zis „fantomă”, ce putuse fi fotografiat și filmat, deopotrivă.

Desigur, aproape instantaneu se făcuseră auzite voci ce afirmau că ar fi fost vorba despre o hologramă ori o proiecție modernă realizată în secret de chinezi; de aici încolo, se intra în arealul speculațiilor și nimic mai mult. O localnică, prezentă la fenomenul de miraj greu de conceput rațiunii obișnuit-umane, exclamase: „Este extraordinar. Parcă ar fi o scenă dintr-un film, dintr-o lume de basm”.

Relatarea cuprindea repere ce nu erau departe de descrierile privind Shamballa ce se arăta periodic aleșilor, aidoma orașului din China.

Nu mai spun că locația însăși a orașului-fantomă era tot una montană, sacră, caracteristică arhaicei Chine, așa cum și Sham-

balla tot în regiuni montane sacre se arăta inițiaților...

În fine! Apariții ca acestea sunt relateate, în timp, de diferiți martori ce pretind că au vizitat Shamballa, «cetatea» sacră unde ajung numai cei care știu drumul, așa încât, cel puțin din această perspectivă apariția din China nu ar trebui să mire...

Totuși, imaginea observată a putut fi văzută de tot profanul, fapt ce ridică semne de întrebare...

Așadar, Honigberger accepta misiunea aducerii în Transilvania a obiectelor încredințate, inclusiv a carpetei, dovada materială a faptului că Csoma nu era nicidecum străin de Shamballa.

Secuiul devenea, în ochii mei, omul care obținea, pentru prima oară într-o mie de ani, o probă unicat privind existența lumii visate de occidentali, în vreme ce Honigberger se metamorfoza în «curierul» de importanță crucială care trebuia să ducă «la destinație» obiectul cel mai prețios din bagajele sale: carpeta verde chintamani. Numai că lucrurile nu se petrec întotdeauna cum se plănuiesc.

La scurt timp de la despărțirea de brașovean, Csoma cădea grav bolnav, fiind lovit de malarie; deși unul din apropiații lui - James Gilbert Gerard - dorește să-l îngrijească și să-i ofere medicamentele necesare salvării, le refuză cu obstinație, moartea-i survenind în 1842.

Honigberger - plecat în drumul spre Europa - va afla peste câteva luni de dispariția prematură a lui Csoma, dintr-un ziar ce se publica la Budapesta, numit «Pesti Hirnap» - «Jurnalul de Pesta», pe care i-l adusese un prieten francez care poposisese o săptămână în Olanda, țară unde zăbovea farmacistul de ceva timp.

Traseul olandez, urmat la întoarcere de Honigberger, ce presupunea o ocolire destul de largă spre ținta finală - Transilvania - se justifica prin faptul că sasul trebuia să se vadă cu fostul lui profesor din Sibiu, Hahnemann, care urma să-i înmâneze o rețetă unică de întrebuintare a homeopatiei, indispensabilă în rezolvarea unor boli ale timpului cum erau, de pildă, ciuma și holera.

Boala din urmă îl atacase cândva pe Honigberger însuși, acesta reușind a și-o trata cu ajutorul homeopatiei.

Hahnemann întârzia însă la Villa Mondragon, unde exista o colecție importantă de manuscrise; între ele, se pare, era și al unui medic vestit, Jacobus Tepenetz, care se ocupa de tratarea unor boli rare. Hahnemann trebuia să-i studieze manuscrisul, să-și extragă notițe din el, pe care să i le aducă apoi lui Honigberger, după cum stabiliseră la o întâlnire anterioară.

După experiențele de pe teritoriul olandez, Honigberger avea și mai mult datoria de a duce la destinație măcar o anumită parte din lucrurile lui Csoma, între care «chintamani» se afla în mare grijă, mai cu seamă după ce, trecând printr-un bazar din sudul Olandei, doi hoți încercaseră și reușiseră, în parte, să-l ușureze de «poveri», subtilizându-i, între altele, sandalele, umbrela și toba sacră cu însemnul solar. Honigberger reușise, totuși, să salveze câteva obiecte și carpeta verde chintamani.

Drumul spre Transilvania continua cu toate peripețiile aferente epocii; să nu uităm că suntem în a doua jumătate a secolului al XIX-

(Continuare în pag. 17)

(Urmare din pag. 16)

-lea, iar securitatea drumurilor continua să lase de dorit, fie și într-o țară ca Olanda.

Cert este că Honigberger avea să ajungă în Transilvania; el va amâna vizita la familia lui Csoma inexplicabil, dar suficient cât să intervină un eveniment în urma căruia se vedea constrâns să înmâneze, printre mărunțișuri, carpeta unui intermediar venit la Brașov cu treburi, rudă apropiată a lui Csoma, care-și lua angajamentul de a duce familiei obiectele trimise de cărturarul secui.

Adevărat mai e și faptul că intermediarul - un oarecare Istvan Boroș - se lăcomea subit la bani, vânzând unui anticar brașovean carpeta cu însemnele Shamballei.

Chestiunea reiese din scriptele financiare păstrate în anticariatul respectiv, situat pe strada Johannes Honterus, nr. 3. Faptul aveam să-l verific personal, odată ce ajungeam în orașul de sub Tâmpa pentru a cerceta amănuntele acestei «povești».

Un lucru nu reușeam să-mi explic, derutat de unele detalii: de ce carpeta verde preluase denumirea «chintamani», știut fiind că aceasta, în India și Tibet, o purta doar piatra prețioasă...

Urma să mai caut, să mai fac „săpături” în biblioteci, arhive, deși o vagă informație întrezărisem într-o carte apărută la noi, ce trata despre câteva „carpete chintamani”, dar ce păcat! Referirile priveau, cu predilecție, colecția de la Sighișoara... În fine...

În vara anului trecut, hotărât să mă liniștesc în privința aceasta, am luat trenul și am ajuns la Brașov. Îmi amintesc și în prezent, fiecare amănunt al timpului petrecut în orașul de sub Tâmpa.

Am coborât în gara mirosind a lemn acru și a șine vechi, pe o vreme mohorâtă; cerul era cenușiu, amestecând albul norilor prevestitori de ploaie, cu grindina și razele de soare răătăcite, scăpate de peste munți. Printre câteva acoperișuri galbene se insinuaiu fuioare de fum albăstrui, dovadă că oamenii aprinseseră focul, forțați de joasele temperaturi născute brusc în urma pătrunderii clandestine a unui aer rece dinspre nordul continentului. Un dezastru meteorologic părea iminent.

Nu cunoșteam orașul și, pentru a nu pierde timpul inutil, am luat din gară un taxi. Într-adevăr, anticariatul la care doream să ajung, supraviețuia la adresa știută, fiind deschis. Nesperat de simplu, gândii, pășind afară din taxi, pe caldarâmul decupat în pietre verzi, pământii.

Am intrat în anticariatul pustiu, mirosind ușor a boabe de piper; cel puțin, așa părea a fi locul: lipsit de orice fel de suflare, prăbușit în praful timpului, nederanjat de nimeni, secole de-a rândul.

Perdele grele, de brocart vișiniu, filtrau lumina cenușie, scufundând totul într-o atmosferă stranie.

N-am îndrăznit să mă plimb printre rafturi, ci am așteptat cuminte vreo cinci minute până când, din spatele unei uși obturată de alte perdele, ieși o doamnă în vârstă, care mă întrebă ce doresc.

Nu puteam intra abrupt în subiect, așa că am cerut detalii despre o carte mai veche pe care, chipurile, o căutam de câțiva ani. Momentan, nu o avea, dar dacă lăsăm o adresă, în cel mult o săptămână, urma să o primesc, pentru o sumă importantă.

Apoi, pe nesimțite, venerabila doamnă s-a prins în dialog cu mine. Pentru că era un anticariat unde se servea și ceaiul, m-a întrebat dacă nu doresc să mai zăbovesc la o ceașcă de

ceai fierbinte; vremea îndemna, deopotrivă, la așa ceva, încât invitația era binevenită.

Nu am refuzat oferta și, profitând de răgazul oferit, am dialogat despre istoricul orașului. Ușor, pe nesimțite, o aduceam pe doamna respectivă pe calea dorită, ca și cum totul s-ar fi petrecut din întâmplare. În mai puțin de o jumătate de ceas era în stare să-mi pună în palmă orice i-aș fi cerut, fiind bucuroasă de dialog și de faptul că o persoană pe care nu o știa defel - de obicei, pragul îi era călcat de rude, prieteni, cunoscuți - se interesa îndeaproape de lucruri sau evenimente peste care trecuseră zeci, de nu, sute de ani.

Manifestându-mi curiozitatea, am solicitat catastiful cu tranzacțiile celebre ale anticariatului derulate de-a lungul vremii. Doamna se grăbi să mi-l aducă, oferindu-mi câteva fursecuri delicioase.

Am deschis cu înfrigurare impresionantul document al familiei. Avea toate tranzacțiile. După câteva ezitări regizate, m-am dus exact la anul ce demonstra că Honigberger ajunsese în Brașov. Din fericire pentru mine, nu erau în acel an decât câteva zeci de tranzacții. Fostul anticar se dovedise foarte meticolos în acest sens, căci trecuse amănunțit informații despre fiecare obiect cumpărat.

Carpeta verde „chintamani” fusese achiziționată de la ruda lui Csoma - Istvan! - contra a 155 galbeni imperiali, sumă impresionantă în epocă, pentru o persoană de rând, dar nu numai.

În coloana din dreapta celei unde se preciza suma, se descria obiectul achiziționat. Reproduc parțial descrierea, respectând amănuntele oferite de fostul anticar, bazându-mă pe capacitatea lui de observație și descriere: „Carpeta, de culoare verde, are următoarele dimensiuni: 1, 20 m lungime și 0,80 m lățime, fiind viu colorată cu imagini ce reprezintă următoarele: șapte cercuri concentrice, în culori diferite, cu înfloriri pe margini; între al doilea cerc și cel de-al patrulea se află patru mici roți albe cu spițe, spițele fiecărei roți fiind în număr de opt; în centrul carpetei se găsesc unul într-altul, nouă pătrate ce duc toate către un centru la care se ajunge trecând prin patru porți deschise, amplasate în funcție de punctele cardinale...”.

În timp ce lecturam cu maximă atenție celelalte detalii descrise de fostul anticar, gândul mă ducea la o întâmplare petrecută cu ceva timp în urmă, pe când mă găseam la Iași în căutare de cărți, articole, broșuri etc., privind indianiștii din spațiul românesc.

Ajunsesem pe strada Lăpușneanu unde se afla, ca și azi, de altfel, anticariatul „Galeriile Grumăzescu”. În Galeriile domnului Grumăzescu am avut surpriza ca - luând la răsfoit un volum francez de secol XIX - să descopăr între filele sale un bilețel de culoare deschisă, ce contrasta cu paginile volumului trecut prin vremuri tulburi.

Curios, l-am deschis și nu mică mi-a fost mirarea când am putut citi următoarele: „Azi am încredințat carpeta verde cu harta Shamballei lui Istvan Boroș, care se obligă să o transmită familiei lui Csoma Șandor; după prezentul bilețel facem o dublură; una o ținem noi, iar pe cealaltă o dăm lui Boroș Istvan, pentru a avea dovada celor împlinite. Semnează: Martin Honigberger și Istvan Boroș, azi, 27 iulie 18..., scrisă în orașul Brașov”; ultimele două cifre erau șterse parțial, fiind greu de descifrat...

Revin cu gândul în prezent; mă scotocesc în buzunarul de la piept unde, în portofel păstram cu sfințenie bilețelul lui Honigberger, dobândit în urma achiziționării cărții din anti-

cariatul ieșean. Îl scot și-l mai privesc o dată. În acel moment, intră doamna cu un ceainic de argint. Toarnă din el cu grijă și reia, dezinvolt, discuția întreruptă.

Brusc, o întreb ce știe despre carpeta misterioasă, urmărindu-i mimica în speranța detectării unei expresii de surprindere. Nimic! Este impasibilă; cel puțin, așa dă impresia.

Soarbe o gură de ceai, după care, cu cel mai natural ton din lume îmi spune că un asemenea obiect a existat în colecția anticariatului pe care-l conduce acum, dar că în trecut a fost achiziționat de Biserica Neagră.

Acum trei decenii în urmă, Biserica Neagră îl mai avea încă; de atunci și până azi, când eu însumi am redeschis subiectul, nimeni nu a mai întrebat de el. Apoi, tema discuției a fost deviată către tablourile perioadei postimpresioniste ce acopereau un întreg perete, părand că nu mai au loc...

Nu mai auzeam ce spune; gândeam la o scuză cât mai plauzibilă, pentru a pleca repede și a prinde orele de vizită de la Biserica Neagră, fiind convins că pe unul din pereții sau balcoanele sale, voi vedea carpeta chintamani.

Reușesc să simulez o cumplită durere de măsele stârnită din senin și plec din anticariat. În nici două minute eram în fața Bisericii Negre, unde se formaseră grupuri de turiști ce-și așteptau rândul.

Neavertizând pe nimeni de intențiile mele cu privire la detectarea pierdutei carpete, am intrat în Biserica Neagră ca simplu turist, după ce mi-am cumpărat un bilet, ca toți ceilalți.

M-am amestecat prin mulțimea eterogenă. La un moment dat, am început să întreb despre carpeta cu însemnele Shamballei; angajata care vindea bilete m-a sfătuit să chestionez o doamnă, destul de corpulentă, care se afla în preajma amvonului. M-am apropiat de aceasta și i-am detaliat problema, întrebând despre aceeași carpetă. Nici aceasta și nici altcineva din personal nu știau de obiectul cu pricina absolut nimic sau cel puțin așa mi se dădea de înțeles. Oricum, doamna de lângă amvon, cu nume german pe care nu l-am reținut, m-a privit destul de suspect, încât m-a determinat să mă depărtez de ea, cercetând colecția de covoare pe care unii turiști o fotografiau. Dintr-un tablou, mă privea rece Martin Luther, copie după original. În rest, nu erau prea multe lucruri care să mă impresioneze, în afara imensului instrument muzical, orga.

Am mai stat câteva minute, apoi am părăsit incinta după ce unul din oamenii de supraveghere mi-a șoptit că pot încerca să obțin informații de la Muzeul Bisericii situat pe o străduță din vecinătate, unde se găsea personal calificat în acest sens.

Covoarele orientale din interior erau impresionante în singurătatea lor, dar de acest fapt îmi dădeam seama abia ieșit din sfântul

(Continuare în pag. 18)

locaș; ele țineau loc de icoane și de orice alt fel de imagini, căci Reforma interzisesese afișarea de chipuri în interiorul locașelor ecleziastice, cu multe secole în urmă, fapt respectat și la Brașov.

Am dat ocol Bisericii Negre și am ajuns în Curtea Johannes Honterus la nr. 2, acolo unde, într-o veche clădire modernizată cu sticlă și termopane, am căutat serviciul conservator al operelor de artă.

În biroul unde pătrunsesem era doar secretara, foarte amabilă, care nu mi-a putut spune nici ea nimic despre chintamani, dar mi-a dat o adresă de e-mail aparținând unei specialiste care se ocupa cu restaurarea și conservarea operelor de artă.

Abia după câteva zile primeam un răspuns de la această persoană, la e-mailul pe care i-l trimisesem. Răspunsul era dezamăgitor. Îl reproduc fidel, căci l-am păstrat în căsuța poștală electronică personală: „Stimate domnule profesor, nu pot să confirm existența actuală a unei astfel de carpete în colecția noastră; după câte știu, nu a fost niciodată. Revista unde apare informația despre Martin Honigberger și Kőrösi Csoma Sándor nu o cunosc, dar aceasta nu apare în inventarul și evidențele noastre, așa că iarăși nu pot s-o confirm”. Și cu asta, basta! Căile păreau a se închide, căci dacă specialistă numărul unu a instituției amintite îmi trimitea un astfel de răspuns, însemna că nu am nici o șansă de a afla ceva concret despre chintamani, care existase, totuși, după indiciile cu care mă intersectasem până atunci.

Acest răspuns m-a determinat să iau din nou drumul Brașovului, după un interval de două luni, deși nu aveam nici un plan de acțiune precizat în minte: ce urma să fac, pe cine să contactez și cum să află de celebra chintamani, de care - culmea! - nu auzise nimeni, nu știa nimeni, în afară de venerabila doamnă de la anticariat.

De data aceasta, mergeam cu mașina personală, fapt ce scutea mult din timpul avut la dispoziție. Ajuns în fața anticariatului, constatam prezența unor grilaje metalice, legate bine cu un lanț gros, de care atârna obosit un lacăt din alte veacuri. Nu mai pricepeam nimic! Am intrat, atunci, în mica agenție LOTO, vecină anticariatului. Funcționara de acolo părea că știe tot ceea ce se întâmpla, nu numai în clădirea vecină, ci pe întreaga stradă.

Aflu că anticariatul s-a închis de aproape o săptămână; mai mult, că d-na în vârstă murise subit înainte de a fi scoasă din clădirea revendicată de o familie ce obținuse dreptul de recuperare privind întregul imobil naționalizat de comuniști. De asemenea, toate obiectele din anticariat fuseseră luate de un strănepot al doamnei, venit tocmai din Noua Zeelandă pentru înmormântarea străbunicii sale, fiind singura rudă a proprietarei anticariatului. Așadar, totul se termina aici!

Am ieșit din agenția LOTO, dezamăgit de cele aflate, pornind către Biserica Neagră, fără nici un fel de convingere. Ajuns în dreptul ei, ocolind semnele ce avertizau asupra prăbușirii unor părți din zidul acesteia, mă văd abordat de un domn în vârstă, care-mi spune că știe ce caut. Este unul din oamenii de pază internă ai Bisericii Negre, Horvath Imre. Era la muncă, în primul schimb, în ziua în care sosisem și chestionam personalul din Biserică privind carpeta verde chintamani.

Îl întreb ce vrea în schimbul secretului. Îmi spune că nu dorește decât să pot ajunge la carpetă, s-o îndepărtez din oraș pen-

tru a o duce cât mai departe, căci lui, personal, i-a adus numai rău. Din cauza ei își pierduse locul de muncă. Intrând și mai mult în vorbă cu el aveam să pricep de ce. Întreb cine și unde a ascuns-o, dar îmi spune că nu a ascuns-o nimeni că, pur și simplu, a fost luată de un personaj straniu după ce în timpul unui concert carpeta a căzut, alunecând pe nesimțite după masivele scaune din lemn unde luau și iau îndeobște loc credincioșii în timpul manifestărilor ce au loc periodic în interiorul Bisericii Negre.

Faptul s-a petrecut în primăvară, când a fost susținut un spectacol deosebit, cu prilejul slujbei religioase din Vinerea Mare, de comemorare a Prohodului Domnului. Atunci, publicul brașovean a fost invitat să asiste la lucrarea „Patimile după Marcu”, de Reihard Keiser, operă interpretată de „Corul Bach” al Bisericii Negre. A fost prezentă orchestra barocă dirijată de Steffen Schlandt.

Din cauza vibrațiilor puternice, carpeta chintamani, nefiind verificată de zeci de ani în privința sistemului de prindere, a alunecat în spatele spectatorilor. Toate acestea au fost observate de Horvath, însărcinat în acea noapte importantă cu securitatea valorilor din interiorul Bisericii Negre.

Ar fi vrut să se deplaseze în timpul concertului, pentru a ridica prețioasa carpetă, dar așa ceva ar fi însemnat o mare impietate; mai mult, risca să-și piardă locul de muncă dacă ar fi deranjat, în vreun fel, desfășurarea evenimentelor din Vinerea Mare.

Oricum, din momentul în care a observat cum carpeta se prelinge în spatele masivelor scaune, a stat cu privirea ațintită spre locul respectiv, pentru a observa orice gest suspect al vreunui spectator din acea zonă care-ar fi îndrăznit să subtilizeze valoroasa chintamani, despre care el nu știa decât că este un obiect ce aparține Bisericii Negre, pe care trebuia să-l păzească, așa cum făcea în egală măsură și cu celelalte obiecte.

Observă, totuși, că unul din oamenii așezați în vecinătatea locului unde se aflase carpeta, manifestă o oarecare neliniște, fiindu-se în loc, încercând să-și schimbe poziția.

Cum arăta? Ei, asta da, întrebare!

Și Horvath îmi descrie, în câteva vorbe, personajul: „Avea o privire dâră, nasul destul de mare, părul bine pieptănat, dat pe spate; purta favoriți și era îmbrăcat cum nu se mai poartă în prezent hainele, adică avea redingotă, un guler al cămășii înalt, ce-i mărgea ambii obraji, iar în jurul gâtului, un fel de papillon ce semăna mai mult cu o eșarfă de culoare verde închis, lucioasă, ca și cum ar fi fost dintr-o fină mătase”.

Reținuse atâtea amănunte pentru că, până la urmă, fusese nevoit să-l urmărească după spectacol, căci văzuse cum reușise să ia carpeta, s-o ruleze și s-o ascundă sub redingotă, strecurându-se printre primii, la ieșire. Din acest motiv, el - Horvath - nu reușise să-l mai ajungă; iar când se văzu în Piața Sfatului, unde era o mare de oameni, îl pierdu cu totul în întinericul nopții...

Aproape că nu-l mai auzeam... Cel descris era însuși Martin Honigberger, farmacistul brașovean, mort și îngropat în Cimitirul Evanghelic al orașului, în anul 1869, fapt de-a dreptul incredibil, ca să nu spun imposibil... sau, poate că era altcineva care vroia să semene ori chiar semăna cu renumitul farmacist de la curtea maharajahului R. Singh... dar de ce ar fi dorit un asemenea lucru? Las la o parte faptul că-mi aduceam subit aminte că citisem undeva, că mormântul acestuia nu ar fi fost sigur cel din Brașov, așa cum se știe și se

afirmă peste tot...

Să merg la cimitir, să mă conving?

Iată întrebările care mă mânau să caut în lumea largă un ins, copie leită Martin Honigberger...

Aprind o țigară, după două decenii de abstenență, încercând să-mi revin sub soarele amiezii, lăsând nicotina să mă invadeze.

E sfârșitul zilei; lumina cade oblic pe acoperișul Bisericii Negre...

Alexandru CAZACU

Scrisori către Iulia

4.
Tot anotimpul acesta Iulia,
se ascunde în ruina unei crizanteme
însurarea coboară devreme
dimineța vine târziu
o suferință nouă estompează
altele mai vechi până când realitatea
nu mai poate imita fanteziile
iar noi dansăm prin sala pașilor pierduți
un vals de adio
departe de melancolia dictatorilor
de micile păsări ce se odihnesc
pe liniile de înaltă tensiune
și în teatrul de operațiuni al zilei
părem urmașii celor ce cred
că tristețea nu-i decât
o bucurie împuținată

5.
Vom rămâne în această iubire Iulia,
precum sâmburii în fructele răscroapte
o perdea de fluturi albi invadează livezile
și începem a spune
că întâlnirile ce nu au loc la timp
e bine să nu mai aibă loc vreodată
un gard de nuiiele
dublează centura micului târg
unde nopțile sunt atât de tinere
iar prima frază rostită ca un linx flămând
le sfâșie pe următoarele
O mână străină ne acoperă chipul
adolescența noastră
bate la poarta unui cămin de bătrâni
și în trupul tău moare pe rând
câte o mireasă

8
Un trandafir în Decembrie Iulia,
în locul epistolei
pe care nu o voi scrie niciodată
când se rotesc păsări albastre
peste cimitirul de mașini
iar lumina nu mai vrea să apună
prin periferiile cețoase
unde speranța devine
asul din mână oricărui civil și
singurătatea metropolei
ascunde singurătatea noastră
și ninsorea cade asemenea ghilotinei
peste miresmele de cimbriu ce inundă
gradina unde în absența iubirii
memoria se va sălbătici
precum privirea unei pisici
ramase într-o clădire părăsită

POEME

Maria
POSTU

Câți ani de fericire mai am

În fiecare zi mă întreb
câți ani de fericire mai am,
mă îmbrac într-o amintire decoltată
șli mă consolez cu ea
ori îmi prepar o fericire sintetică
și trag din ea până rămâne doar scrumul,
pe străzile vieții mele trec aceeași trecători
ca într-un film derulat până se rupe banda,
aceeași trecători pe care
nu am avut timp să-i observ
și mă resuscitez crezând că am leșinat,
sună la 112 sau pur și simplu
cheamă polițistul de serviciu,
unii chiar cred că am murit
și în locul meu e altă femeie
atât de diferită de cea pe care o știau ei
îmi cer să îi prezint femeilor din mine,
tu pe care o preferi,
pe cea în alb, pe cea în roșu
ori pe cea în negru?

Cert este că în fiecare zi mă întreb
câți ani de fericire mai am
și dacă cineva calculează fericirea
pe cap de locuitor,
pe capul meu e o aură căreia unii îi spun
melancolie, alții depresie,
în fiecare zi mă întreb dacă cel mai fericit an
a fost anul în care am tras singurătatea la mal
și i-am dat să se hrănească cu trupurile noastre
sau anul în care am făcut loc pe punte
unor raze de soare,
sau poate anul în care ne-am ciocnit
de un ghețar și a trebuit să abandonăm nava
uitam să mai privim ceasurile, ne călăzeam
doar după razele de soare sau de lună,
în fiecare zi mă întreb
care a fost anul zero
de la care am început numărătoarea fericirii,
în fiecare zi mă întreb dacă anul cel mai fericit
a trecut sau abia se zărește în depărtare.

Călătorind cu vagonul de clasa a treia

trebuia să cobor la halta Șoimul ciudat nume
a cărui profunzime mi-a scăpat întotdeauna
Șoimul ar fi putut o haltă
spre o destinație necunoscută
ar fi putut fi numele unei menajerii ciudate
unde rar cobora cineva
iar de urcat, n-o făcea nimeni
pentru că toți se urcau
din cea mai de sud stație a țării
dincolo de care începea o altă lume,
se vedeau prin ceață siluetele unor metropole
mai îndepărtate ca steaua polară,
pierdeam ore întregi stând cu ochii lipiți
de geamurile nespălate
ale trenului de clasa a treia
încercând să identific în orașele acelea
suprerealiste semnele vieții,
pe cineva care să mă recunoască
și să-mi trimită chemare,
treceau astfel nopți întregi
când eu călătoream prin câmpia înghețată

spre halta Șoimul, orașele acelea se apropiau
și se îndepărtau de mine
ca niște văduve morgana, stația Șoimul
se muta, se juca vicleană cu mine,

Și acum, când pot călători atât de repede
în cele mai exotice orașe,
ea îmi face semne cu un rîs hâd
și mă ceartă că degeaba încerc să aflu
în ce galaxie s-a mutat, degeaba încerc
s-o conserv în formolul
unui poem de clasa a treia.

Capcane în care speram să cazi într-o noapte

Ajungeau până la mine adevăruri trunchiate,
zvonuri incerte, sunete înăbușite în pâsla fricii
uneori rămânea urma prezenței tale
undeva foarte aproape de mine,
clanța ușii umedă de palmele tale, perdeaua
fluturând a ferestrei prin care trecuseși
umbra ta pe zid întârziind să te urmeze
apa tulburată în paharul din care ai băut
chiar respirația ta alături de mine
când mă trezeai în miez de noapte

se spărga câte un bibelou din vitrină
în urma trecerii tale prin oglinzile
pe care le așezam naive capcane
în care speram să cazi într-o noapte
am risipit atâtea insomnii
să-ți capturez esența într-o sticlă

atâtea metafore încât am infectat
memoria computerului meu ce-mi ține loc
de psihiatru, duhovnic și coleg de celulă
poate am trecut de mii de ori pe lângă tine
și nu te-am recunoscut,

mă-ntreb dacă și tu comiți
același gând impudic încercând
să-ți imaginezi o femeie aplecată
deasupra tastaturii
ca un dumnezeu asupra unui glob pământesc
din care încă n-a țâșnit viața.

Femeia de platină

Moartea e o altă țară în care am fost cândva,
dar ciudat nu-mi amintesc nimic,
uitasem și că există un ghid spre această țară,
pentru cei care și-au pierdut
memoria vieților anterioare.

Până când am zărit în oglindă
o zgardă în jurul gâtului.

Ce ai, m-a întrebat o prietenă nouă,
ți-ai luat o bijuterie rară, de platină,

nu e de platină e de aur alb și nu e nouă
mi-a dăruit-o femeia care se oglindește
în oglinda mea
odată cu mine.

Spui lucruri fără sens, a spus
prietenă mea de platină,
neuitând să spargă oglinda.

Apoi a plecat așa cum au plecat
și celelalte prietene vechi de aur și argint,

din viața mea,
fără să știu dacă o voi mai vedea vreodată.

Uneori în cioburile care au rămas
îi văd chipul zâmbindu-mi,
chemându-mă,
doar femeia din oglindă
nu e mai e cea de odinioară.

Gândul de a face fericit pe cineva

Cine ar putea stabili cu exactitate
dacă și eu am trecut pe aici,
cine ar putea măsura cu precizie ora
când primesc în vizită poeme
sau când ele nu-mi deschid nici o ușă,

nu sunt decât o cerșetoare,
o femeie neinvitată căreia i se refuză darurile,
sunt un dar pe care nu-l ia nimeni în seamă
sau cine îl primește, îl păstrează
nedespachetat cu anii,
până când trebuie să te muți
și arunci obiectele inutile,

sunt mai puțin decât un dar,
sunt gestul nervos cu care îți cauți bricheta
sperând să n-o găsești,

sunt gândul acela nedus până la capăt
cu care te trezești dimineața,
de a face azi fericit pe cineva,
așezându-te ca un intrus în mintea lui,
ca ideea de a împiedica
prăbușirea unui guvern sau a unei nave,
un incendiu sau pur și simplu,
zdrobirea unei inimi sau a unui trup
sub roțile camionului,
spargerea unei vitrine sau a unei parole,

sunt insesizabila absență
a tristeții necesare și
nevoia de a avea nevoie de a-ți duce
până la capăt gândul acela neterminat.

După plecarea femeii de ieri
rămân mereu pe masă
urme de sânge din pachetul nedesfăcut
pe care le șterge grăbită femeia de azi...

Sfâșiere nocturnă

Ora patru dimineața.

Animalul insomniei își face loc spre mine
printre hămăituri, cântece de cocoși
mă va găsi oare?

Da, sunt o prada ușoară, înarmată cum nu sunt
decât cu ultimele coșmaruri
de care tot trage haita de câini
și nu le mai termină
mă adulmecă, mă încercuiește,
mă sfâșie încetul cu încetul
fără ca nimeni să-mi sesizeze împuținarea,
continui să râd, să rostesc cuvinte,
să traduc întrebări și să încifrez răspunsuri.

Cineva si-a ancorat de zidul casei nava
uitând să -mi spună
de care zid și-a legat marea...
E ora patru și jumătate,
portul e tot mai departe.

Monica RĂDULESCU

PROZĂ SCURTĂ

Despre prea mult nimic

Linia neagră apărea și dispărea ritmic, în același loc. Foaia digitală rămânea la fel de albă și nu prevestea nimic bun. Ar fi putut scrie despre castanul din fața blocului. Era un castan mare și avea obiceiul frumos de a se umple de flori în fiecare primăvară. Auzise odată un actor-orator-formator spunând că un copac este un subiect mult mai bun și mai curat decât orice altceva. Numai că acum e deja octombrie și florile s-au dus de mult, ba chiar și frunzele încep să-i cadă. Ar fi o poveste tristă. Nu trecea nici un pic de lumină prin perdeaua de nori, nici o muză inspirată nu-i trecea pragul.

Deschise televizorul și se instală comod pe canapea. Discuții interminabile, știri alarmante și reclame infinite. În țara lui politica se făcea la televizor. Nu trebuia susținută cu fapte, ci cu vorbe prețioase și zeflemitoare la adresa adversarilor. Un fel de concurs cu puști de grădiniță despre bârfă și tabloidizare. Cuvintele îi pocneau în urechi și le pierdu șirul căutându-le sensul. Inutilă afacere. Din toate colțurile răzbăteau voci mai puternice ca a lui care-i spuneau ce este adevărat, ce este real, ce este frumos. De unde încrâncenarea de a-și defini singur termenii? Constată uimit că nu-i cunoaște pe cei de la televizor. Halal cetățean era, nu știa nici măcar membrii guvernului sau parlamentarii mai de soi. Ce să mai zică de experții și specialiștii care îi contraziceau în gura mare (prea mare) la o oră de maximă audiență. Astea nu-s vremuri de scris despre castan. Se duse la bucătărie și puse un ibric cu apă pe foc. Apoi alese îndelung ceaiul potrivit.

Frunzele uscate și tocate mărunț se transformă în apa clocotită într-o algă imensă de un verde crud. Umplură cana și se agățarăperate de linguriță. Strecură repede ceaiul și se reîntoarse în fața televizorului cu lichidul verzui. Disputa politică se terminase și începuse o alta. Aparent umoristică, dar de fapt tot politică. Actorii purtau măști cu chipul politicianilor ce tocmai părăsiseră studioul. Se întrebă dacă se întâlniseră pe holuri, unii purtând masca schimonosită a teatrului, ceilalți masca strâmbă a vieții. Oare zâmbiseră politicos sau se prefăcuseră că nu se cunosc? Prefăcătoriaprefăcută nu se anulează, se expandează ca frunzele de ceai în apă clocotită. Din umor sau din demagogie se câștigă arginți, se culeg aplauze, se justifică nimicnicie, mediocritate. Umorul politic este o altă formă de propagandă, de insistență. În țara asta toți insistă. Să ne purtăm ca ei, să ne îmbrăcăm la fel, să votăm cum ne spun ei și de câte ori vor ei. Închise scârbit televizorul și se reîntoarse la pagina goală. De-ar fi pagina asta istoria ar scrie despre castan, despre cum a construit bunicul o

casă înconjurată de caiși, cu pivniță amenajată pentru vin, cu flori în geam.

Era deja evident că nu va avea spor la scris azi. Era deja prea târziu să iasă în oraș, așa că se reîntoarse amărât la televizor și alese alt post aflat în plină pauză publicitară. Detergent, scutece, bere, vopsea de păr, carduri bancare, supă la plic, odorizante, un amalgam de informații îl lovira în plin. Se scufundă în canapea și reduse volumul. Degeaba, nu-i era nici somn, nu avea nici poftă de scris, nici gânduri care să-l fure din fața ecranului. Urmărea spoturile colorate, amețit de vocile ascuțite care prezentau miracole, de schimbările de contrast și de scrisul cu litere mari. Unele îl amuzau, altele îi făceau silă, cele mai multe îl lăsau indiferent. Cât timp se uitase oare la reclame? Terminase ceaiul, îi amorțise un picior și nu era sigur dacă dormise un pic între timp. O molie grasă se interpuse între el și televizor. Era timpul să ia măsuri. Schimbă în viteză mai multe posturi, aruncând doar o privire absentă emisiunilor colorate și gălăgioase, fețelor politice și reclamelor insistente. Din când în când atenția îi era atrasă de câte un program, dar ori se plictisea rapid, ori începeau reclame. Obosit și cu o neplăcută durere de cap, închise televizorul și se duse la culcare. În spațiul moale și neutru al pernei îi reveniră gândurile, părțile și într-un final și inspirația. Se ridică repede, aprinse veioza și își notă ideile pe spatele unei facturi. Ciudat cum o clipă de liniște îi trezi spiritul și îi readuse inspirația. Poate liniștea este ingredientul secret al tuturor lucrurilor bine făcute: politică, televiziune, publicitate, sănătate, poezie, inginerie... Adormi împăcat visând o revoluție.

Begonia

În funcție de partea decorativă, aceste plante se împart în două mari categorii : begonia de frunze și begonia de flori, iar în funcție de forma rădăcinilor ele se pot categorisi în plante cu rădăcini rizomatoase (cu rizomi), cu rădăcini tuberculate (cu tuberculi) sau cu rădăcini fasciculate (fibroase).

Azvărlu o privire complice ghiveciului proaspăt achiziționat, din care îi zâmbea prietenos o begonie. Sigur era din cea de flori, după buchetele bogate de petale roșii. Ar fi vrut s-o scormonească un pic să vadă dacă e rizomatoasă, tuberculată sau fasciculată, dar se reținu din pudoare. Se cunoșteau doar de câteva zeci de minute, nu era momentul să se înfigă în ghiveciul ei. Sunt begonii cu bulbi, recunoscute pentru frumusețea florilor delicate care seamănă cu trandafiri miniaturali.

– Sigur ești cu bulb! Se înveseli fata, mângâind cu privirea petalele roșu aprins. Uite câte flori ai și-s crește toate, mai ceva ca trandafirul! Începu să bată zgomots din palme și să rădă nebunește. Planta se uita la ea nedumerită, dar mândră de proprietățile sale. Miruna se opri brusc rușinată de propriile izbucniri.

– Iartă-mă, n-am vrut să te sperii...

– Begonia de flori necesită amplasare în condiții similare cu begoniile de frunze, dar preferând orientarea spre nord.

Ei, asta-i!, se supără Miruna, aruncând revista. Zi și tu, de unde să știu eu ce preferă amărâta aia de frunze și unde e nordul.

Pereții albi ai odăii erau toți la fel. Fereastră mică și murdară nu era niciodată în bă-

taia soarelui. Oricum, Miruna nu era un expert în orientare, iar cunoștințele într-ale botanicii îi lipseau cu desăvârșire.

– O să-i rog să spele fereastra pentru tine și te instalez pe pervaz. Ce zici? Ai prefera pe noptieră, să fim mai aproape?, se pisici ea, încercând să mângâie floarea. Nimeri însă marginea unei frunze și o durere subțire îi străbătu degetul. Ce faci? De ce mă lovești?, bătu ea în retragere băgându-și degetul în gură...

Iarna, begonia de flori se udă mai rar, deoarece planta intră în semi-repaus, sau se scot tuberculi din pământ și se păstrează peste iarna într-o cutie cu pământ și nisip la temperatura de cca. 10 grade C....

– Doamne, ce complicat e să aibă cineva grijă de tine. N-am înțeles nimic, se lamentă fata, citind din nou. Deci, iarna... ud rar... scot tuberculi... Aha... Am înțeles!, strigă ea veselă și începu din nou să bată din palme și sa țopăie în jurul ghiveciului.

La apariția lăstarilor se așează ghivecele la fereastră și se udă gradat...

– Ți-am zis eu că la fereastră e bine, ți-am zis, ți-am zis, țopăi Miruna. Hai să dansăm, o să vezi ce bine ne e împreună, începu ea să se învârtască ținând ghiveciul cu ambele mâini.

Se învârti așa o vreme până când ghiveciul îi alunecă din mâini și zbură prin toată încăperea, lovindu-se zgomotos de perete. Miruna rămase pironită uitându-se cum floarea se împrăstie, cum pământul lasă dăre negre pe perete și ghiveciul se prefăce în tândări ascuțite. Țipă și ea împreună cu planta, apoi singură, până când ușa se deschise larg și o asistentă năvăli furioasă înăuntru:

– Haideți la 4, iar au apucat-o pe asta mică. Fir-ar afurisită, numai în pauza mea de masă urlă. Ce-ai păpușă?! Ți s-a urât cu binele?

Miruna stătea ghemuită pe jos, ținând cât o țineau plămânii, mușcându-și buzele și mâinile, neîndrăznind să atingă petalele împrăștiate pe covor. Lacrimile ei mari nu aveau însă aceiași sfială și se amestecau nestigherite cu pământul negru și gras. Planta nu se mișca, nu zâmbea, nu vorbea. Miruna urla zgărâind covorul. Trăgea de pijama, de asistenta care încerca s-o ridice, de pătură. Apucă revista din greșeală și încercă să se lovească cu ea, dar asistenta o apucă strâns de mână și o opri. Imobilizată, Miruna zări fotografiile cu begonii din revistă și își aminti sfaturile pe care le citise. Se opri din ținut la fel de brusc cum începuse și încetă să mai opună rezistență. Surprinsă și transpirată de efort, asistenta îi dădu drumul și se retrase într-un colț. Miruna se prăbuși moale pe covor, cu ochii lipiți de revistă.

Begonia de flori se înmulțește prin bulbi sau bucăți de bulbi care să aibă cel puțin un mugure sau prin lăstari puși în apă până dă rădăcină și frunzulițe, când se vor planta.

Se târî până la grămada cea mai mare de pământ și începu să scormonească cu degetele. Dădu de doi bulbi de mărime medie, dintre care unul avea un mugure mic. Îl luă și îl puse în buzunarul pijamalei, apoi adună bucățile de plantă și toate petalele. Lăstarii îi puse în apă în paharul pentru spălat pe dinți, iar petalele le ascunse sub pernă. Apoi se așeză la fereastră și începu să aștepte.

Arcade lirice

Leonard
Ancuța

Estilo Pancho Villa

întrerupem acest program.
este momentul pentru o revoluție.

eu am întâlnit oameni în flăcări
și am dat mîna cu ei.
așa am aflat că în timp ce arde,
focul te face strălucitor.
așa am aflat că numai cei care își pot așeza
urechea pe piept vor auzi ecourile înfundate
ale exploziilor din adîncuri.
numai aceia care sunt făcuți din explozii
se vor înfrînge pe ei.
numai aceia care vor trece prin cenușa viselor,
pe lîngă cadavrele prietenilor
înecate în sînge vor ști ce e frica.

numai cei care își pot așeza ochii în creștet
pot privi prin tunelul întunecat
ce străbate zilele în care murim ca să o luăm
de la început.
un șir de vertebre întunecate
ne ține dreaptă lumina ce unește ochii de stele.

am crescut în jurul inimilor noastre
și ne-a fost teamă în fiecare zi.
am crescut pe marginea unui abis
și ne-a fost teamă în fiecare clipă.
e timpul să ne adîncim cît o comă
în jurul cîrniei strînse împrejurul gloanțelor
care nu ne-au ucis.
e vremea să ne bucurăm de pierderea
definitivă
a lucidității.

am fost prea săraci să fugim de noi. am băut
apă contaminată de hoituri;
ne-am iradiat cu minciuni radioactive.
ne-au durut picioarele cînd soarele
ne înțepa mai rău
decît un ghimpe intern. am orbecăit ca viermii
în căutarea unui cadavru;
e momentul potrivit să ne aprindem trupurile
prin frecare cu aerul care ne desparte
de gaura neagră care ne-absoabe lăuntric.

e timpul să ardem case și păduri sate și orașe
ca să-i adunăm pe oameni
mai aproape unii de alții.
e timpul să surprindem murmurul celor
însăimîntați
ca să vadă cum lucrurile pot dispărea
fără durere.
e timpul să provocăm cutremurul
care-i face pe oameni să se îndoiască
de ei înșiși.
e timpul să tremurăm în afara trupurilor
noastre în timp ce despîcăm o cruce
să-i vedem intestinele.

ne-a luat prea mult timp să înțelegem

că frica desparte visătorul
de fantasmele lui.
ne-a luat prea mult timp să înțelegem frica –
e timpul

să jefuim trenuri cu vise
să le-mpărțim oamenilor.

marauder

se spune că lumea e mare și universul
nu are margini. dar eu nu cred
că există galaxii mai mari decît toamna
în care inventez infinite și contruiesc
biserici înlăuntru

ca se le pun foc așa
cum fac blackerii în norvegia.

avem o țară pisi.
la noi în țară sunt atît de puțini oameni
care împiedică pămîntul
să se lipească de cer.

stau cu barda udă între picioare beau bere roșie
mulțumit că am dat foc satelor
din ochii minții.
în capul meu se întinde acum un cîmp ars
nu mai există deltă
maramureș mînăstirile moldovei
nu mai există.

în bisericile din capul meu adun toate femeile
din țara mea pisi
care se vînd străinilor.

bătrînii din țara mea îmi oferă
o perspectivă completă despre
viață. sărutul femeilor din țara mea pisi
golește portofele străine
și bătrînii din țara mea
cumpără o jumătate de pîne.

aici e veșnic toamnă. un anotimp
în care inventez
o infinitate de scene de coșmar
în care mamele își vînd copiii
pentru băutură.
aici e veșnic durere și în țara mea mi-e frică
să sărut o femeie.

toamna din țara mea strînge în pîntec
toate toamnele
ca o mamă cu o infinitate de gemeni.
în țara mea oamenii
se sărută cu șiful între buze.

e toamnă și visele au capătul aici.
în țara mea pisi toamna e mai înaltă decît
prin alte părți.

pe stradă întâlnești oameni cu frunze
îngălbenite în buzunare.
de la universitate pînă în militari
las în urmă un cîmp ars
de parcă aș lua ziduri clădiri oameni străzi
orașul pe botul bocancilor.

toamna mea e mai mare decît lumina
care acoperă
politehnica. pe facultatea de energetică
îmi aprind trupul
din capătul unui marlboro.
bucureștiul arată mai trist decît un pitic
făcut cu briceagul de făcut
fluiere mute.

desenez o ușă cu degetul în aer.
e ațîta toamnă dincolo de ea
și sună aglomerat
vecinii poliția salvarea; eu
arunc apă pe tavan și le spun
că vine de sus.

dacă Dumnezeu are un plan eu nu fac parte
din el.
merg pe linia care separă apa de foc,
țara de oameni
pînă voi avea umeri la fel de albi
ca ai tatălui meu

și voi putrezi uitat într-o închisoare comunistă
sau într-o babă romantică.
oare cine se mai pozează toamna
cu bombe în buzunare?

Daniel D. Marin

prin zăpada înaltă

el stă întins cu un prosop gros peste
trupul vînat înțepenit

el își amintește cum alerga prin ninsoare
cînd era copil

el se așează fără să spună nimic lîngă pat
închide ochii și aleargă mai departe
prin zăpada înaltă țîpând cît poate de tare

lebăda

privesc lacul și o lebădă apărută
de nu știu unde alunecă aproape ireal
printre bărci și hidro biciclete. aștept
să se apropie și timpul se dilată
umerii mi se apleacă
de parcă aș duce o greutate imensă
dar invizibilă. și puștiul cu tricou negru

cu un craniu pe piept sub care scrie halloween
privește cu ochii întredeschiși
în aceeași direcție pare și el
fascinat. îmi zâmbește ca unui vechi prieten
și dispăre pe role. lacul se tulbură
însă lebăda plutește cu grația ei firească

încât îmi pot imagina că totul este
un ocean în miniatură unde lebăda pare un
mic aisberg care se topește încet sub soare.

Deniz OTAY

un lagăr pentru nefamiliști

să-mi strâng rochița de trup
să nu se vadă cutele
bentița frumos să o aranjez în păr
să mă pregătesc de
o preafrumoasă despărțire

vor sosi curând
oamenii aceia
cu glugile lor negre pe față
cu brațele armate
în lifturile lor de carne vie
luându-l pe tata
doar îndesându-l acolo ca
într-un vagon de marfă
la un loc cu restul de carne vie,
bolnavă
ce se umflă cu zgomot de huruială
la fiecare respirație

eu îți doresc tată
să te umfli ca un balon cu heliu
să te ridici deasupra lor
doar așa văzându-ți suferința
privind peste celelalte trupuri
să-ți aduci aminte de mine
și de căldura patului în care
ți-am făcut loc
și de pernele pufoase între care
te culca mama
în timpul zilelor de boală

uneori mi-ar plăcea să fiu
lovită puternic
uneori de fapt
chiar acum ceva puternic
trecând prin mine
iar toată durerea
ce-mi tumefiază viscerele
să treacă prin tine mai întâi
și să te lovească așa tare încât
să vomii ca la o operație
pe cord deschis
să cazi peste iarbă proaspătă
zvârcolindu-te printre gănganii
îngropându-te între ele
simțind o durere prea rotundă
să mai poți
strânge la piept genunchii loviți

iar palma ta aspră tată
să-mi mângâie părul pe când
amortesc sub efectul anestezicelor
și mănânc cu poftă pastile
de parcă ceva m-ar durea așa tare
ceva ca un lift de carne
acoperit cu fier forjat
în care te răstoarnă curând
și pe tine

terminus

mi-ar plăcea să stăm uneori
întinși și sub noi să fie un câmp
cu zăpadă moale
strecurându-ni-se
până la oase

iar eu să zac așa lângă tine
fără turbulențe erotice
fără să te ating
imaginându-mi o teribilă înstrăinare
eu doar să zac
fără să te ating

să aud doar muzica aceea
persistându-ți în venă și
închizând ochii să simt
cum mă apropii

și prăbuși-s-ar pe pieptu-mi
puhoiul de lavă
ce-ți iese pe gură când
încerci s-aduci muzica aceea
diafană mai aproape
printre buze
și dezgheța-s-ar tot câmpul
peste care zacem
și peste noi nimic
să nu mai plutească

iar tu gândindu-te la înstrăinarea
aceea
ca la o moarte subită
până la piele să mă atingi
să aud muzica ce vuieste
sub câmpul nostru nins

și să afli despre moartea aceasta
doar cu cinciminute înainte
și să nu mă poți urni
de sub bucata mea de câmp
ca înainte de un accident
și buzele tale lipite cu lavă
neputându-mi vorbi
despre accident
să cânte muzica aceea mai departe
și ea să se apropie când
peste mine trece înghețul

iar tu să vezi ruinele rămânând
peste mine
și eu îngropându-mă între ele
senină
îți spun că asta e casa noastră
din zăpadă moale
unde nimic greoi nu poate
să apese

nori mari de praf peste inima ta ce
se sufocă înăuntru
și eu spălându-te cu grijă
sub zăpadă
prăbușindu-mă peste pieptul tău
și peste noi mai departe înghețul

Rodion DRĂGOI

Ninge stau în ninsoare

Ninge stau în ninsoare
și îți vorbesc de primăverile
pe care le-am inventat
special pentru tine

zăpada mi-a ajuns
până la genunchi
și tu continui să râzi
ninge stau în ninsoare
și îți vorbesc
de ultima noastră vară
petrecută împreună

zăpada mi-a ajuns până la piept
și tu continui să râzi
ninge stau în ninsoare
și îți vorbesc despre
dragostea mea
care poate aprinde zăpezile

zăpada mi-a ajuns până la gură
și nu vreau să îți vorbesc
cu zăpadă
în locul cuvintelor

iată zăpada definitiv mă acoperă
și tu continui să râzi
și râsul tău viscolește zăpezile

Seară ploioasă de toamnă

Întuneric pe străzi
întuneric în case

doar în gura poetului
este lumină

în această seară
ploioasă de toamnă
singurătatea mă roade
ca un bocanc de soldat

și nici nu mai știu
ce gust are pâinea
mâncată împreună cu tine

Rază de soare pe care nimeni nu o poate clinti

Pe această hârtie
aș fi putut să aștern un poem

dacă nu s-ar fi așezat
această rază de soare

pe care știu că nimeni
nu o poate clinti

prietenul meu din copilărie
a trecut ieri pe la mine

el are și acum tot
13 ani

eu clatin întunericul

cu barba mea albă

Sub preșul de la intrare

De o săptămână Ioana
e foarte bolnavă
nu mai coboară din pat
tușește transpiră

nu știe nimic despre mirosul
care a pătruns pe sub ușă
și acum îi ronțăie fără grabă
papucii perdelele

întors de la farmacie
cu buzunarele
doldora de medicamente
intru în casă încet încet
să nu trezesc moartea ghemuită
sub preșul de la intrare

Viața mea ca o cățea credincioasă

„Oprește-te”
mi se strigă în toate limbile
pământului
dar eu nu mă opresc nici o clipă

am acasă un poem care plânge
și mă așteaptă

„dar tu nu mai ai casă
dar tu nimic nu mai ai
numai numele ți-a mai rămas”

îmi ascund numele
sub cămașa mea zdrențuită
și alerg mai departe

și după mine
viața mea ca o cățea credincioasă

În duminicile ploioase

În duminicile ploioase
singurătatea
are cel mai mare efect asupra
bătrânilor
le stoarce lacrimi îi lovește
cu capul de pereți
îi urcă în ștreang

dinspre cimitir vine
o femeie îndoliată
ținând strâns în brațe
amintirea unui copil

ziua tocmai se sfârșește
în băltoaca
din fața casei

Visam să scriu o carte cât o corabie

Iubito părul tău
și cea mai lungă noapte de iarnă
acoperă orașul în care eu

visam să scriu o carte
cât o corabie

despre prietenul meu de mii
de ani
înhămat la o căruță cu lacrimi

casa în care atâta timp am trăit
de mult nu mai este

dar în nopțile geroase de iarnă
imaginea ei
mă caută cu căldură
prin lume

Silvia GOTEANSCHI

Iezuitul

merge sigur și apăsător, are ochii verzi,
sau poate așa îmi pare,
din depărtare, sau din cauza felului meu
de a privi,
nu-i deslușesc prin ceața care învăluie orașul
decât inima neagră, putreziciunea ierbii
în urma pașilor grei,
sunt curioasă, oare cum i-o fi părul,
de culoarea cafelei prăjite
sau poate, de culoarea spicului ars, cum i-o fi
atingerea,
o sfâșiere turbată sau poate, o devastatoare
tandrețe,
cum i-o fi vocea, înceată și moale,
ca lăsarea amurgului,
sau liturgică, ca sunetul zborului de porumbei
peste catedrală,
dar uite-l, acum pleacă de tot, intră
în fortăreață, scrie mult
despre obsesie, despre arta iluziei,
despre cuptoare de
ardere, despre împăcare, despre un drum
al pierzaniei,
despre o altă față a binelui, despre mine,
femeia utopică.

moment climax

O cobră se unduiește prin fața mea de parcă
i-aș cânta la flaut
ca o frânghie îmbietoare între cer și pământ.
Și-atunci eu,
hai să-mi prind pleopă de pleopă,
fără lămuriri.
Și nimic.
Nici crengile legănându-se în bătaia vântului,
să mă prindă,
nici hău mai puțin,
să sar.

Dracul zice:

- Vrea să moară ușor, nebuna!

Îngerul spune:

- Vrea să vorbească cu Dumnezeu, nevrednica!

Dar...nimic, pentru că eu încă nu m-am
hotărât.

Și tot așa, până când, într-o bună zi,
Alexandru cel Mare, cu sabia, trece drumul,
se apropie de mine,
se crucește și îmi zice aproape șoptit:
- N-am văzut în viața mea
un asemenea nod gordian.

Sorin LUCACI

s-a trezit într-o dimineață și-a plecat

într-o dimineață s-a trezit și-a pus
cizmele negre de gumă
ca așa se zice pe la noi la cauciuc și-a plecat
în spatele casei în grădină
și-a scos inima din piept și-a așezat-o
pe o bucată de catifea roșie
într-o cutiuță maronie din lemn de mahon
ia, zice, păstrează-o pentru când n-oi mai fi
o să ai nevoie,
cum să am grijă de inima ta, îi zic,
mi-e frică, nu știu, zău, nu știu ce să fac cu ea
ei lasă că știi tu, îți imaginezi că e
o cutie veche de bijuterii
plină de inele brățări și alte d-alea
și când ai nevoie
tai o bucățică din inimă te duci cu ea
la târg la jibou
o vinzi și mai ai pentru câteva luni
te descurci tu, doar știi eu am o inimă mare
când treci din când în când pe lângă
biserica de pe deal
mai aprinzi și tu o lumânare pentru
sufletul meu
cum să am grijă de inima ta, îi zic
mi-e frică, nu știu, zău, nu știu cum
să mă port cu ea
lasă că te descurci tu, doar te-am învățat bine
apoi a plecat
s-a întors după o vreme cu prosoape,
vase, câni, icoane mari de-o palmă
și ce mai era de împărțit așa cum
se obișnuiește pe la noi
avea lacrimi în ochi dar se ținea tare
de ce tragi tu să pleci așa devreme, îi zic
la noi acum au înflorit merii se tocimesc cosașii
carele cu fân vor coborî scârțâind pe ulițe
de ce tragi să pleci așa devreme
șezi blând, îmi zice, nu plec amu'
da' omu' trebuie să fie pregătit
au trecut câteva luni bune de atunci
s-a dus saracu'
în fața mea pe masa scorojită acoperită
de o mușama veche
stă cutia maronie din lemn de mahon
iau cutia sub braț și plec
afară e foarte cald mi se pune un nod în gât
și înghit cu greu saliva
mi se umezesc ochii de lacrimi dar merg
mai departe
la jibou e târg mare azi

Alexandra ONOFREI

close up

era noapte la magazinul din colț/ și doar acolo-
am ieșit și mi s-a părut că te văd/ erai liric din
cale-afară
fantomatic/ verde și grăbit/ țineai în mână un
stilou/ de fapt
el te ținea pe tine și desena vrăbii pe fața ta/ îți
dădea palme
și tu te-ntorceai cu totul spre mine/ mi-am zis
ce naiba
hai să ne îmbrățișăm/ m-am apropiat încet
încet cum mă apropii eu//
copiii aruncau cu bulgări/era iarnă
am uitat să vă spun
nimeni nu aluneca pe scări/ toți semănau
între ei/ semănau
cu reclama de pe ușă/ aveau părul tuns scurt și
„avem discount la nunți
în fiecare vineri dacă sunați acum” acum!
m-am jucat de-a ziua fericită / am râs cu gura
până
la tine/ m-am topit ca o înghețată pe schelet /
și când am ajuns atât de aproape
încât ne-am fi putut numi gemeni/ mi-am dat
seama
nu erai tu/ ce nenoroc/ ce dimineață/ o
să răsărim și mâine tot
când se deschid magazinele/ și poate.

Viața e mișto

uneori ar fi mai bine
să aibă toată lumea ochi
-toate leagănele și
toate porțile
și toate cârțile
- să poată să-i închidă
când le e somn
când se deschid magazinele
când e crăciun
și când e furtună de nisip
când e soare afară
când nu mai știu ce să scriu
când ies pensionarii pe bulevard
și se sărută tinerii
și cam atât
soarele nu are treabă cu toată lumea
viața e frumoasă
nu pentru că e roz
e roz pentru că
poartă ochelari cu ramă
mișto

Bianca DAN

Despre iubire și moarte

Despre noi s-au spus multe,
Acum îmi dau seama că timpul s-a mișcat
în alte direcții

Lama cuțitului vindecă orice rană deschisă
ca un outfit pe care-l porți mereu la inimă

Îți place roșul
și mângăiești pereții cu vapoare scufundate
cuprins de panică, mai dezvelești o umbră

Între noi nu e lumină și nici întuneric
e un soi de respirație artificială
o iubire comatoasă,
din când în când o resuscitare
fiecare gram de morfină contează,
când încerci să colorezi moartea

Alexandru JURCAN

Căinele roz

M-a primit în peșteră
clovnul cel galben
atârnat mai apoi de-o flacără de rubin
mi-a întins lumânarea de aur
o picătură fierbinte
mi-a coborât în suflet
afară mă aștepta Căinele Roz
luptând cu stelele
ce voiau să intre în peșteră

Silvia BITERE

de-a Coraline 2

la noapte va începe să ningă
vom aduce difuzorul lângă fereastră
știi, în pereți există o liniște
coraline
trști uitați între ziduri și multă piatră de var
de ceva timp mă tot pregătesc să te îngrop
cum te mai simți?

pe la amiază l-am văzut
decupând forme dintr-un carton
ne-am jucat puțin de-a viața – îmi zice
am îmbătrânit atât de repede, Coraline!
și cum nu puteam să plâng,
am strigat ca o pasăre
eram o lebădă cu gâtul subțire, lung,
tăiat de apă

Andrei VELEA

În vama de la oancea

În vama de la oancea se aud cocoșii
vântul piaptănă zăpada murdară
într-o gheretă prutul privește
un spectacol pompos
la un post rusesc de televiziune
un vameș ne caută pe sub coaste
de țigări băuturi droguri pistoale
viață

Gheorghe GALETAR

Începe să ningă

să concepi niște fraze absconse
să freci ridichea puștiului tău
care sparge geamurile pătrătoase ale caselor
din vecini
să iubești aerul curat să detești zgomotul
ah, poluarea, ciurma
civilizației noastre șubrede

cineva taie felii de pepene
pe masa din bucătărie
ia și mănâncă! hopa, și ce mai scofală
ca și cum ai pași nesigur în zăpada de afară
ca și cum ai prinde din zbor
ofertele lunii decembrie
luna cadourilor luna amorurilor luna cheală
ca-n palmă
începe emisiunea aia teribilă pe Discovery
începe să ningă
prostule, începe să ningă

Ion MARIA

un bar de negri în craiovița

spun unii că în orașul nostru
nu există un bar de negrii
însă eu aud muzică
de câte ori trec
pe lângă tomberoanele de gunoi
de sub pământ aud muzică de jazz
de parcă am fi cumva în vechiul
new orleans și am trecut
pe lângă cotton club
altă dată mă simt ca-n bronx ori harlem
avem și aici oameni interesați
și povești de dragoste din care
oricând s-ar putea face un film
cine spune că nu avem
un bar de negrii în oraș
eu sunt barul și cântăreții lui
de câte ori trec pe lângă centrala electrică
din fața blocului clădirea mică
și pătrată ar putea ascunde
un bar și o orchestră
mereu aud muzică cântând în ea
sau muzica e în mine
când vine noaptea beau o bere
în barul de negrii de la colțul străzii
ce rost are să ajung în america
când negrii și barul lor
sunt mereu
în mine?

Emilian MIREA

domnișoara cu trandafiri

ieșisem la plimbare cu domnișoara
cu trandafiri
și îi spuneam – stai lângă mine aproape
să simt cum se înnoadă sângele
și cum nechează
caii în paradis
eu am o pălărie pe care n-o port
ție ți-ar sta foarte bine cu ea
ți-ar de un aer de sălbatică
de îngrijitoare de cai

mint acum
mă străduiesc să-ți spun cuvinte frumoase
și tandre
iar tu plângi cu lacrimi mari
ca niște cruci

Țincuța HORONCEANU
BERNEVIC

atâtea bucurii

atâtea bucurii mă apasă
mi-ai spus, eu nu știam cum arată o bucurie,
cerul se făcea sângieriu și noaptea
cu ghimpiei ei de întuneric
așteptau la răscruce
respirația mea sacadată
atâtea bucurii de parcă ar putea fi pepeni
furați din tarlăua ceapeului
ar putea să mă apese și pe mine o bucurie

pe mine mă apasă
numai o linie albă pe care cineva
fără chip
o trage peste coastele mele
numai o dimineață în care voi fi atât de bătrână
încât voi avea pielea tatuată
ca o carte de istorie

Luminita DIACONU

Luminița și securistul

cum ai zice Suzana și bătrânii.
unde prind un geam îmi lipesc fruntea de el,
îmi turtesc nasul,
ascult și mă uit: în curtea școlii,
în curtea spitalului, pe străzi,
ba chiar și din afară-năuntru,
doar, doar voi zări: o sobă veche,
o pisică, niște andrele,
poate ceva de furat,
poate ceva de pârât la doamna-nvățătoare,
de turnat la secu,
de imitat, copiat, compilat, plastografiat
și totul, mai abtîr, de când nu reușesc,
deși mă îndoi, mă chircesc, tai cu lama,
mă-nconjur de oglinzi, de băgători de seamă,
de critici literari,
de psihiatri și polițiști,
deși m-am făcut chiar propriul meu securist,
nimic nu văd, nimic nu aud, nimic nu simt
din mine.

și chiar despre asta am de scris un raport
pe care nenorocitul mi l-ar plăti regește.

cu esență, cu răsufare de aur,
m-ar plăti pe mine, nevăzuta, cu el, nevăzutul.

Corina Gina PAPOUIS

Exit

dacă te uiți în mine vei observa
că nu mai locuiesc acolo demult
ți-am lăsat în loc
carcasa unei femei docile
și-o dragoste blîndă
cu flori în pervaz

am ucis trecutul
mediocritatea mă sufoca
mi-am luat complexitățile
și-am fugit cu genunchii la gură

în fiecare zi mă întorc
tiptil, pe ușa din dos
admirîndu-mi crima perfectă
fără urme
fără martori
nici măcar tu

Florina ISACHE

Caniculă

Tu nu ai nevoie de respirația mea ca să respiri.
Tu nu ai nevoie ca ceasul meu biologic
să-ți trezească mâinile.

Și totuși, aici, ne-am aduna din fragmente,
construind un trup cu două inimi,
ne-am strînge în brațe copiii,
să ne legene, să ne hrănească cu sânge.
Sângele are gust de cireșe.

O femeie se ascunde în privirea ta,
ca după o perdea cu flori.

Adrian SUCIU

JURNALUL UNUI OM NORMAL (FRAGMENTE)

„Și știu câte și voi știți, și nu mai nepriceput decât voi sînt”

Iov, XII, 2)

Capitolul I

Patul conjugal

Din care aflăm că autorul acestui roman de rahat a fost înșurat dar nu va trebui să ne lăsăm induși în eroare, întrucît acesta nu este un roman autobiografic și poate că autorul nici n-a fost înșurat, doar încearcă să capteze bunăvoința cititorilor și cititoarelor care au trecut, intenționează să treacă sau vor trece printr-una sau mai multe căsnicii.

E amuzant și înduioșător să constăți cît de tare își doresc oamenii să fie unici. Prin ceva. Prin orice. O dovadă cît de mărunță a irepetabilității. O dramă inedită. O boală rară. O întîmplare „de roman” rememorată pînă la tocirea completă. O dragoste nemaivăzută. O apariție în Guinness Book. Orice. Numai să certifice o amprentă. Mîndria de-a avea trei sîni, o tumoră imensă, un cancer atipic ori de-a fi cea mai bătrînă mamă din lume.

O vînzoleală absolut inutilă. Nu e nimic irepetabil și nimic inedit. Dramele noastre sînt invariabil înseriate. Orice imperiu ai cuceri, el se va risipi ori va fi cucerit de alții. Se spune că amprente digitale sînt unice. Fals. Statistic vorbind, în orice moment pot găsi, undeva în lume, pe cineva avînd amprente identice cu ale mele. Ar fi o întîlnire interesantă...

Așadar, am încetat demult să-mi bat capul cu a fi unic. M-am obișnuit să constat că, definindu-mă în datele mele esențiale și în așazisele mele particularități, fac parte dintr-o serie cu un număr nedeterminat de membri.

M-am adaptat la soarta mea de om obișnuit. Dacă cineva va fi vreodată interesat, va constata că, în perioada în care scriam aceste rînduri, pe care le-au mai scris și alții, eram un funcționar model. Fără nici o abatere. Fără nici o absență nemotivată. Încercînd permanent să-mi îndeplinesc cu bună-credință și în limitele maxime ale competențelor mele obligațiile profesionale. Un contribuabil normal, un tată normal, un cetățean.

*

Ca orice om normal, am o atracție specifică cititorilor de tabloide pentru experiențele aparte. Am un amic care-a fost în trei războaie: în Yugoslavia, în Afganistan și în Angola. Cu Vulturii deșertului, Scorpionii roșii, Ismenele verzi și dracu’ mai știe cum le zice la toți ăștia că eu n-am făcut armata și nu deosebesc un plutonier de un sergent. Băiatul ăsta a fost în trei războaie ca să strîngă bani să-și cumpere un apartament la bloc și să-și întemeieze o familie. Cînd a terminat de dus războaiele și de adunat banii, femeia l-a părăsit pentru un om obișnuit, care nu făcuse războaie.

Orice om normal, atunci cînd stă de vorbă cu unul despre care știe sigur că a omorît oameni, e furnicat de curiozitate. Oricît de rezonabil ai fi, tot nu te poți abține. Mai cu seamă cînd omul ți-e amic și vorbești cu el românește, la o bere rece. Trebuie să fie ceva cu totul ieșit din comun, spui, tu care n-ai tăiat vreodată gîtul unui pui și te doboară mila cînd eviscerezi carașii mutanți pescuiți prin lacurile

de pe lîngă București.

„Aiurea!”, îți răspunde amicul, verbalizînd cu o vervă în care tu recunoști corectitudinea și coerența alcoolului. „În esență, e doar un trosc, un bum sau un fis. Asta dacă lucrurile se întîmplă repede, înainte ca trupul care va muri să aibă timp să mai fie penibil încă o dată. Trupului care știe că va muri i se face frică, îi curg mucii și-i înghite sughișînd rugăminți și promisiuni. Toată această scenă inutilă trebuie evitată; perfect înseamnă rapiditate, eficiență, discreție desăvîrșită. Să nu auzi rugăminți și să nu vezi sînge. Să nu privești pe nimeni în ochi, privirile sînt de prea multe feluri, te derutetază. Să apeși pe trăgaci. Trosc, bum, fis. Nimic special.” Atît zice amicul și mai răstoarnă un pahar în sănătatea fostei viitoare neveste.

*

Am iubit-o pe bunica. Eram student - am uitat să vă spun că am făcut studii superioare, da’ se vede, bănuiesc, după cum pun virgulele - și mă duceam la bunici cu voluptatea rădăcinilor care se tot smulg și nu se mai termină. Ajung la ei, într-o vară, în livada de la capătul traseului de autobuz linie județeană. Bătrînu’ stătea țațos în fața casei și hrănea o cloșcă cu o droaie de pui. Pupături, povești. Buna unde e? În spate, adună finul. Pun mîna pe o greblă și mă grăbesc să o ajut. Alte pupături, alte povești. Mă gîndeam: oamenii ăștia au trăit împreună cincizeci de ani. Au crescut cinci copii și treisprezece nepoți și-au făcut două rînduri de case. Și totuși, bunica pare supărată. Bună, e vreun bai? Da, am un năcaz, ție-ți pot spune, că tu ai școală multă și pricepi. Se uită la mine cu o privire galbenă și își ignoră suveran condiția de absolventă de două clase primare. Îmi oferă o replică în care am regăsit, ulterior, sintetizată, toată literatura Hortensiei Papadat-Bengescu, a Angelei Marinescu și Ruxandrei Cesereanu la un loc. Ba chiar și-un pic de Marta Petreu. Zice: N-am somn, mă scol noaptea și nu mai pot dormi. Șăd în pat, mă uit la bună-tu și-așe-mi pare că-i un străin!

*

Discuția despre doamnele scriitoare îmi aduce aminte de un amic din studenție, poet respectabil, cu plachetă scoasă la editură de relevanță națională și cu cronici prin revistele culturale. Cum nu trăiește din poezie, că nu dă nimeni (doi) bani pe marfa asta, omu’ e ziarist la singura gazetă dintr-un orașel de munte. Îl știe de ziarist și de poet toată lumea: notaru’, popa, acordeonistu’, junele sufletiste, notabilitățile, golanul Ilie care fumează chiștoacele aruncate de alții șamd. Mă văd cu el vara trecută, la un șpriț de vară (știu rețeta de la un securist de treabă). Povestim. Depănăm amintiri din studenție. Vorbim de Ruxandra Cesereanu și de Marta Petreu. (De Angela Marinescu nu, că n-o știm și nici de Hortensia Papadat-Bengescu, că de autorii din manualele școlare numai de bine). Și-mi povestește o istorie din orașelul lui. Ca în orice orașel de munte, cea mai frumoasă casă din centru este a biznismenului local, genul patron de hotdogărie care a făcut avere din monopolul asupra operațiunilor comerciale cu puf de pinguin

pe teritoriul României. Domnul miliardar mai este, așa cum e obiceiul, posesor de nevastă grasă, coafată amplu, stilul țărăncă emancipată, cu multe ghiuluri și patroană de farmacie cu vad. Primește amicul meu un telefon de la domnul cu pricina într-o dimineață. Bineînțeles că a fost siderat, el neavînd nimic de-a face cu domnul și nepricepîndu-se la puful de pinguin. Ajunge la vila centrală, pătrunde emoționat înăuntru, domnul miliardar îl invită să ia loc și-i debitează un set de delicatețuri provinciale, cu fursecuri și apă minerală. – Am auzit că matale ești scriitor și te pricepi la cărți, zice ăla. – Păi... – Lasă că mi-a zis nevastă-mea că scrii, că a citit la gazetă. – Da, da’... – Dom’le, te pricepi ori nu te pricepi la cărți??? Amicul renunță să mai relativizeze lucrurile, așa cum prost l-a învățat frecventarea mării literaturi și a unui șir întreg de filosofi și moraliști și se dă pe brazdă. – Da, mă pricep la cărți! – Bine? – Cel mai bine din oraș! – Dom’le, ești mare, a avut dreptate nevastă-mea! Fii atent aici, că e o afacere. Nevastă-mea mă tot bate la cap că să ne facem bibliotecă. Eu pierd vremea și nici nu știu ce să cumpăr. Vasile!!! Fii atent, Vasile e șoferul meu, îl ai la dispoziție cu tot cu mașină. Aici ai zece mii de Euro să-mi cumperi cărți de ei și aici ai o mie de Euro pentru efortul tău. Ai o săptămînă la dispoziție să-mi faci cea mai tare bibliotecă din oraș! – Mai tare decît aia municipală?, încearcă amicul fără succes un spirit de glumă. – Dacă-ți mai trebuie bani, vii și-mi spui. Da? – Da! – Spor la treabă.

Așa și-a plătit amicul meu ratele din literatură.

*

Balansoarul scîlciat din colțul încăperii. Perfect inutil. Ocupă mai mult de un metru pătrat din suprafața construită a locuinței. Asta înseamnă, la cotațiile imobiliare din București, vreo 2000 de Euro. Două mii de Euro mă costă privilegiul de-a ține în casă un obiect pe care-l privesc fără să-l văd de șapte ani, în fiecare zi și nu mi-a dat niciodată prin minte că aș putea să-l arunc. Lucruri. Multe lucruri. Cînd se rupe o cămașă ori un pantalon, le punem de-o parte. Sînt bune la livadă. Ori la pescuit. Ori de dat la săraci. Uităm de ele ani de zile prin dulapuri. Multe cutii de carton prin diverse locuri. Mă ridic. Iau una. O deschid.

Înăuntru sînt șaptesprezece carcase goale de casete audio, trei cascase de CD-uri, două ceasuri de mîna defecte, două pixuri uzate, patru încărcătoare de telefoane mobile, o telecomandă spartă, un lăntșor cu medalion fără nici o valoare. Mi-e lene să mai deschid o altă cutie, mi-e frică să mă gîndesc ce e în cămară. De jur împrejurul meu - lucruri. Oricît aș încerca să fiu îngăduitor, constat că majoritatea nu-mi sînt de nici un folos. Brelocul de la

(Continuare în pag. 26)

(Urmare din pag. 25)

Sîngeorz Băi. Premergătorul copilului. Pietri-cele colorate și scoici de pe plajă. Un căluț de lemn. Cărți pe care nu le citește nimeni nicio-dată.

Cred că dacă am decide toți, în aceeași zi, să aruncăm lucrurile inutile din viețile noastre, serviciile de salubritate ar fi complet depășite.

Oricum, cele mai mari depozite de amintiri sînt gropile de gunoi ale orașelor.

Un pic de politică

Un capitol în care autorul face o istorie concentrată a politicii românești din ultimii douăzeci de ani, cu multe învățăminte pentru fraieri. Avînd, însă, în vedere că politica este un domeniu care naște multe pasiuni, cei care doresc să treacă acest capitol la capitolul „lecturi facultative”, pot să o facă fără reproșuri din partea autorului. Sigur, cu riscul de a sări, o dată cu politica, peste niște probe de prostie maximă, și prostia se știe că e întotdeauna amuzantă.

În decembrie 1996, mă aflu la Paris, la Radio France Internationale. Eram bursier al Guvernului francez și băgam și eu în seamă cîte ceva prin redacția română. Iar poetul Dinu Flămînd a făcut de vreo două ori cînstă cu prînzul la cantina instituției, lucru pentru care îi sunt și în ziua de azi recunoscător că eu n-aș fi știut să cer conopidă cu maioneză pe limba lui Voltaire și mi-ar fi picat obrazul să arăt cu degetul în fața domnițelor care roiau prin zonă. În România, tocmai asistaserăm la prima „alternanță democratică la putere a partidelor politice” după comunism. Adică plecaseră unii și veniseră alții. Iar junele studinte-n litere și publicist care eram crăpa de entuziasm.

Eu primisem o ofertă de job onorabil la Paris. Pe vremea aia era complicat rău, cu vize, cu aprobări, cu birocrație. Eu nu și nu. A venit schimbarea la putere, e nevoie de noi, tinerii, să punem umărul, să construim țara, s-o scoatem din rahat. Iată ce scria subsemnatul în presa vremii - citatul este parțial, că mă jenez: „În locul declarațiilor sforăitoare, consider că i-am făcut noului președinte un cadou mult mai important: votul meu. Din declarațiile dlui. Președinte precum și din discuții cu persoane din cercul său apropiat, știu că acesta a declarat un război total corupției din țară. În clipa aceasta, mafia politico-financiară autohtonă își simte amenințate pozițiile. Mafia românească are puterea de a bloca reformele promise de noul regim. Aflată pentru moment în derută, ea va reveni pe poziții de forță. Emil Constantinescu este un luptător intransigent, în tradiția lui Corneliu Coposu. Sunt convinși că va sta ca un spin în coasta tuturor jefuitorilor prezenți ai acestei țări. Și sunt convinși că aceștia nu vor aștepta cu mîinile în sîn ca imperiile lor financiare să se dărîme sub loviturile noului președinte. Eu consider că viața acestuia se va afla în permanentă primejdie în cursul celor patru ani de mandat. Oricare dintre orașele României poate deveni un Dallas autohton. Cred că se cuvine să fim atenți la președintele pe care l-am ales. Ca să nu rămîna singur în cruciadă”.

*

Dacă ați terminat de rîs, aș vrea să spun, în apărarea mea, doar că eram așa de mulți dobitoci comici pe vremea aia încît măcar nu sufăr de singurătate. Și mare înțelept ciobanul Trifan: prea ne batem capetele cine e președinte, care e prim-ministru. Că e Gigel, că e Costel, tot aia e. De-aia nu-mi place să

discut politică: am pus odată botu’, acu’ mi se filfiie.

Nu mi se filfiie deloc, în schimb, de soarta copiilor mei. Dacă mai trec anii și constat că o să ajungă și ei să-și trăiască tinerețile în sărăcie ca să le meargă bine coropișnițelor care tot pescuiesc de douăzeci de ani pe scena politică românească, o să am un moment în care voi exploda precum mămăliga. Și-atunci, în loc să mîzgălesc hîrtia, voi face lucruri socialmente mult mai utile. Anunț de pe-acuma SPP-ul, SRI-ul și alte servicii discrete că, dacă și peste zece ani tot dobitocii aștia ne vor conduce, și tot la fel de prost, mă apuc de pus bombe. Spre deosebire de amărîții de-i arestarăți pînă acum pentru terorism, eu știu exact unde trebuie plasate bombele pentru efect maxim, de unde să le procur și ce nu știu mai în-văț pînă atunci, că doar de-aia am cap. De vedeți că neamul ăsta de mămăligari e condus tot de ciobanii de-acuma pe noua tîrlă europeană, să fiți cu ochii pe mine ca pe butelie!

Și să nu se supere grupul de cititori anonimi că i-am făcut „mămăligari” dar chiar sunt mămăligari. Că le au de la mama lor, că le au lipite ori cusute, alte neamuri au cheștiile alea ca niște bile dintre picioare. Îi văd și-i ascult pe români la televizor ori la terasă com-bătînd și făcînd politică. Amețești de-atîta revoluție!. N-am văzut, însă, nici un român trăgînd o flegmă între ochi unui politician care-l mușcă de obraz. Am văzut cu flegme, roșii stricate și ouă clocite civice prin tot felul de țări, românul tace și înghite. Diversi pulifrici (ardelenism, n-are nici o conotație sexuală sau vulgară, doar sună bine – cu sensul aproximativ de „om de nimic”) fac vizite electorale prin tot felul de locuri și se dau la televizor. Pe unu’ nu l-am văzut mototolit de vreo muiere căreia i-au emigrat copiii de bine ce le-a fost, de vre-un pensionar căruia i s-a acrit de indexare, de vreun tată de familie venit de la ședința cu părinții unde i-a căzut în cap un sfert din tencuiala de pe tavanul clasei! Românii sunt tari la crîsmă și în gură. Așa că, stimați cititori, mă lăsați cu indignările d-voastră, nu dau doi bani pe ele. Vorbe. De-aia mă și bate gîndul să mă apuc de politică dacă n-am succes cu literatura. La cîți proști sunt în țara asta, e posibil să mă voteze pentru că le spun că sunt proști!!!

*

„Domnule Adrian Suci, u,

Am citit cele ce-ați scris fie și numai din rațiunea dialectică de a cunoaște și opinii contrare alor noastre. Vă mărturisim cu sinceritate și condescendență durere că ne-au surprins și ne-au umplut sufletele de amărăciune opiniile anti-românești și anti-patriotice pe care le-am descoperit în conținutul paginilor lecturate. Influențat, probabil, de opiniile unor intelectuali „elitiști”, cîntați prohodul neamului românesc în ceea ce scrieți și nu găsiți neamului din care faceți parte nici o virtute. Litanii pe această temă, reflectate obsedant în rîndurile dv., atestă o anxietate reală sau fari-seică, ce coboară treptat la formele malefice și îngrijorătoare ale angoasei.

Speram că evenimentele ce se precipitau pe scena vieții interne și externe vă vor vindeca prin șocul ce-l vor produce asupra conștiinței dv. Pe de altă parte, cu toate că eram conștienți de faptul că rîndurile dv. puteau induce unor cititori neavizați aceeași anxietate și descurajare pe care dovedeați că le simțiți sau le simulați, n-am intervenit public pentru a ne exprima oprobiul. Nu-i creștinește să lovești într-un om bolnav. Ne-a îngrijorat, însă, semnele unei involuții grave a stării sănătății dv. prin îndemnul la scuipatul liderilor politici și altele asemenea. Prin conținutul direct

sau sugerat, ați comis infracțiunea de instigare publică și apologia infracțiunilor, prevăzută și pedepsită de art. 324 din Codul Penal al României. Vă faceți, de asemenea, vinovat de infracțiunea de lez-națiune. Da, știm că această infracțiune nu este prevăzută și nici pedepsită de Codul Penal, dar credem că ar trebui introdusă. Știm că în vechiul Cod Penal din 1923 exista infracțiunea de lez-majestate și ne întrebăm prin ce este mai valoros un monarh bun sau rău, dar care nu este, în contextul temporal de cît o efemeridă, comparativ cu o națiune ce este nemuritoare? Dacă Legiuitorul a consfințit, la vremea respectivă, un text de act normativ care să-l apere pe monarh, de ce n-a sancționat și atentatul sau infracțiunea ce lezează o națiune veșnică?

Vă întrebați, poate, de ce n-am sesizat organele de urmărire penală cu privire la infracțiunea de care v-ați făcut vinovat? Noi păstrăm cu sfințenie valorile națiunii române pe care le apărăm cu disperare, chiar și atunci cînd ni se răspunde la pîine cu pietre. Dovada indubitabilă a acestei caracteristici morale de sorginte ancestrală rezidă în principiul că vrem îndreptarea păcătosului. Vă atenționăm, însă, dle. Suci, că infracțiunea comisă de dv. are termen de prescripție 4 ani. Mai avem timp să facem cuvenita sesizare. Pînă și răbdarea, toleranța și iertarea ce constituie structura profund creștină (sau Mioritică, dacă vă place mai mult) a neamului românesc au limite. E în interesul dv. să nu depășiți aceste limite.

Nu v-ați mulțumit să vă defulați frustrările malefice doar în cadru intim dar ați și reușit, prin cine știe ce mijloace, să convingeți un editor iresponsabil să le mai și publice. Ura dv. cronică trebuia răspîndită ca o molimă pe o arie cît mai largă să ontaminați cu miasmele ei fetide pe cît mai mulți români.

Que-s-que tandere Catilina pacienția nostra...? Oripilata și exasperata interogație ciceroniană de acum mai bine de două milenii ne revine obsesiv în memorie și ne arată că s-a umplut paharul răbdării noastre. Dar ce limbaj elevat folosiți în paginile dv.? «Pîrturi»... «rahat»... «flegme»... «pulifrici»... Iar cu aceste epitete nu gratulați cine știe ce persoană, ci un popor român ce numără douăzeci și cinci de milioane de membri și conducătorii săi aleși.

Nu v-ați gîndit că atentatul dv. se poate transforma într-o ripostă nimicitoare la adresa persoanei dv.? Ce-ați face dacă ar veni cîteva mii de români să vă ceară socoteală pentru epitetele cu care i-ați calomniat? An-goasa vi s-ar transforma în panică, ura într-o frică imposibil de reprimat, iar amenințarea iminentă v-ar oferi doar șansa suicidului.

Chiar așa, d-le Suci? Știți cîți ingineri, medici, juriști, profesori și scriitori fac parte din acest popor pe care-l denigrați? Vă dați seama ce resentimente ați provocat acestor oameni prin epitetele injurioase cu care i-ați „onorat”? Ați uitat atît de repede, dle. Suci, că pe sudoarea acestui popor v-ați făcut studiile, cîte și cum le-ați făcut?

Față de toate aceste etichetări injuste prin care s-a lezat demnitatea românilor, protestăm energic și la adresa editorului, cu vehemența și tăria pe care ne-o oferă calitatea noastră de cetățeni demni ai României și așteptăm să ne cereți scuze în paginile următoare și într-un cotidian central de mare tiraj, în caz contrar ne rezervăm dreptul de a acționa prin alte mijloace legale, pentru a ne salva demnitatea, cinstea și inocența grav afectate de pseudo-literatura dlui. Suci.

Semnează: Lt. col. (r) Ion Babanu, în numele unui grup de cititori patrioți”.

Cărunți cu 227 stânjieni din care „au deosebit stânjieni 80 cei cumpărați de la Ivașcu Sutașul despre Langa”. La închiderea lucrărilor privind proprietățile mizilene ale lui I. C. Cantacuzino, în 1 decembrie 1873, ing. I. Popovici găsea 4.869 pogoane și 98 de stânjieni pătrați „sau stânjieni pătrați 6310,224 socotit pogonul de 1,296 stânjieni pătrați”.

Nu trebuie uitată hotărnicia moșiei Istău Tătărăncă (Caloianca) de aici efectuată la 1890. Între vecinii citați, pentru zilele de 1, 2 și 31 octombrie, aflându-se moșnenii Dolicești pentru moșia omonimă, Bălănești, George Borănescu Filitis, Plutarh Mareș etc. Copărtași în Caloianca erau Ioan (Iancu) Marghiloman, soția lui G. Borănescu Filitis, soția lui Dimitrie Niculescu și Costache Gheorghiu. La termenul fixat din partea moșnenilor Dolicești vor fi prezenți la fața locului Matei Dumitrescu, D. Butoi, Șt. Teodorescu, Nicolae Manolescu și Frone Grigorie. Bălăneștii îl vor delega pe Victor Popescu. Toți vor declara că hotarul se constituia din linia dreaptă ce unea pietrele din capetele moșiilor. I. Marghiloman își va aduce martori din Săhăteni – N. Bolboriosiu, D. Lungu, Gr. Finghesiu și George Dumitru care vor arăta hotarnicului piatra din Luncă de lângă pâraul Istău. Cel mai simplu hotar de delimitat va fi cel cu moșia Fefeiei care era pe mijlocul apei Istăului. Ion Marghiloman va prezenta documente din 22 martie 1851 când Ralița, fiica stolnicului Costache Lupu vindea, pentru 700 de galbeni, a treia parte din moșia Istău – Tătărăncă lui Petre Lungeanu. În intervalul 1858 – 1860 P. Lungeanu va mai cumpăra de la proprietarii moșiei alți stânjieni pentru a-și completa achiziția de la Ralița. Până la 1890, când moșia va fi cumpărată de Marghiloman, ea mai trecuse prin mâinile unui Tache Cuțarida, Oc. Arbițani, V. G. Porumbaru. În final se stabileau drepturile pentru Borănescu Filitis la 318 ha., ale lui I. Marghiloman la 355 ha., iar pentru Dim. Niculescu la 40 ha.⁹

Curios, dar în 18 oct. 1892, când

trebuia să prezinte documentele moșiei Școlii Crăciunescu, la hotărnicia acesteia, primăria nu era capabilă să reproducă nici un document deși era administratoarea școlii. Cum suprafața imobilului nu era de neglijat – 174 pogoane și 1092 stânjieni pătrați -, iar citațiile se făcuseră din timp¹⁰ trebuiau găsite formule de a se prezenta hotarnicului desemnat de instanța de la Buzău cel puțin un document. Vecinii moșiei erau la acea dată Daniil Patrulis ce primise de zestre moșia Schiopoaia, C. Dănescu proprietarul moșiei Urlățeanca și statul cu Vintileanca. Culmea este că în 28 decembrie 1894 un reprezenatnt al statului – Avocatura statului pentru Buzău și Rm. Sărat – va face contestație arătând, în demersul către președintele instanței de la Buzău, că inginerul „a violat regulile de procedură în materie de hotărnicie și că prin această lucrare se împieteează pe nedrept în proprietatea statului”. Urma fixarea termenului de judecată în 24 februarie 1895.

Sunt câteva crâmpie cele de mai sus dintr-o istorie mai veche din păcate prea puțin cercetată. Condițiile instanțelor zonei și cele din Capitală încă îi așteaptă veritabilii profesioniști spre a fi cercetate ele reținând o serie de documente date azi ca „pierdute” de cataloagele editate, în special, după 1955.

NOTE

1. Problemele Drăgăiciei erau cele generate de numărul mare de hoți de cai, calpuzani și de rențperi care aflau aici odată cu negustorii și populația zonei la care se adăugau abuzurile zabiților de o rapacitate ieșită din comun. De aici și numărul oarecum destul de mare de neferi aduși de baș-beșliul din București pentru menținerea ordinii. Dacă în Drăgaica de la Mizil se aduceau 2.000 de capete de cornute, din care se vindeau aproximativ 500, la Buzău numărul acestora era mult mai mare. Întrucât întreținerea slujbașilor domnești intra în obligațiile Episcopiei aceasta se vedea nevoită la 1798, profitând și de izbucnirea ciumei care va duce la mutarea acestuia la Pătroia de Dâmbovița, să ceară preluarea administrării târgului

de către un administrator domnesc pentru că venitul de peste 3.000 de taleri era minor ; cf. **G. Penelea, Regimul juridic al bălciurilor în Țara Românească (1774-1831)**, în „**Studii și Materiale de Istorie Medie**”, VI, 1973, p. 153.

2. **Nicolae Iorga, Din viața moșnenilor...**, în AAR.MSI, s. II, tom. XXXIV, 1911-1912, p. 72. Se va sublinia că „Mazălii plăteau dajdia, dar erau împuși individual, nu prin cislă ca oamenii de rând. Erau înscrși în «foaia domnească pecetluită», fiecare cu suma ce trebuia să plătească” ; cf. I. C. Filitti, Despre reforma ..., p. 7 (extras). În vremea lui C. Mavrocordat Vodă și neamurile și mazilii au beneficiat de scutirea de dijmărit și de vinărici de unde încercările reușite al multora de a se strecura în rândurile acestor scutiți spre mânia domnească.

3. **Arhivele Naționale Istoric-Centrale**, fond **Vornicia din Lăuntru**, dosar **854/1832**, f. 460 ; Apud **Ilie Corfus, Lupta de eliberare a orașelor și târgurilor din Țara Românească sub Regulamentul Organic**, în SMIM, V, 1975, p. 14, n. 68.

4. **Arhivele Naționale Buzău**, fond **Tribunal jud. Buzău**, dosar **505/1838**, f. 1.

5. Ibidem, dosar **12/1849**, f. 3. Matache Drăgulinescu mai avusese parte de un proces greu, cu serdarul Matache Cotopulea, ajuns la Curtea de Apel în 1839 pentru moșia Fântânele (Saac) pentru răscumpărare cu protimis.

6. În 29 martie 1865 mai mulți moșneni în frunte cu Iordache Andrei Dragoțel, Radu Șerban Dragoțel, Ion sin Dedu Dragoțel se adresau instanței de la Buzău solicitând punerea în aplicare a hotărârii nr. 342/1832 dată de instanța de la Saac pentru moșia lor din hotarul Schiopoaia; cf. **Arh. Naț. Buzău**, fond **Tribunal jud. Buzău**, dosar **37/1865**, f. 1-1v.

7. **Mihai Apostol, Pagini din trecutul Mizilului**, în vol. **File din trecutul istoric al jud. Prahova**, Ploiești, 1971, p. 75. Anul a fost nenorocit pentru Principate și prin epidemia de holeră „foarte grabnică și mâniașă din care au încetat mulți oameni, tot mai însemnați” așa cum consemna la 27 august preotul Nicolae din Coca, de pe valea Slănicului Buzău pe un Penticostarion bucureștean din 1800.

8. **Arh. Naț. Buzău**, fond **Tribunal jud. Buzău**. Hotărniciei, dosar **2/1874**, f. 2.

9. **Pericle Zeucianu, Cartea de hotărnicie și de alegere a moșiei Istău – Tătărăncă din județul Buzău**, [s.l.], 1890, p. 12.

10. „**Monitorul Oficial**”, nr. 78, din 9 iulie 1892.

Revista Fereastra

Publicație editată de: Asociația Culturală
“Agatha Grigorescu Bacovia” - MIZIL

Cod fiscal: 230324460;

Cod IBAN: RO60RZBR0000060010080523,
deschis la “Raiffeizen Bank” - filiala Mizil

Redacția

Director: **Emil Proșcan**,
Redactor șef: **Lucian Mănăilescu**

Str. Agatha Grigorescu Bacovia”, nr. 13A
Telefoane: 0244251144; 0722653808 - director;
0769210763 - redactor șef;
E-mail: lucian_manailescu@yahoo.com

Acest număr a fost ilustrat cu
sculpturi din:
**Mangalia, Mizil și Tabăra de
sculptură - Măgura**
Fotografii - **Lucian
Mănăilescu**

Autorii materialelor publicate răspund în mod direct de
conținutul acestora. Manuscrisele nepublicate nu se
înapoiază

MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII, TINERETULUI ȘI SPORTULUI

LICEUL TEORETIC “GRIGORE TOCILESCU” MIZIL

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL DE POEZIE ȘI EPIGRAME

SECȚIUNILE CONCURSULUI: **POEZIE** – maxim patru poezii;
EPIGRAMA – maxim patru epigrame. Nu există condiții de vârstă.
Nu se percepe taxă de participare

ÎNSCRIERE: până la 30.12 2011: pe www.romeojulietalamizil.ro
sau prin poștă, pe adresa liceului: prof. Laurențiu Bădicioiu, Liceul
Teoretic „Grigore Tocilescu”, str. N.Bălcescu, nr.131, Mizil, Prahova,
cu mențiunea: pentru „Romeo și Julieta la Mizil”, ed. a V-a.

După premiere edităm Antologia cu textele se-lectate ale concursului
și o trimitem prin poștă celor selectați de juriul festivalului.

Tema impusă-MIZILUL - este pentru o singură epigramă. Celelalte 3
epigrame au teme libere. Textele nu trebuie să fi fost publicate până la
data premierii, adică 30.01.2012. Un motto trebuie adăugat în FIȘA
DE ÎNSCRIERE pentru ca, numai ulterior jurizării, concurentul să
poată fi identificat.

Precizăm că, pentru cei care nu au internet, materialele pot fi trimise
prin poștă (adresa este menționată mai sus), semnate cu un motto, în
același plic introducându-se încă un plic închis, pe care va fi scris
același motto, în interiorul căruia va fi fișa de înscriere Aceasta conține
adresa, telefonul, ocupația și CNP-ul participantului.

Jurizarea în ianuarie 2011; premiarea pe 30.01.2011, la Mizil, în Sala
de Festivități a Liceului „Grigore Tocilescu”.

Coordonator proiect: prof. Laurențiu Bădicioiu, tel.0744438247
Mail: badicioiu_laurentiu@yahoo.fr www.romeojulietalamizil.ro

Prof. Alexandru GAIȚĂ

Pagini din istoria Mizilului

Puține lucruri se mai știu despre cei de aici dincolo de cea de a doua jumătate a secolului al XVI-lea când satul era cunoscut sub numele de Istău (Esteu). Menzilul (stația de poștă - n.n.) înființat aici a dus la apariția târgului de mai târziu, iar gustările frugale luate aici, în timpul schimbării cailor, la o sintagmă folosită până de curând – un mizilic, un mezelic.

Prima mențiune documentară ar fi din 6 iulie 1585 și face referire la o ocină din Esteu „partea lui Danciu” care era întărită lui Stanimir. Urma întărirea dată de Mihai Viteazul în 30 septembrie 1591 pentru moșia de la Esteu a doamnei Neaga și cearta dintre comitul Manda, spătarul Balea și stolnicul Preda încheiată prin înțelegerea din 6 aprilie 1602.

O altă știre o avem de la 1785 „când bârsanii din Brașov și Ardeal se jeluiau domnitorului pentru vameșii din sud Saac precum și a căpitanului de Mizil”. După alte surse menționarea așezării s-ar fi făcut și la 1771-1785.

Târziu vor apare documentar moșnenii Cireșani din Istăul vechi. Urgisita doamnă Neaga a excomunicatului Mircea Turcitol obține, în 30 septembrie 1591, de la Ștefan Surdul Vodă, întărirea pentru o vie tot la Istău. Viitorul domnitor Mihai Viteazul se va deplasa personal la Esteu în calitate sa de pe atunci de vel postelnic și va pune lucrurile la punct cu autoritatea-i cunoscută și recunoscută. Trebuie amintit că 1691 un an dintre cei mai dramatici, populația țării ajungând la un neverosimil număr de 13.000 de familii după 1566 când se înregistrase un număr de 48.000 de familii. Vor urma mențiunile documentare de la 6 aprilie 1602.

În 3 mai 1610 se amintea de întărirea de care aveau parte un Calcea și Fătul la Estău pentru opt ogoare cu un loc de casă. Drăgușin tatăl achizitorilor, cumpărase proprietatea de la Crăciun, fiul lui Stoica cu 1.300 de aspri.

Pierdute în vitregia vremurilor, multe documente legate de zonă se înnoiau la 30 aprilie 1616 de către moșneni acum amintindu-se și de o „masă de frăție”.

Odată cu ridicarea caselor brâncovenești din Dealul Dumbrăvii, de pe lângă via de la Corbeanca, așezarea obține statul de târg domnesc. Aici, la concurență cu Drăgaica, se va înființa și un târg anual ceeace va da greutate așezării.¹

Între cei ce se apucaseră de negustorie în târg vor și unii care își vor vinde proprietățile. Astfel, Gheorghe băcanul, fiul lui Mihai Botezatu în 21 octombrie 1772 își vindea un loc la Valea Scheilor unchiului său Lamba mazilul.²

În martie 1845 moșnenii Burducești solicitau instanței de la Buzău, după alte înfruntări de la fostul județ Saac, aducerea în fața ei a pitarului Iordache Rușescu de la Mizil pentru că atât „cât au trăit moșii și părinții lor precum și ei până atunci oameni trecuți în vârstă bătrâneților nu l-a pomenit stăpânind în trupul moșiei lor Năeni, iar acum vede că în temeiul unei alegeri făcută de Ion Botean cere ca să intre în stăpânire cu stâneni 21”. Pe lângă toate acestea se vedeau moșnenii amenințați și cu tăierea pădurii de către Rușescu. La judecată moșnenii

vor fi reprezentați de trei dintre ei Preda, Șerban și Ghiță Burducea. Cei 21 de stâneni, din hotarul Păeni, susținea Rușescu că i-ar fi primit danie de la șetrăreasa Luxandra Făgărășoiaica, soacra sa. Se vor aduce documente din 1773 – foaia de zestre a lui Nicolae Burducea pentru fiica sa Dobrița, dar și din 6 februarie 1818 alte două acte. Primul era un zăpis iscălit la Sibiciu de Iorga postelnicul din Păeni, adevărit de trei martori dat la mâna biv vel șetrarului Drăgan Făgărășoiu din Ialomița prin care recunoșteau că „la trebuința ce au avut în dezghinarea judecării dintre dânsii cu egumenul mănăstirii Slobozia pentru moșia Păeni s-au împrumutat de la d-lui cu lei patru sute în soroc până la viitor de atunci oct (ombrie) 26 și pentru osteneala însemneatei împrumutări au hărăzit șase stâneni de moșie dintr-acel hotar de la toți părtașii moșneni care să-i aibă a stăpâni ohabnici în veci”.

Cel de al doilea document, cu anul 1818, era un înscris al lui Drăgan Făgărășan către chir (domnul) Anastasie Polizu „pohtindu-l a răspunde patru sute către mai sus pomeniții Iniță, Iorga și Stan Sibiu”. Nu trebuie uitat că mizilenii se numărau printre aceia care plăteau claca lui Caragea ce se ridica la 16 lei de casă pe an. Cei de pe ulița principală a târgului trebuiau să plătească cinci lei de stânen astfel că se ajungea la un venit anual de 11.500 lei.³

Un act mai „proaspăt” data din 5 iunie 1834 și era un înscris mărturie a 12 „fețe (de) moșneni din Păeni și împrejurăși dat la mâna Dumneaei șetrăresei Luxandra Făgărășoiaica fiica răposatei Dobrița sin Negoită Burducea cu care face dovadă că acei stâneni 15 ce să văd în foaia de zestre a Dobriței sunt buni și adevărați”. În urma procesului moșnenii vor pierde plătind și 51 de lei cheltuieli de judecată. Și preoteasa Andreiana de la Mizil era dată în judecată de moșnenii Scheeni pentru o bucată de pământ ce se afla lângă viile lor.⁴

Mare parte din moșia mizileană, cu trupurile Schei și Budureasca, a fost cumpărată în 4 iulie 1840 de Sevastița Mavru de la logofătul Lupu Balș pentru 15.000 de galbeni. Un nou proces izbucnea în 1845 între pitarul Iordache Rușescu și moșnenii Burducești din plasa Tohanilor, în fond o reluare a unui mai vechi amintit ut supra. Se aduceau în instanță documente din 1773 – foaia de zestre a lui Negoită Burducea cu soția sa Ioana pentru fiica lor Dobrița, 6 februarie 1818 –, „adresul” lui Drăgan Făgărășanu către chir Anastase, 5 iunie 1834 – înscris mărturie „a 12 fețe moșneni din Năeni și împrejurimi dată la mâna dumneaei șetrăresei Lucsandra Făgărășeanca fiica răposatei Dobriței sin Negoită Burducea (...) cu care face dovadă că acei 15 stâneni ce să văd în foaia de zestre a Dobriței sunt buni și adevărați”. Se vor face patru trăsuri ultima la Piatra Cislăului rezultând 84 de stâneni masă „din care lepădându-se trei părți rămân masă 21” se spunea în hotărârea nr. 86 dată în proces în vara lui 1845.

Moșia Cireșeanca sau Istăul vechi a fost cumpărată de Ion C. Cantacuzino la 27 ianuarie 1850 de la mai mulți moșneni Cireșeni pentru 10 galbeni stânenul. Moșia Budureasca se învecina cu moșia Brănești, a moșnenilor de aici, conform hotărâriei din 12 mai 1785. În aceea de la 1841, executată de clucerul Griorescu, se spunea că moșnenii Brănești „au descoperit toate pietrele hotare vechi și care au

rămas mulțumiți”. Relativ la moșia Cărunți Scheianca se menționa vecinătatea acesteia cu moșia Cărunți și ea moșie moșnenească. Fiului lui Popa Radu cumpăra de la logofătul Dinu Bolgiu, la 8 iulie 1849, cinci pogoane de vie despre care vânzătorul declara că îi rămăseseră „clironomie dinspre răposatul tatăl meu Andrei Bolgiu vie ohavnică în Dealul Jugurenilor ce cade mai multă pe hotarul Detcoi a Bolgeștilor și ca un pogon și jumătate pe Sf. moșie a Arhimandritului”. Măsurătorile de la fața locului se efectuaseră de către N. Luțcan și, situație mai rară pe atunci, mențiunea se va face în act chiar de acesta.

Așa cum menționam dezvoltarea menzilului poștal va duce la apariția denumirii de azi. Safta, soția vel banului Brâncoveanu, vânzând generalului N. Mavru moșia Mizilului nu avea de unde să știe că aceasta va ajunge în mâinile Cantacuzinilor prin vel aga Ioan Cantacuzino ce o va primi de zestre de la general. Este momentul în care Mizilul va începe să se dezvolte mai ales când se consolida „drumul de sub Deal” (1847). În șirul de procese se înscrie și cel al lui Gheorghe Anastasiade de aici care pornea în 1849 un proces, cu pitarul Matache Drăgulinescu, pentru arenda unui trup de moșie de la Miroși.⁵

În luna mai 1858 moșnenii Șchiopeni de la Mizil erau somați să fie prezenți la hotărnicia moșiei lor de la Baba Ana.⁶ În 1864 localitatea din plasa Tohanilor, împreună cu Fefelii, ajungea la un număr de 838 de familii reținându-se și vechile denumiri – Adunații Istăului, Cireșanu, Găgeni, Șindrița, Teșanu și Mărăcini.

Incendiul de la 1866, deși a produs pagube foarte mari, nu a dus la o dezafectare a așezării datorită Cantacuzinului ce a dat posibilitatea embaticarilor să ajungă la statutul de oraș liber.⁷

La 1873 trupurile Fefeleanca, Scurteasca, Budureasca, Cărunți și Cireșeanca din moșia zestrală de la Mizil a lui Ion C. Cantacuzino erau hotărnicite. Interesați de lucrare vor fi moșnenii Brănești reprezentați de Ioniță Pătrașcu, cei Călugăreni reprezentați de Vasile Cărlan, Cărunți reprezentați de Dincă Stanciu, dar și de Ioniță Lambru cu cetașii lui. I. C. Cantacuzino va prezenta la hotărnicie actul zestral din 20 martie 1846 al generalului Mavru și al soției acestuia Sevastița Mavru. Pentru trupul Găgeni se va reproduce cartea de hotărnicie din 1 mai 1785 făcută de medelnicerul Movilă și de șetrarul Ioniță Bălăceanu. Hotărnicia va fi întărită de Mihai Suțu Vodă la 5 iulie 1785. În hotarul „la vale” moșia se învecina, pe atunci, cu aceea a vătafului Andrei „cu cetașii lui”.⁸ Relativ la trupurile Cărunți Corbeanca și Cărunți Scheianca se menționa cartea de hotărnicie întărită de Ipsilanti Vodă la 20 iulie 1797 unde erau cuprinși și moșnenii

Carol Popp de Szathmary, „Târg (de Drăgaica)”

(Continuare în pag. 27)